

Katolički list

Zvonik

GOD: XVI BR.5 (175) Subotica, svibanj (maj) 2009. 130,00 din

Svibanj: Mjesec krunice

Tema broja: O darovima Duha

Intervju: mr. Andrija Anišić

Reportaža: Uskrs fest 2009.

Srebrna misa preč. Andrije Anišića

Sa Zvonikom i na slavlju

Čuvari Božjeg groba u Tavaňkutu

Susret mladih u Livnu

Hodočašće Subotičkog arhiepiskopata u Bač

Marija Jaramazović na Bono festu 2009.

ViS Proroci na Uskrs festu 2009.

Josipa Dević nagrađena za najbolji tekst

Svibanjska nostalgija

*Marijo, svibnja kraljice,
Ti Majko rajskog slavlja;
pred sliku Tvoju ružice
na pozdrav svibanj stavlja.*

U našim crkvama, tijekom mjeseca svibnja, često pjevamo ovu i tolike druge marijanske pjesme. One su nam tako bliske i drage da često više i ne obraćamo pažnju na sadržaj, na tekst, nego se jednostavno prepustimo melodiji i pjevamo skupa s ostalima u crkvi. Međutim, ako se pak malo zaustavimo i pomnije pročitatmo par marijanskih pjesama, otkrit ćemo u njima nekoliko zajedničkih elemenata. U njima, ponajprije, hvalimo Majku Božju zbog njezine predane i potpune suradnje s Bogom. Toliko divnih naslova i epiteta u tim pjesmama pripisujemo Mariji. Ona je stvarno jedinstvena, jer jedino je nju Gospodin tako odabrao. Nadalje, u tim pjesmama upućujemo molitve Mariji. Ona je toliko moćna zagovornica da nikad ne možemo iscrpiti sve mogućnosti njezinog posredovanja kod Gospodina. Poput brižne majke, Blažena Djevoja Marija – kako to pjevamo – zna sve naše nevolje, pa su joj stoga drage sve naše prošnje i molitve.

Međutim, pored tolikih drugih elemenata, marijanske pjesme odišu izvjesnom nostalgijom. Nostalgija je to za onom bjelinom, onom čistoćom, onom predanošću i ustrajnošću koje su vlastite samo Isusovoj Božanskoj Majci. Pri tome jasno mislimo i na njezino netaknuto i sveto djevičansko materinstvo. No, ono što bih ovdje naglasio je upravo nostalgija za bjelinom i čistoćom istine, koja u Mariji tako divno sja. Ujedno je to i predana i hrabra ustrajnost u poteškoćama koje sa sobom donosi svako odupiranje laži i neistini. Svima su nam znane te borbe, a za razliku od Isusove Majke, nama su poznate i sjene odustajanja od istine i prihvaćanja laži, pa tako i nemir koji nam tada zahvaća srce. Baš usred tog nemira, zastrti tamnim oblacima svojih laži – kad nas poput poziva svojom toplinom obasja zraka Gospodinove milosti – u nama se budi nostalgija za onom predanošću Bogu, koju u Mariji gledamo.

Dok se ovoga mjeseca češće obraćamo Mariji, budimo pozorni na tu nostalgiju, koja je vjerujem svima nama već dobro znana. Dopustimo da ona u svakome od nas preraste u vapaj, u molitvu. Jedino tako ćemo, upravo po Marijinu zagovoru, biti spremniji prihvatiti svaku svoju istinu. Vjerujem da je svaka tako prihvaćena istina u našim vjerničkim životima najljepša "ružica" koju ovoga svibnja možemo staviti pred Isusovu i našu nebesku Majku. Neka zato svi kipovi i slike Majke Božje, koje ovoga mjeseca često pogledamo, budu ukrašene buketima cvijeća istine.

Iz sadržaja

Tema broja:

O darovima Duha6

Blagoslov žita8

Hodočašće u Bač.....8

Srijemci kod Pape18

Priča:

Nedoraslost
odraslih.....23

Reportaža:

Uskrسفest 2009.24

Intervju:

mr. Andrija Anišić26

Nikada se ne smije
ubiti.....29

Velike tajne38

Savršenost
nesavršenstva.....40

Zločesta mama.....44

Vaš urednik

Duh Sveti će te osjeniti

Kakav dan! Bože, čime sam ovo zaslužila? Što se to zapravo dogodilo? U glavi mi je zbrka, ne znam što bih napravila. Nikad nisam čula da je netko ovako nešto doživio. Bog se objavljuje svećenicima u Hramu! Moja kuća nije Hram... Što ću reći roditeljima? Mislić da sa mnom nešto nije u redu. A Josipu? Bože dragi... Ne znam... Ne razumijem...

Majka i otac su me uvijek poučavali da Bog jedini zna što je najbolje za nas. On nas vodi kao što je vodio svoj Narod kroz pustinju. Svakoga koji je vjerran njegovu Zakonu, blagoslivlja. Doista, nismo nikad osjetili njegovu ruku kojom kažnjava.

I zaručili su me za Josipa, kako Zakon nalaže. Nemam ništa protiv te odluke mojih roditelja. Vidjela sam ga nekoliko puta. Josip je naočit čovjek. Pošten, pobožan, radin. Uvijek mi je pristupao s poštovanjem. Moje srce već kuca za njegovo. Bog će zbog toga blagosloviti naše zaruke.

I baš danas, nakon te odluke, zbunio me ovaj događaj. Sjedila sam u kući i popravljala ocu haljinu. Moje misli su bile kod Boga. Molila sam ga da blagoslovi mene, moga zaručnika i naš zajednički životni put. Molila sam da zajedno uvijek tražimo prvo volju Božju, da vršimo njegov Zakon, da naš život bude njemu posvećen. I odjedanput sam osjetila neizrecivu milinu. Kao dijete koga u tjeskobi zagrlila majka i nežno mu kaže: *Ja sam tu. Ja te volim. Ne brini!*

Kad sam se prenula, ispred mene je stajao čovjek. Čovjek!? Biće koje je odsijevalo nebeskom svjetlošću! Klečao je predamnom s poštovanjem kakvo nisam nikad, ni od koga doživjela. Gledao me je u srce, vidio je sve moje molitve. Pomilovao me je, a nije pružio ruke. Čula sam njegove blažene riječi: *Zdravo, milosti puna! Gospodin s tobom!*

Uplašila sam se. Tko je to da me toliko poznaje? I zašto me naziva milosti punom? Osjećam Božju blizinu koja me zanosi. Bože, pa ja sam samo obična, siromašna djevojka. Ne usudim se ni pomisliti da bih mogla zaslužiti toliku tvoju milost – da anđeo Božji dođe k meni! Ne prilazi, Bože, bijednom stvorenju!

Božji glasnik nastavi govoriti: *Ne boj se, Marijo! Ta našla si milost u Boga. Evo, začeti ćeš i roditi sina i nadjenut ćeš mu ime Isus. On će biti velik i zvat će se Sin Svevišnjega. Njemu će Gospodin Bog dati prijestolje Davida, oca njegova, i kraljevat će nad domom Jakovljevim uvijek i njegovu kraljevstvu neće biti kraja.*

Kojih velikih riječi! Roditi ću sina koji će biti Sin Svevišnjega! To želiš, o Svemoćni, od mene? Tko sam ja da se usprotivim tvojoj volji? Ali, još se nisam ni zaručila! *Kako će to biti kad ja muža ne poznajem?*

Duh Sveti sići će na te i sila će te Svevišnjega osjeniti. Zato će to čedo i biti sveto, Sin Božji. Ta Bogu ništa nije nemoguće!

Duh Božji će me osjeniti! Čedo će biti sveto, Sin Božji! To je tvoj dar, Bože! Kao što si činio čudesna djela od početka svijeta, tako ih i danas činiš. Ne razumijem kako Duh djeluje. Ne razumijem zašto si odabrao mene. Ne razumijem tvoju stvarateljsku moć. Ali ako je to tvoja volja, tada *evo službenice Gospodnje, neka mi bude po tvojoj riječi!*

Ali, bojim se. Kako ću to objasniti mojim roditeljima? Josipu! Zakon nalaže kamenovanje žene koja je nevjerna. A ja se još nisam ni sastala s mužem. Kamenovanje – vrlo izvjestan slijed događaja. Bože, ja sam tvoje bijedno stvorenje!

Prepuštam u tvoje ruke plan koji želiš ostvariti po meni. Ti si Bog koji vodiš svoj narod i vjerujem da ćeš tako voditi i mene. Ako je to Tvoj Sin koji će rasti u meni, onda se ti brini o njemu. Bože, vjerujem da će se tvoja volja izvršiti iako ja ne znam kako! Hvala ti, Bože, na tolikoj milosti da mogu život dati za tebe!

I anđeo otiđe od nje.

s. M. Jasna Crnković

Slavlje srebrnog jubileja svećeništva preč. Andrije Anišića

Srebromisnik preč. Andrija Anišić raznovrsnim je programima zahvalio Bogu za dar svećeničkog zvanja. Uvod u svećeničko slavlje bilo je predstavljanje knjiškoga prvijenca "Moliti i ljubiti" 16. travnja, a završetak je bio na svečanoj svetoj misi u crkvi Sv. Roka 18. travnja. Zahvala Bogu upućena je i u Devetnici sv. Josipu gdje su sve teme, po želji srebromisnika, bile posvećene duhovnim zvanjima.

Predstavljanje knjige "Moliti i ljubiti"

U Hrvatskom kulturnom centru "Bunjevačko kolo" u Subotici, 16. travnja predstavljena je knjiga teoloških eseja "Moliti i ljubiti" mr. Andrije Anišića u nakladi Katoličkog instituta za kulturu, povijest i duhovnost "Ivan Antunović". U knjizi su skupljeni tekstovi objavljeni tijekom dvadeset i pet godina u kalendaru *Subotička Danica*. O knjizi su govorili predsjedavajući Instituta **mons. dr. Andrija Kopilović**, urednica knjige **prof.**

Katarina Čeliković, recenzent **mons. Stjepan Beretić** te sam autor mr. Andrija Anišić.

Mnogobrojnu publiku dr. Andrija Kopilović je podsjetio da je Andrija Anišić više od 25 godina prisutan i vidljiv u Crkvi i u narodu u svojoj pisanoj riječi. Kako je on pročelnik Izdavačkog odjela Instituta "Ivan Antunović", mnogima je uredio i tiskao knjige a za sebe i nije imao vremena: *Njegova marljivost i zauzetost za stvari Instituta bile su zapravo razlog da nije stigao dotjerivati i baviti se svojim djelima. Što je pisao, pisao je često noću da bi ujutro ušlo u tiskaru. Tako je, zajedno sa suradnicima, lektorirao i spremao tuđa djela, a Institut Ivan Antunović izdao je više od dvadeset naslova*, rekao je dr. Kopilović. On je također rekao da Andriju krase duhovnost, marljivost, principijelnost, ustrajnost i posjedovanje jasnih načela, a nije izostavio ni njegovu duhovitost.

Tekstove je odabrala i knjigu uredila Katarina Čeliković, suradnica *Zvonika* i *Subotičke Danice*, koja je rekla kako tekstovi spadaju u red onih koji s vremenom ne gube na aktualnosti i vrijednosti te je ova knjiga kolumni dokaz kvalitete teoloških tekstova Anišića koji su dobili i formu knjige.

Recenzent knjige, mons. Stjepan Beretić je za autora rekao kako 25 godina svjedoči za veselu Božju riječ, hrabro govori o ljubavi, o vjernosti i veliki je optimist, a knjiga je kao rekapitulacija svećeničkog svjedočenja, propovijedanja, nastojanja, truda i radosti, te svjedoči o iskustvu, uvjerenju i optimizmu.

Dirljivim se riječima publici obratio i autor knjige, prečasni mr. Andrija Anišić, te pojasnio otkuda naslov knjige:

Kada sam došao u župu Sv. Roka bio je blagdan svetog župnika arškog, Ivana Marije Vianeja i u našem Časoslovu ima njegov tekst 'Moliti i ljubiti'. Divne li čovjekove zadaće da moli i ljubi. Tako ja doživljam sebe, svoj život i svoj rad. Rekao sam u nedjelju na Uskrs da je drugo nešto što je obilježilo moj život u proteklih 25 godina, a to su riječi – mir i radost. Moliti i ljubiti je najbrži, najkraći put do mira i radosti.

Voditelj program bio je **Lazar Cvijin**, meditaciju A. Anišića "Trenutak neba" govorio je **Filip Čeliković** a glazbom je večer obogatio VIS "Proroci".

Svečana srebrna misa

U svečanoj procesiji, u pratnji trideset petorice braće svećenika, u crkvu Sv. Roka 18. travnja ušao je svečar Andrija Anišić kako bi zahvalio Bogu na daru svećeništva koje je primio prije dvadeset i pet godina po rukama biskupa mons. Matije Zvekanovića u subotičkoj katedrali-bazilici Sv. Terezije Avilske.

Radosnu čestitku uputila su na početku sv. mise djeca koju je pripremila katehista i orguljašica **s. M. Jasna Crnković**.

Propovjednik mons. Stjepan Beretić je dirljivim riječima podsjetio svečara na njegovu dragu obitelj koja mu je bila uvijek velika potpora u životu. Podjetio je na njegov odlazak u sjemenište te rekao: *Nestašni dječak je lagano izrastao u sjemeništarcu. Netko reče, da si otišao u sjemenište zato što ne voliš raditi. Danas vidimo da spadaš među najradišnije svećenike. Da tvoje marljivosti nije, teško bi se naš Zvonik razvio u ono što je danas. Znaš naći suradnike. Izrastao si u vrlog župnika. Svoje dužnosti obavljaš tako kao da drugo ni ne radiš, kao da drugih briga ni nemaš. A u tvojoj kući raste Zvonik, Danica, knjige. Našao si vremena i za rad na našem Teološko-katehetskom institutu. Ti si i kateheta. Ipak te ima i na vjeronauku – među mladima, i među svećenicima. Veliki si radnik.*

Još i studiraš. Vidiš, kakvim te darovima Bog obasuo! Vidiš kako si mlad. I zato ćemo pjevati Tebe Boga hvalimo, rekao je mons. Beretić.

U riječima zahvale na kraju sv. mise slavljениk je rekao kako bi volio da je svake nedjelje crkva ovako puna. Izrazio je zadovoljstvo što svoju radost može podijeliti sa svojom rodbinom, braćom svećenicima, prijateljima, svojim

župljanima. Među prijateljima je bio svećenik **Mirko Nikolić** s kojim je dijelio bogoslovske dane na Jordanovcu i s kojim je ostao povezan do danas.

Na misi su pjevali zborovi župa Sv. Roka i Marija Majka Crkve pod ravnanjem s. M. Jasne Crnković i **Miroslava Stanića**, a psalam su pjevali **Mirjana Gaković** i Filip Čeliković.

Nakon mise svečar je počastio sve uzvanike u župnom dvorištu a zahvaljujući darovima uzvanika skoro petsto gostiju nastavilo je slavlje u restoranu KTC uz glazbu ansambla "Biseri".

Katarina Čeliković

O darovima Duha

Piše: mr. Andrija Anišić

Ne sjećam se da sam kao krizmanik puno razmišljao o darovima Duha Svetoga. Znam da sam ih morao znati nabrojati napamet. I nakon krizme, kad sam primio darove Duha Svetoga, nije bilo puno drukčije. Možda sam molio neku molitvu Duhu Svetom, ali ne sjećam se da sam svjesno molio Gospodina za snagu da upotrijebim u svom ljudskom i kršćanskom životu darove Duha koje sam primio. Zašto je to tako? Zašto se i danas većina kršćana tako rijetko u svojim molitvama obraća Duhu Svetom, koji je isti Bog kao i Otac i Sin. Netko mi je nedavno rekao: *Ja uopće ne mogu zamisliti Duha Svetoga*. Ipak, Duh Sveti je osoba, živi Bog s kojim možemo i trebamo razgovarati. On je istina neizreciv, ali je divan i njegovo djelovanje je snažno. Želio bih i volio da nas ovo podsjećanje na darove Duha Svetoga ohrabri za istinsku suradnju s darovima koje smo primili. Koliko je to važno, pokušavam objasniti jednom slikom. Obično o tom govorim zaručnicima i mladencima, ali također i krizmanicima u pripremi za krizmu. Mladenci prigodom vjenčanja dobiju razne darove. Bilo bi svima čudno, čak i apsurdno da Te darove samo skupe na jedno mjesto i da ih ljubomorno čuvaju. Kad bi, recimo, prigodom obilježavanja prve obljetnice braka, svoje goste odveli do prostorije gdje čuvaju darove koje su primili, sigurno bi svi barem pomislili, ako ne bi i rekli, da im nešto fali. Darove koje dobijemo nastojimo pametno upotrijebiti, pogotovo ako su oni u novcu. Besmisleno bi bilo samo čuvati ih. Ako je to tako u našem svakidašnjem životu glede materijalnih stvari, sigurno to možemo primijeniti i na svoj duhovni život: Besmisleno je ne upotrijebiti darove Duha koje smo primili!

Poznajemo li Duha Svetoga?

Svaki dar ima svoga darovatelja. Stoga prije nego prijeđem na govor o darovima Duha Svetoga, nekoliko riječi i o samom Darovatelju.

Crkva nas uči da je Duh prisutan u svijetu od postanka svijeta. On je kod stvaranja "lebdio nad vodama" (usp. Post 1,2). Djelo stvaranja izvršeno je njegovom snagom. I djelo spasenja koje je započelo utjelovljenjem Isusa Krista, koje označava zoru našega spasenja,

dogodilo se "silom Duha Svetoga" (usp. Lk 1,35). I sve što je Isus činio združeno je djelo njega i Duha Svetoga. Možemo, prema tomu, ustvrditi da je Isus ovdje na zemlji sve činio snagom Duha Svetoga. Nakon uzašašća, Isus "izlijeva Duha Svetoga na apostole i na Crkvu" (KKC, 746). Vrijeme Crkve zato neki nazivaju vremenom Duha Svetoga.

Poznajemo li darove Duha Svetoga?

Izajin popis

Crkva nas uči da smo već kod krštenja pomazani Duhom Svetim u trenutku kad smo pomazani uljem svete krizme. No dovršenje toga pomazanja zbit će se kod primanja sakramenta Potvrde. Prije samog pomazivanja uljem sv. Krizme biskup moli sljedeću molitvu: *Svemogući Bože, Oče Gospodina našega Isusa Krista! Ti si ove sluge i službenice svoje rodio vodom i Duhom Svetim i od grijeha ih oslobodio. Pošalji, Gospodine, na njih Duha Svetoga, Branitelja; daj im duha mudrosti i razuma, duha savjeta i jakosti, duha znanja i pobožnosti, ispuni ih duhom svoga straha, po Kristu Gospodinu našem*. Te darove nabraja prorok Izaija (usp. Iz 11,2).

Dakle, na krizmi smo primili sedam darova Duha Svetoga. Osim toga Katekizam nas uči da su učinci sakramenta Potvrde "puni izljev Duha Svetoga, kao što je nekoć bio podijeljen apostolima na dan Pedesetnice" a također jedan od učinaka je da "umnaža u nama darove Duha Svetoga" (usp. KKC, 1302-1303).

Darovi na prve Duhove i u prvom Crkvi

Prisjetimo se prvih Duhova. Što se dogodilo apostolima i svima koji su iščekivali da se obuku u "silu odozgor" (usp. Dj 24,49)? To "oblačenje u Silu odozgor" zbilo se uz "šum s neba, kao kad se "digne silan vjetar". Taj šum ispunio je kuću u kojoj su bili. Izlivanje Duha zbilo se pomoću "ognjenih razdijeljenih jezika" koji su sišli na njih. A pošto su se "svi napunili Duha Svetoga", očiti su bili i učinci toga događaja: svi "počeše govoriti drugim jezicima, kako im već Duh davaše zbo-

riti". "Promatrači" su to doživjeli čudno: svi su ih čuli kako govore njihovim materinskim jezikom i kojim razglasuju veličanstvena djela Božja (usp. Dj 2,1-12). Ubrzo su slijedili i drugi učinci. Nakon Petrova vatrenog i zanosnog govora zbilo se masovno i trenutačno obraćenje oko tri tisuće duša. Oni su se odmah krstili i tako primili Duha Svetoga (usp. Dj 2,37-41).

Plodovi djelovanja Duha Svetoga prepoznatljivi su i u prvoj kršćanskoj zajednici. U dva opisa života prve kršćanske zajednice (usp. Dj 2,42-47; 4,32-35) sv. Luka ističe četiri odlike te zajednice. To su postojanost u nauku apostolskom, u molitvama, u lomljenju kruha i u zajedništvu. "Jedno srce i jedna duša" prve kršćanske zajednice bio je snažan magnet te su svi uživali "naklonost svega naroda" a Gospodin je zajednici donomice "pridruživao spasenike".

Pavlov popis darova Duha Svetoga

Problematika darova Duha Svetoga očito je bila gorljiva u korintskoj zajednici ali i u rimskoj. Zato Pavao piše Korinćanima: *O darima Duha ne bih, braćo, htio da budete u neznanju. Svakomu se daje očitovanje Duha na korist. Doista, jednomu se po Duhu daje riječ mudrosti, drugomu riječ spoznavanja po tom istom Duhu; drugomu vjera u tom istom Duhu, drugomu dari liječenja u tom jednom Duhu; drugomu čudotvorstva, drugomu prorokovanje, drugomu razlučivanje duhova, drugomu različiti jezici, drugomu tumačenje jezika. A sve to djeluje jedan te isti Duh dijeleći svakomu napose kako hoće* (usp. 1 Kor 12,1-11).

Drukčije o darovima piše Rimljanima: *Dare pak imamo različite po milosti koja nam je dana: je li to prorokovanje - neka je primjereno vjeri; je li služenje - neka je u služenju; je li poučavanje - u poučavanju; je li hrabrenje - u hrabrenju; tko dijeli, neka je darežljiv; tko je predstojnik - revan; tko iskazuje milosrđe - radostan!* (Rim 12,6-8).

U poslanici Efežanima, pak, i službe smatra darovima za dobro zajednice: *On i "dade" jedne za apostole, druge za proroke, jedne opet za evanđeliste, a druge za pastire i učitelje da opremi svete za djelo služenja, za izgrađivanje Tijela Kristova* (usp. Ef 4,11-12).

Razumijevanje darova Duha Svetoga

Već sam spomenuo kako je važno znati koje smo darove Duha Svetoga primili, kako ih upotrijebiti i kojim bi plodovima oni u nama trebali uroditi. O. Zvezdan Linić, poznati voditelj seminara karizmatičke duhovne obnove, u *Glasi Koncila* broj 38 (1682), 17. 09. 2006. ukratko je objasnio kako djeluje sedam darova Duha Svetoga u nama i kako djeluju posebni darovi, odnosno karizme, pa ovdje prenosim njegove misli.

Sedam darova Duha Svetoga

Tu su spomenuti: mudrost, razum, savjet, jakost, znanje, pobožnost i strah Božji. Ljudi vjere svoje su učenje i ispite, školu i početke nekih pothvata povjerali Duhu mudrosti, razuma i znanja. Zato je i uobičajen zaziv Duha Svetoga na početku školske odnosno akademske godine, kao i uz druge potrebe vezane za stjecanje znanja i razumijevanja. Roditeljima i odgojiteljima, ali i prijateljima i ljudima koji bdiju nad dobrom svojih bližnjih i te kako je potreban Duh savjeta. Prosvjetljeni tim Duhom bili bi više na blagoslov svojoj djeci, odnosno prijateljima. Kao da je strah zavladao svijetom, pa i ljudskim srcima. Čovjek se boji za sebe i svoje, za zdravlje i materijalno bogatstvo, boji se za sutra. Čovjek se boji drugih, boji se da mu tko ne učini nešto krivo, opako, da ga netko svojom zlobom ne ošteti. Ljudi se nažalost boje i tamnih negativnih sila gdje više nema kraja za prostor straha. Kad bi kršćani više računali s Duhom jakosti i molili za taj dar, ne bi strah vladao svijetom. Tada bi čovjek živio jedino u daru straha Božjega, tj. upravo u onom strahopoštovanju kojim ne želi povrijediti ljubav Božju, ljubav onoga koji ga najviše ljubi. To je onaj strah o kojem Isus govori: "Ne bojte se onih koji vam mogu nauditi tijelu; više se bojte da vam netko ne nauđi duši, da zlo i grijeh ne ovlada vama". Dar pobožnosti je povezan sa slatkim okusom za sveto, s glađu za euharistijom, s radošću u molitvi, sa živom željom biti u skladu s voljom Božjom.

Izvanredni darovi Duha Svetoga – karizme

Novi zavjet govori i o izvanrednim darovima Duha Svetoga. Izvanredni su zato što nisu nužno potrebni pojedincu za njegovo spasenje (dok su redoviti darovi potrebni i darovani svakom pojedincu koji u srcu nema zapreke za te darove), ali su potrebni Crkvi za njezino djelovanje i radosno svjedočenje. Kod tih darova se na osobit način osjeća da Duh Sveti puše gdje on hoće, a ne gdje mi to želimo, kada on to hoće, a ne mi. U toj slobodi Crkva je uvijek računala s pojedincima i zajednicama koje su bile otvorene takvim karizmama i time osvježivale život kršćana novim izazovima. Poznati su karizmatički likovi i njihova djela u povijesti Crkve, kao npr.

sveti Augustin, Benedikt, Franjo Asiški, Dominik, Katarina Sijenska, Filip Neri, Don Bosco, Mala Terezija, Majka Terezija i mnogi drugi. Oni su pokrenuli vjernike svoga vremena i s njima su mnogi našli put do oduševljenog kršćanstva.

I danas ima pojedinaca i grupa, pokreta u Crkvi, koji nošeni svjetlom i silom Duha Svetoga svjedoče o snazi Božje ljubavi. Mnogi otkriju na taj način dar molitve, čak i molitve u jezicima, tj. neizrecivog tepanja povezanog s darom Duha posinovljenja kojim tepamo Bogu Ocu riječju "Abba". Pojavljuju se vjernici koji osjećaju unutarnji govor i imaju potrebu izreći za dobro drugih proročku riječ koja odzvanja najprije u njihovim dubinama. Događaju se čudesa po molitvi pojedinaca i skupina, pa i čudesna ozdravljenja. Takve je darove teško stručno i znanstveno provjeravati, ali Crkva nije nikad bila lišena tih da-

rova, a mnogim zajednicama to su izvor dubljeg duhovnog života i blagoslova.

Lako provjerljivo - plodovi Duha Svetoga

Lako je provjeriti živi li netko po Duhu ili samo govori da je "karizmatik", tj. duhovan. I sam Isus je rekao da ćemo prave odnosno lažne "proroke", a mogli bismo reći i prave kršćane prepoznavati po njihovim plodovima. To su plodovi Duha Svetoga jer su direktno povezani s njegovim nadahnućima i njegovim svjetlom i snagom. Kod svetog Pavla u poslanici Galaćanima imamo niz takvih plodova koji bi se očito mogao i proširiti. To su: *ljubav, radost, mir, velikodušnost, uslužnost, dobrotu, vjernost, blagost, uzdržljivost*. Oni su prepoznatljivi u konkretnom životu svakog vjernika i

bez takvih plodova, a osobito bez ljubavi koja je i dar i karizma i plod Duha Svetoga svi bismo bili kao mjed što zveči i ništa drugo. U tom smislu dobro je podsjetiti se i "djela tijela" koje Pavao nabraja u spomenutoj poslanici, jer u usporedbi s njima plodovi Duha su još očitiji. *Plodovi tijela su: bludnost, nečistoća, razvratnost, idolopoklonstvo, vraćanje, neprijateljstva, svađa, ljubomora, srdžbe, spletkarenja, razdori, strančarenja, zavisti, pijančevanja, pijanke i tome slično* (usp. Gal 5,19-21).

Duha ne trnite

Za zaključak ovoga promišljanja o darima Duha izabrao sam poticaje sv. Pavla za zajednički život. Mislim da su ti savjeti vrlo sadržajni i korisni i za sve naše zajednice. Kad bismo ih se držali, naše bi zajednice bile privlačne. Poslušajmo Pavla: *Molimo vas, braćo: priznajte one koji se trude među vama, koji su vam predstojnici u Gospodinu i opominju vas; s ljubavlju ih nadasve cijenite poradi njihova djela! Gajite mir među sobom! Potičemo vas, braćo: opominjite neuredne, sokolite malodušne, podržavajte slabe, budite velikodušni prema svima! Pazite da tko komu zlo zlom ne uzvрати, nego uvijek promičite dobro jedni prema drugima i prema svima. Uvijek se radujte! Bez prestanka se molite! U svemu zahvaljujte! Jer to je za vas volja Božja u Kristu Isusu. Duha ne trnite, proroštava ne prezirite! Sve provjeravajte: dobro zadržite, svake se sjene zla klonite!*" (1 Sol 5,12-22)

Blagoslovom žita na blagdan sv. Marka započela ovogodišnja Dužijanca

Tradicionalnim blagoslovom mladog žita, na njivi Josipa Mačkovića u Ljutovu, započela je na blagdan sv. Marka ovogodišnja Dužijanca. Uz prisustvo velikog broja vjernika, kod križa u središtu Ljutova, svetu misu je predvodio katedralni župnik mons. Stjepan Beretić uz kojeg su suslavili preč. Franjo Ivanković, Jozef Vogrinc i Željko Augustinov.

Nakon svete mise, po već ustaljenom obredu, proce-

sija je krenula prema njivi na kojoj je mlado žito blagoslovio mons. Stjepan Beretić.

Jako je stara tradicija u crkvi da se blagoslov polja i žita održava na Markovo. Nekada se isto išlo procesijom na njivu, ali čitala su se četiri evanđelja, na sve četiri strane svijeta i obred je trajao puno duže. Ovom je prigodom mons. Stjepan Beretić koristio tekstove upravo iz toga starog obrednika, koji su doista jako lijepi. *Blagoslov žita je pouzdanje u Božju providnost, jer na polju bude samo ono što Bog dá, sve je u Božjim rukama, u što su oduvijek vjerovali naši stari ljudi. Zbog toga se uvijek na početku molilo za dobar urod, a na kraju se zahvaljivalo Bogu – a to je Dužijanca*, rekao je preč. Franjo Ivanković.

Ovom prigodom, mnogi su vjernici po starom običaju ubrali nekoliko strućaka žita s blagoslovljene njive koje će staviti iza svetnjače, gdje ostaje do obiteljske dužijanace kada se zamjenjuju vlatima iz bandaševa vijenca.

Na ovoj njivi bit će i "Takmičenje risara" koje je po programu Dužijanace 11. srpnja. /Zv/

Foto: Hrvatska Rijec

Hodočašće vjernika Subotičke biskupije u Bač

Zaštitnik Subotičke biskupije je apostol Pavao, stoga je Prezbiterialno vijeće biskupije odlučilo da 2000. obljetnicu rođenja svoga zaštitnika obilježi različitim manifestacijama. Među ostalim, odlučeno je da vjernici po dekanatima hodočaste u drevni Bač, nekadašnje sjedište Bačke nadbiskupije, gdje se nalazi župna crkva Sv. Pavla apostola. U nedjelju 3. svibnja, u Bač je hodočastilo oko 250 vjernika iz subotičkih župa Sv. Terezije, Sv. Roka i Marije Majke Crkve kao i iz Starog Žednika, Đurđina i Tavankuta.

Među hodočasnicima je bilo djece, mladih i odraslih a predvodili su ih njihovi župnici mons. Stjepan Beretić, Andrija Anišić, Franjo Ivanković i Lazar Novaković.

Hodočasnici su najprije posjetili poznati franjevački samostan gdje ih je pozdravio o. Josip Špehar, gvardijan. On je hodočasnicima u kratkim crtama predstavio povijest Bača i toga samostana. Hodočasnici su se potom zaputili do poznate bačke Tvrđave nakon čega je u župnoj crkvi bila krunica i prilika za ispovijed. Uslijedilo je euharistijsko slavlje koje je predvodio biskupski vikar mons. Stje-

pan Bertić, zajedno s domaćim župnikom Josipom Štefkovićem i spomenutim svećenicima te trajnim đakonom Ferencom Šotanijem. Pjevanje je predvodila s. M. Jasna Crnković. U propovijedi je mons. Beretić podsjetio na značaj Bača kao središta nekadašnje Bačke nadbiskupije i cijeloga područja koji se zove Bačka, a koji sada obuhvaća Subotičku biskupiju. Govoreći o liku sv. Pavla istaknuo je njegovu ljubav prema Isusu i prema ljudima, posebno ističući koliko je mnogo trpio za Isusovo ime i njegovo evanđelje.

Na kraju mise svećenike i hodočasnike pozdravio je domaći župnik Josip Štefković i zahvalio im što su došli na hodočašće i tako razveselili malu zajednicu katolika u Baču svojim zajedništvom, jer se prostrana crkva gotovo nikada tijekom godine ne napuni vjernicima.

Bač je od nekadašnjeg središta nadbiskupije, sada postao dijasporska župa Subotičke biskupije s malim brojem katolika i neznatnim brojem Hrvata jer su se mnogi iselili iz Bača i okolice također tijekom Domovinskoga rata.

A. A.

Proštenje u Starom Žedniku

Župna crkva u Starom Žedniku posvećena je sv. Marku evanđelisti, koji je ujedno zaštitnik sela. Ovom prigodom, na Markovo, 25. travnja, blagoslovljen je križ koji je podignut u dvorištu obitelji pokojnog svećenika Marka Vukova. Križ je blagoslovio mjesni župnik vlč. **Željko Šipek**, a prigodnu propovijed održao je **mons. Andrija Kopilović**. Natpis na križu govori sve o njemu: "Neka ovaj križ stoji na spomen kao znamenje da je sa ovoga salaša pokrenuto utemeljenje ogranka DSHV-a u Starom Žedniku zalaganjem Vukov Marka".

Istoga je dana popodne župnik vlč. Šipek u pratnji **fra Željka Kujundžića** blagoslovio mlado žito i polja.

U nedjelju je u Starom Žedniku svetom misom proslavljeno proštenje. Misu je predvodio **mons. Josip Mioč**, a s njim su suslavili župnik Šipek i đurđinski župnik vlč. **Lazar Novaković**. Na misi su pjevala dva zbora mladih, te gosti, sjemeništari, koji od 2000. godine uvijek na dan proštenja dolaze u Stari Žednik, kao i župni zbor kojega vodi **Nikola Ostrogonac**. Mladi u Žedniku nedavno su osnovali Vokalno-instrumenatni sastav „Markovi lavovi“, koji se ovoga puta predstavio vjernicima. Misno slavlje prenosio je Radio Marija. /Zv./

Tribina u Đurđinu

Svibanjska župna tribina u Đurđinu na temu "Duhovnost i lik o. Gerarda Tome Stantića" održana je 10. svibnja, a gost predavač bio je **mr. Mato Miloš OCD**, vicepostulator u postupku za proglašenje blaženim i svetim o. Gerarda Tome Stantića.

Mr. Miloš i danas na relaciji Zagreb-Sombor-Đurđin, neumorno radi na promicanju lika i djela našega kandidata sveca. U Zagrebu je pokrenuo izlaženje Glasila oca Gerarda, koji će par puta godišnje donositi novosti, izvješća i sve događaje vezane uz Gerardov lik.

Tribini je nazočio lijepi broj vjernika, Gerardovih štovatelja. Na kraju predavanja, mr. Miloš pozvao je sudionike na suradnju u novom časopisu, jer svi možemo učiniti puno toga za uspjeh ovoga postupka, osobito utjecanjem zagovoru Sluge Božjega. Napredak svakoga postupka ovisi puno o čudesnim uslišanjima, pa tako i u slučaju o. Gerarda. Znajući da imamo moćnoga zagovornika na nebu, toplo preporučamo svim čitateljima neka mole Maloga Isusa da po zagovoru ugodnika Božjega podari milosti, osobito u korist djece i obitelji, kako bi se Bog proslavio u svojim slugama. Zato, učeći se ljubavi i poniznosti od oca Gerarda, možemo zajedno s njim priznati Isusu: *Ti si u nama lijepo zeleno proljetno žito koje u nama želi rasti*. Molimo i prihvatimo sve što može pridonijeti tom rastu. /Verica Dulić/

Vazam 2009.

Gospodine!

Čovjek sam i grješnik

I vjerujem da si u Uskrsnom

svjetlu jutru

Posjetio

Varoš zlatnih klasova.

Ne i siguran da vrelo

i danas sred varoši

Čuva izvor žive vode.

Al, čini i čutiš...

Kao i procvata polja

i još poneki salaš.

Ne plačeš, kao nekad

nad Jerusolimom

Prije Vazma.

Ipak...

Lazar Francišković

Blagoslov žita u Lemešu

U crkvi sv. Marka evanđeliste u Svetozaru Miletiću, nekada Lemešu, na dan sv. Marka 25. travnja, župnik vlč. **Antal Egedi** je služio svetu misu i blagoslovio mlado žito.

Žito su na oltar ovom prigodom donijeli članovi HBKUD-a "Lemeš". Time je i u ovom mjestu započela priprema za ovogodišnju Dužijancu. Nakon svete mise mjesna dramska skupina izvela je predstavu "U gostima" kojom su osvojili nagradu na festivalu pučke drame u Ljutovu. /L. T./

Uskrs u župi Sv. Lovre u Sonti

Uskrsne blagdane vjernici Sonte proživjeli su u radosti i dubokoj pobožnosti. U dane Svetoga trodnevlja vjernici su posjetili crkvu u većem broju nego prošle godine, osobito su se uključili odrasli, mladi i djeca kroz čitanje i ministriranje.

Na Veliki četvrtak u prikaznoj procesiji simbolički smo naznačili otajstvo ovoga dana: ustanovljenje Euharistije, svećeničkoga reda i zapovijed ljubavi koju je sam Gospodin na posljednjoj večeri dao svojim učenicima. Poslije sv. mise mladi su imali klanjanje. Na Veliki petak, dan Isusove muke i smrti, kroz pjevanu muku, molitve i čašće-

nje Križa produbili smo svoju ljubav prema Raspetome. Velika subota – dan tišine. Isus leži u grobu kojega čuvaju stražari – lijep šokački običaj još uvijek sačuvan u Sonti. Mladići s puno dostojanstva izvršavaju svoju ulogu. Biti čuvar Božjega groba je nešto što se iščekuje kroz cijelu godinu. Dok u crkvi vlada tišina na župi je živo: jedni prave uskrsna jela i darove za djecu, drugi pripremaju cvijeće za kićenje crkve i svatko ponešto učini da dan Uskrasa bude na veliku radost svima. Na subotnjoj vigiliji okupio se lijep broj vjernika, a svečani ophod s Uskrslim Kristom bio je najdirljiviji dio slavlja. U nedjelju 12. travnja, prije sv. mise održan je koncert koji je priredila KPZH "Šokadija", a najmanji vjeroučenici recitali su pjesmice na proslavu Uskrsloga. Svečanu sv. misu predvodio je domaći župnik vlč. **Dominik Ralbovsky**, a gosti su bili predstavnici mjesne zajednice iz Sonte. Nakon sv. mise djeci su podijeljeni darovi.

Kristina Ralbovsky,
katehista

Izbavljenje od zla kroz svakodnevne kušnje

Pjesmom *Kruše života* koju je na flauti izvela Daliborka Malenić, započela je posljednja ovogodišnja korizmena tribina održana 6. travnja u Hrvatskom domu u Somboru. Nazočne je na početku pozdravio o. Zlatko Žuvela, a predavač je bio o. Srećko Rimac, prior karmelskog samostana sv. Josipa u Sofiji.

Karmelska redovnička provincija se iz matične kuće u Somboru najprije proširila u Hrvatsku, a godine 2004. i u Bugarsku. Tamo su više godina boravile sestre karmelićanke koje su mogle za dolazak braće karmelićana, što im se i ostvarilo u osobi o. Srećka i još jednoga svećenika. "Ne uvedi nas u napast, nego izbavi nas od zla", dvije su posljednje prošnje molitve Očenaša koje je razmatrao o. Srećko. On je naveo da je već Tertulijan molitvu Gospodnju nazvao "Sažetak svega Evanđelja", sveti Augustin govori: *Ako gledaš sve riječi svetih molitava, držim da nećeš naći ništa što nije uključeno i sadržano u toj molitvi*, dok kardinal Josip Bozanić kaže da je svaka

molitva dobra tek ako iz duha Očenaša izlazi i k njemu privodi. Neki tumači Svetoga pisma govore da bi bilo jasnije kada bi prijevod šeste prošnje molitve Gospodnje bio da Bog ne dopusti da upadnemo u napast. Neki pak govore da bi bilo najbolje moliti da nas Bog vodi da ne uđemo u napast. I u jednom i drugom slučaju čovjek može upasti u grijeh, ali kušnja je nešto što dolazi od Boga, ona je drugo ime za milost, dok je napast zavođenje i zavjera. Bogu je zlo tuđe, ali očigledno je da ono postoji. *Napast uvijek ima za cilj zlo, a Bog čovjeku kroz kušnju daje priliku da se učvrsti u Bogu*, rekao je predavač, dodavši kako ne trebamo zaboraviti da Bog ne dozvoljava da budemo iskušani preko svojih mogućnosti, a čovjek koji vodi dublji duhovni život bit će i više iskušavan kako bi bio pročišćeniji. Po mišljenju mnogih svetaca iskušenje je skupocjena milost, a s napašću se ne smije pregovarati, već je potrebno reći odlučno "ne" zlu.

Zadnje dvije prošnje molitve Gospodnje usko su povezane. U posljednjoj prošnji Oca molimo da aktivno djeluje za oslobođenje od zla, da budemo izbavljeni od opasne blizine zla i da nas Zli ne strmoglavu u propast. Stoga je o. Srećko zaključio da se čovjek mora pouzdati u Božju silu i Božju milost, jer Isus izričito govori da bez njega ne možemo učiniti ništa.

Zlatko Gorjanac

”Oratorij don Bosco” u Sonti

Četvrti susret Škole animatora ”Oratorij don Bosco” održan je od 17. do 19. travnja u Sonti, a na susret su bila pozvana djeca iz različitih mjesta naše biskupije, dok su animatori imali mogućnost praktičnoga rada s djecom.

Djeca iz Apatina, Prigrevice, Selenče i iz Subotice, Đurđina i Staroga Žednika sa svojim učiteljicama, gđom **Nadom** i gđom **Irenom** te sami domaćini, počeli su se okupljati predvečer 17. travnja, te su najprije naučili himnu susreta, a potom i druge pjesme koje su podrazumijevale pokret. tj. ples u svrhu zabave i razonode. Djeca su se potom podijelila u skupine u kojima su pravila marame, izrađivala torbice s imenom i prezimenom djeteta i naslovnom temom. U torbici se

nalazio papir prošaran različitim igrama, pjesmicama i poklicima koji su se pjevali tijekom tri dana.

U subotu 18. travnja poslije molitve i doručka, predstavljen je film o don Boscovu životu i radu. Posebno zanimljivo bio je san don Bosca koji je usnuo još kao dječak, a u kojem su mu se ukazali Isus i Djevica Marija. Taj je san odredio i njegov životni poziv, vjerno služenje Bogu i ljudima, posvećeno posebice odgoju djece i mladih. Zatim su slijedile različite kreativne radionice u kojima su djeca uživala. Popodne je slijedila Igra bez granica. Na samom uvodu svaka skupina se predstavila i prikazala svoju zastavu. Zatim su krenuli u igre po punktovima. Dan smo završili molitvom.

U nedjelju 19. travnja slavljena je misa zahvalnica za sve sudionike susreta te za sve one koji su materijalno ili molitvom podržali ovaj susret. Pod misom je pjevao zbor mladih iz Starog Žednika. Poslije sv. mise na dvorištu župe **vlač. Dominik Ralbovsky** je izveo par mađioničarskih trikova na radost djece, kao što je to nekada činio don Bosco. Nakon ručka su svi pisali Isusu zahvalno pismo, odigrali igru ”ribice” i za rastanak otplesali ”Ples prijateljstva”. /*Animatori*/

”Mariapoli” u Makedoniji

Susret Pokreta fokolarara ”Mariapoli” po prvi put je održan na jugu Makedonije, u Gevgeliji, gradu na samoj granici s Grčkom. Oko 90 mladih, obitelji, svećenika i časnih sestara – katolika i pravoslavnih – gradilo je ti-

jekom tri dana, 27., 28. i 29. ožujka, ”Marijin grad”, u kojem je svima cilj Isusova volja DA SVI BUDU JEDNO.

Biskup skopski **mons. Kiro Stojanov** na zajedničkoj nedjeljnoj liturgiji je s posebnim ushićenjem govorio o Chiari Lubich, utemeljiteljici Djela Marijinog, pokreta raširenog po cijelom svijetu: ”Velika mi je radost što se u godini svetog Pavla održava Mariapoli u kraju gdje je on sam propovijedao i gdje su kršćani mnogo pretrpjeli zbog progona.”

Teme s iskustvima o Isusu među nama naišle su na veliki odjek, iako je više od polovice sudionika došlo prvi puta. Svoje iskustvo Isusa u obitelji, pored fokolarina i djevojaka i Gen iz Beograda i Makedonije, s nazočnima je podijelila i obitelj **Vesne i Ladislava Huska** iz Subotice. Snažna su bila iskustva kod rada u grupama, što je dovelo do još većeg zajedništva. Večernje druženje (”rekreacija”) svih prisutnih još više je sve povezalo u jednu veliku obitelj.

Jako zahvalni Chiari na karizmi koju je donijela i u naše živote, krenuli smo kućama s odlukom da se češće susrećemo, i s uvjerenjem da Ljubav može promijeniti svijet. /*Ih*/

Proslava Uskrsa u Tavankutu

Vazmeno trodnevlje u tavankutskoj se župi uvijek svečano proslavlja. Na Veliki četvrtak na slavlju Mise večere Gospodnje sudjelovalo je oko tri stotine školske djece i lijepi broj vjernika. Župnik je ove godine za vrijeme misnog slavlja prao noge dvanaestorici ministranata. Poslije mise svi vjernici su ostali neko vrijeme u molitvi pred Presvetim.

Najsvečanije je bilo na Veliku subotu. Cijeli dan Božji grob su čuvali čuvari obučeni u bunjevačke narodne nošnje. U sklopu obreda Uskrsnuća, petero odraslih osoba pristupilo je sakramentu sv. Potvrde. Nakon misnog slavlja za čuvare i mlade priređen je u župnom domu prigodni agape.

Na župnoj misi na Uskrs, već po tradiciji, liturgijska čitanja pročitali su ovogodišnji bandaš i bandašica: **Mladen Petreš** i **Lidija Sarić**. Na svim svetim misama bilo je mnoštvo vjernika, a župni zbor pod ravnanjem **Zorana Đerega** pjevao je troglasno uskrsne pjesme. /I. P./

Slavlje prve Pričesti u Tavankutu

Prve nedjelje mjeseca svibnja u župnoj crkvi "Srca Isusova" u Tavankutu slavljena je Prva pričest koju je primilo 43 prvopričesnika.

Slavlje je započelo dolaskom prvopričesnika iz župnog stana do crkve. Djecu je predvodila ravnateljica osnovne škole "Matija Gubec" **Stanislava Stantić Prčić**. U sklopu misnog slavlja petero djece je primilo sakrament Krštenja. Župnik **Franjo Ivančević** je u obraćanju roditeljima posebno naglasio da se djeca u crkvu ne šalju nego su roditelji dužni doći skupa s njima na nedjeljna slavlja euharistije.

Prvopričesni su svaki dan mjeseca svibnja nastavili dolaziti na večernje pobožnosti. Oni predmole molitvu svete Krunice koju smo svi zajedno namijenili za mladu obitelj Balog iz naše župe koja je doživjela 1. svibnja tešku tragediju izgubivši majku u prometnoj nezgodi. /I. P./

Rim: "Kršćanska zajednica i prvi navještaj"

U Rimu je od 4. do 7. svibnja održan XI. Simpozij biskupa i odgovornih predstavnika za katehezu svih europskih zemalja. Simpozij je organiziralo Vijeće biskupske konferencije Europe (CCEE) i Katehetsko vijeće biskupske konferencije Italije (CEI), na temu "Kršćanska zajednica i prvi navještaj".

Rad simpozija se odvijao u plenarnim predavanjima, izvještajima i radu po jezičnim skupinama. Tri su temeljna vida o ovoj temi: teološki o kojemu je govorio predsjednik Vijeća za jedinstvo kršćana kardinal **Walter Kasper**, kulturalni kojega je prikazao dekan teološkog fakulteta Gregoriana p. **Michael Gallagher SJ**, i ekleziološki o kojemu je govorio prof. **Don Gianni Colzani**. Osim ovih temeljnih predavanja, predstavljena su priopćenja na ovu temu iz iskustava mjesnih crkava. Sa stajališta ekumenske dimenzije o spomenutoj temi govorio je mons. dr. **Andrija Kopilović** iz Subotice. Na susretu su bili i predstavnici svih europskih zemalja, a osim dr. Kopilovića na skupu je govorio i predsjednik Katehetskog vijeća HBK mons. **Đuro Hranić**. Biskupsku konferenciju Sv. Ćirila i Metoda predstavljali su dr. Kopilović i **Csaba Kovács**.

Osim duha ozbiljne suradnje oko tako važne teme, odgovorni za katehezu tražili su nove mogućnosti za reevangelizaciju i to na način kako je to bilo u počecima kršćanstva: prvi navještaj koji podrazumijeva susret s onima koji Krista ne poznaju, te se sakramentima inicijacije uključuju u Crkvu ili su koji samo kršteni a ne poznaju dovoljno Krista. Temeljne teme su definicija samoga pojma; trostruki pristup spomenutom pojmu i konačno sama definicija kršćanske zajednice. To bi u načelu trebala biti župna zajednica te se stoga puno govorilo o nužnoj izmjeni profila župne zajednice. Dokumenti ovoga Simpozija bit će dostavljeni svim biskupskim konferencijama. Za tri godine bit će održan novi simpozij. Doprinos ovom simpoziju dali su i oci klaretinci. Drugoga dana rada simpozija sudionici su hodočastili u svetište Tre Fontane. Misu otvorenja predvodio je pročelnik Kongregacije za kler, kardinal **Claudio Hummes**. /Csaba K./

Bonofest u Vukovaru

Četvrti po redu festival moderne duhovne glazbe Bonofest održan je 8. i 9. svibnja u Vukovaru u župnoj crkvi Sv. Filipa i Jakova. Festival je, kao i dosad, trajao dvije večeri i sudjelovalo je 40 izvođača. Prvu večer festivala je s pjesmom "Hajdemo zajedno" otvorila Subotičanka **Marija Jaramazović** za čiju je pjesmu tekst napisala **Mirjana Jaramazović**, dok je glazbu i aranžman uradio **Filip Čeliković**. U prvoj večeri festivala su, među ostalim, nastupili VIS Matheus iz Bizovca, s pjesmom "Kolika tajna", VIS Jeshua iz Zagreba – "Isuse, tražim te", Slavonski san – "Moja duša gori". **VIS Proroci** iz Subotice zatvorili su prvu večer festivala pjesmom "Anđeli čuvari" za koju je tekst i glazbu uradila **Marija Vidaković**, a aranžman **Viktor Kesler**. Neki od izvođača druge, revijalne večeri, bili su: Čedo Antolić – "Jednog svjetla sjaj", Kefa i Totus tuus – "Molitva sv. Franje" i Novo svitanje – "Nanovo rođena". /V. L./

Marija Jaramazović na Tonkafestu

U nedjelju 3. svibnja u Ogulinu je održan treći festival duhovne glazbe Tonkafest. Prvu nagradu žirija i publike odnio je **VIS Matheus** iz Bizovca s pjesmom "Snage nam daj". Drugo mjesto po glasovanju publike otišlo je **Antoniju Tkalecu** a treće **Davoru Terziću** i mladima iz župe Sv. Eufemije iz Rovinja. Po glasovanju žirija drugi su **Messengersi**, a treći **VIS Novi svijet**. Nagradu izvođača koja je dodijeljena po prvi put osvojio je Davor Terzić i mladi Sv. Eufemije iz Rovinja. Kao jedini festival duhovne glazbe u Gospičko-senjskoj biskupiji i ovom dijelu Hrvatske, Tonkafest ima humanitarni i natjecateljski karakter te je sav prihod od festivala išao u korist liječenja djevojčice koja boluje od raka kože. Članovi organizatora Festivala, Udruge "Oda prijateljstvu", ostvarili su prihod od 17450 kuna koji će biti uručeni obitelji djevojčice u potrebi.

Na festivalu je nastupilo 14 natjecatelja iz Hrvatske, počevši od Rijeke i Zagreba preko Đakova, Bizovca, Slavanskog Broda do Šibenika. Festival je i ove godine bio međunarodnog karaktera jer su nastupili izvođači iz Jajca u BiH, ali i Subotičanka **Marija Jaramazović** koja je otpjevala pjesmu "Utjeha" na riječi **Mirjane Jaramazović** i glazbu **Filipa Čelikovića**.

Festivalom se trajno odaje počast i spomen na mladu Antoniju Turković koja je preminula s 20 godina a koja je svojom hrabrom borbom s bolešću do zadnjih dana bila primjer vjere u Boga i život. /Zv./

Blagoslov orgulja u Zemunu

U crkvi Uznesenja Blažene Djevice Marije u subotu 2. svibnja nakon večernje mise blagoslovljene su obnovljene orgulje župne crkve. **Orgulje ove crkve koje su prvi put završirale daleke 1910. godine ponovo blistaju starim sjajem.**

Euharistijsko slavlje uz taj događaj koji ima veliki značaj ne samo za tu župu već i za cijelu Srijemsku biskupiju predvodio je zemunski župnik i dekan **Jozo Duspara** u koncelebraciji s benediktiktincima iz okolice Beča, **Antonijom Philipskim** i njegovim subratom **Martinom**. Na svečanosti su bili nazočni veleposlanik Republike Austrije u Beogradu **dr. Clemens Koja**, bivši veleposlanik Republike Austrije **dr. Gerhart Jandl** koji je zapravo i inicijator i duša cijeloga tog projekta, zatim predstavnicica veleposlanstva Republike Hrvatske u Beogradu kao i ataše za kulturu Republike Hrvatske u Beogradu **Ines Pacek**. Nakon mise i nakon što je srijemski biskup **Đuro Gašparović** svečano blagoslovio orgulje, župljani Zemuna su imali priliku uživati u orguljaškom koncertu kojim su predstavljene restaurirane orgulje. Bogat program koji je veliki broj okupljenih odslušao u svečanoj tišini obuhvaćao je djela Josepha Rheinbergera, Johanna Sebastian Bacha, Friedricha Handela, Alberta Beckera, Dietricha Buxtenudea, G. P. Telemanna, Giuseppea Giordanija, L. J. A. Lefebure-Welyja, Mozarta, Camille Saint-Saensa i Mendelssona. Na koncertu su nastupili orguljaši **Phillip Schreindl**, **Sofija Grgur** i **Bernhard Gfrerer**, violinistkinja **Aleksandra Miličević**, violončelistkinja **Tijana Miličević** te tenor **Dragutin Matić**. Na završetku koncerta dekan Duspara uputio je izraze zahvalnosti svima koji su upriličili taj događaj a druženje je nastavljeno u crkvenom dvorištu.

Idućeg dana, 3. svibnja slavljena je svečana misa koju je predvodio biskup Gašparović. Euharistijsko slavlje uzveličao je crkveni zbor svete Cecilije kao i nekolicina mladih obučenih u hrvatske narodne nošnje. Završne riječi zahvale svim nazočnim uvažanim gostima iz Austrije i svima koji su na bilo koji način pridonijeli da se ostvari projekt restauriranja orgulja uputili su mons. Duspara i biskup Gašparović. /www.ika.hr/

Zagrebački franjevci posjetili Bačku

U posjet Subotici, Somboru i Baču doputovali su 2. svibnja braća franjevci Provincije sv. Ćirila i Medota čije je sjedište u Zagrebu, a predvodili su ih gvardijan Matija Koren, vicemagister dr. Darko Tepert, prefekt sjemeništara p. Venancije Mihaljević i sigetski gvardijan fra Bernard Barbarić.

Ovom prigodom franjevcima, bogoslovima i franjevačkim sjemeništarcima

o povijesti Subotice govorio je književnik i ravnatelj Zavoda za kulturu vojvođanskih Hrvata Tomislav Žigmanov, a u katedrali bazilici Sv. Terezije Avilske dočeka ih je katedralni župnik mons. Stjepan Beretić koji im je darovao prigodnu brošuru s razglednicama. Razgledanje Subotice organizirao je gvardijan subotičkog samostana fra Ivan Bošnjak

s braćom. Osim Subotice, gosti iz Zagreba posjetili su u Somboru braću karmelićane i župnu crkvu Presvetoga Trojstva a u Baču drevni samostan gdje ih je dočeka fra Josip Špehar.

Iako kratak, susret s franjevcima bio je vrlo srdačan, što bi, po mišljenju svih, trebalo češće činiti. /K. Ćeliković/

Misa za biskupa Matiju Zvekanovića

Na osamnaestu obljetnicu smrti prvog subotičkog biskupa Matije Zvekanovića, 24. travnja u subotičkoj katedrali biskup mons. Ivan Pénzés, u koncelecijaciji desetak svećenika, predslavio je misu za svoga predšasnika.

Na ovu misu redovito dolaze i sjemeništarcima, tako da je biskup i ovaj puta u propovijedi u kratkim crtama predstavio lik biskupa Matije. U svojoj propovijedi on je istaknuo kako su njegovog predšasnika krasile mnoge vrline, a ponajprije velika predanost svom poslanju i biskupskoj službi. Osobito je naglasio kako je biskup Matija djelovao u vrlo teškim uvjetima, ali se nije predavao ni pred ustrajnim protivljenjima na koja je nailazio od strane tadašnjih vlasti. Time je biskup pozvao sjemeništarcima da hrabrije pristupaju poteškoćama koje život donosi, jer kao što bez muke nema nauke, tako ni bez križeva nema krijeposnog života, zaključio je biskup Ivan.

Na kraju mise biskup, svećenici i asistencija sišli su do groba biskupa Matije i ondje se pomolili. Pjevanje na misnom slavlju animirala je i na harmoniju pratila s. Mirjam Pandžić.

/Zv/

Šuma i zemlja – poveznica Šokaca i Bunjevaca s obiju strana Dunava

Koliki je udio današnjih Šokaca i Bunjevaca s obiju strana Dunava, u obradi zemlje i očuvanju i eksploata-

ciji šume, kao gospodarskim resursima, govorilo se na četvrtom po redu Međunarodnom okruglom stolu s temom "Zemlja, šuma, Šokci i Bunjevci". Okrugli stol održan je u petak, 24. travnja u Osijeku, te u subotu, 25. travnja u Somboru, u Hotelu "InterNacion".

Organizator Okruglog stola bila je Udruga "Šokačka grana" iz Osijeka, koja se svojim projektom "Urbani Šokci", bavi istraživanjem, predstavljanjem i promicanjem šokačke autohtone kulturne baštine. U sklopu ovog projekta, prije godinu dana nastala je i somborska Udruga "Urbani Šokci", koja je ove godine bila suorganizator Međunarodnog okruglog stola.

Predsjednica Udruge "Urbani Šokci", Marija Šeremešić, istaknula je da se u Somboru namjerava nastaviti s pre-

kograničnom suradnjom putem održavanja znanstvenih skupova, na kojima su se do sada predstavili stručnjaci iz Hrvatske, Srbije i Mađarske, a planiraju uključiti i predstavnike iz Bosne i Hercegovine.

Predsjednica osječke udruge "Šokačka grana", Vera Erl, uvjerenja je da je ideja o održavanju Okruglog stola u Osijeku i Somboru dobro prihvaćena s obiju strana, te da je širina

teme okupila 26 znanstvenika i stručnjaka različitih profesija.

Program okruglog stola upotpunio je nastup ženske pjevačke skupine iz Bačkog Monoštora, kao i izložba slika Cecilije Miler i Stipana Kovača. Izlaganja na Međunarodnom okruglom stolu "Urbani Šokci 4", pokazala su da su zemlja i šuma i danas ostali najvažniji životni

resursi. Znanstveni radovi na ovu temu bit će objavljeni, kao i svake godine, u Zborniku radova sudionika Okruglog stola.

Program u Somboru pomogli su Grad Sombor, Zavod za kulturu vojvođanskih Hrvata Subotica, Turistička organizacija Sombor i Vojvodinašume Sombor.

M. M.

Dani A. G. Matoša i dr. Josipa Andrića u Plavni

U Plavni su 25. i 26. travnja u holu OŠ "Ivo Lola Ribar" održani prvi "Dani A. G. Matoša i dr. Josipa Andrića". HKUPD "Matoš" je osnovan prije nešto više od godinu dana, s ciljem da predstavlja kulturnu baštinu javnosti, a ova dva velikana tijesno su povezana s Plavnom, o čemu je u *Zvoniku* više puta pisano. Ideju o manifestaciji u samom početku podupro je Zavod za kulturu vojvođanskih Hrvata, a svesrdnu pomoć pružio nam je stručni savjetnik za glazbu prof. Vojislav Temunović.

Ovom kulturnom događaju nazočili su brojni gosti, predstavnici naših udruga i lokalnih vlasti, eminentni ljudi iz područja kulture, umjetnosti, politike, te naši prijatelji iz Osijeka i KUD-a "A. G. Matoš" iz Tovarnika. Drugog dana manifestacije o Matošu i Andriću govorili su **dr. sc. Sanja Vulić** i muzikolog **Julije Njikoš** iz Zagreba. Prigodom otvorenja manifestacije nazočnima se obratila generalna konzulica RH u Subotici **Ljerka Alajbeg** koja je među ostalim istaknula kako je HKUPD "Matoš" kao najmlađa udruga podunavskih Šokaca, iako nema velike kapacitete i iako u Plavni danas živi

svega 400 Hrvata, uložilo veliki napor u organizaciju ove manifestacije i tako na najljepši način predočilo javnosti vrijedan dio svojega naslijeđa. *Svi se moramo više okretati korijenima, vrijednostima koje su naši stari prenijeli na nas, jer ima puno neistraženoga*, istaknula je konzulica.

U ime Zavoda za kulturu vojvođanskih Hrvata, nazočnima se obratila menadžerica kulturnih aktivnosti u Zavodu, **prof. Katarina Čeliković**, istaknuvši pri tom kako su uz angažman prof. Vojislava Temunovića

započeli prikupljanje glazbene zaostavštine dr. Josipa Andrića, s ciljem da se njegova djela stavljaju na repertoar, koji bi bio na raspolaganju i drugim čimbenicima unutar zajednice.

Sudionici manifestacije sudjelovali su i na svetim misama oba dana, koje je predslavio župnik **Josip Štefković**. Manifestaciji su nazočili i **vlč. Josip Kujundžić** i **p. Andrija Šipek**, koji je bio osobni prijatelj i štovatelj dr. Andrića. Ova manifestacija lijepi je primjer kako je jedno malo selo kao što je Plavna, u trenucima društvene i duhovne krize, moglo okupiti tako velik broj dobrih ljudi različitih pogleda, ali željnih očuvanja identiteta preostalih Hrvata na ovim prostorima. Jer, kako je rekao veliki A. G. Matoš: *Cilj života nije ni znanje ni moć, već dobrota.* /**Zvonimir Pelajić**/

Usljedio je kulturno-umjetnički program u kome su sudjelovali: tamburaški i pjevački sastav "Matoš" s vokalnom solisticom **Tonkom Šimić**, združeni pjevački zborovi "Neven" i "Zvony" pod ravnanjem **mr. Juraja Suđija**, a predstavili su se i samičar iz Tovarnika (RH) **Ivan Vorgić**, pjesnik **Josip Dumendžić Meštar** iz Bođana te recitatorice **Ana Filipović** i **Senka Bundić** iz HKUPD-a "Mostonga" iz Bača. Program je "okrunjen" nastupom Tamburaškog orkestra Muzičke škole iz Subotice pod ravnanjem **prof. Mire Temunović**. Prvog dana otvorena je izložba fotografija i drugih dokumenata o ovim velikanima iz privatnog arhiva **Ljudevita Vujkovića Lamića** iz Subotice.

Konzulat darivao somborsku obitelj računalom

Generalna konzulica Republike Hrvatske u Subotici **Ljerka Alajbeg** darivala je računalom obitelj Kaić iz Sombora, na prijedlog župnika župe Presvetog Trojstva preč. **Josipa Pekanovića**. Roditelji **Željko** i **Gordana** zahvalili su na daru, a računalu se posebno obradovalo njihovo četvero djece: **Maja**, **Tamara**, **Tijana** i mali **Mario**.

Peta je to donacija Generalnog konzulata obiteljima, s tim da je jedno računalo donirano i hrvatskom uredništvu na Radio Subotici.

Drago mi je da je župnik Pekanović pronašao doista vrijednu obitelj kojoj treba pomoći, prije svega zato što su djeca vrijedni učenici i dobri vjernici. Nije lako svakoj obitelji kupiti računalo za djecu jer uvijek postoje drugi prioriteti, a ono je svima potrebno. Mislim da će ovaj dar dati poticaj djeci da još više uče i još više rade. Ovoga puta donator je Podravka, rekla je konzulica Ljerka Alajbeg. /**A. G.**/

Korizma i Uskrs u Irigu

Blagdanu Cvjetnice prethodile su uskrse isповijedi u dekanatu. Na sam blagdan Cvjetnice 5. travnja, u župi u Irigu te na filijali u Vrdniku, djeca su čitala Muku Gospodina našega Isusa Krista. U ponovno uspostavljenoj drevnoj Srijemskoj biskupiji, u Sr. Mitrovici, na Veliki četvrtak, prvi srijemski biskup **mons. Đuro Gašparović** u nazočnosti svih srijemskih svećenika te grkokatoličkih svećenika predslavio je Misu posvete ulja. Nakon mise održan je sastanak svećenika s biskupom na kojemu je izneseno izvješće o pastoralnom radu i planu Biskupijskog pastoralnog centra (BPC) Srijemske biskupije, susretu mladih i ministranata, hodočašću, a gost **preč. P. Madžarević** je predstavio i darovao svim župama i novom osnovanom BPC pri Srijemskoj biskupiji svoj model pastoralnoga programa. U župama je slavljena Misa večere Gospodnje, tako i u Irigu. Na Veliki petak prije podne bila je prigoda za sv. ispovijed u Šatrincima i Dobrodolu, gdje je obavljen i obiteljski križni put, uz molitvu oca, majke i djeteta. Obredi Velikoga petka obavljeni su i u Vrdniku, a navečer u Irigu. Obredi Velike subote i Uskrnsnuće proslavljeni su u Šatrincima procesijom svjetla, a u Irigu i blagoslov jela, uz sudjelovanje djece u službi riječi, te svetu misu Uskrnsnuća, koju smo prikazali za **Živka Baloga** (74), koji je umro na Veliki petak i čiji je sprovod prethodio Vazmenom bdjenju.

Sam blagdan Uskrsa je slavljen u iriškoj župi (čitana uskrсна poruka srijemskog biskupa) i na filijali Vrdnik (misa za pok. **Vladimira Grdića** i obitelj **Ganić**) s porukom: *u središtu svakidašnjice susreće nas Uskrsli, zato je potrebno okrenuti se životu*. Drugi dan je bio radosan u filijalama Šatrinci i Dobrodol.

Od 10. do 18. travnja u iriškom Kulturnom centru održana je 37. Smotra amaterskih kazališta Srijema "FEDAS". Kao vjerni pratitelj svih kulturnih zbivanja grada i sponzor, župnik **Blaž Zmaić** je ove godine uvršten kao član žirija publike.

U radosti Vazmenog tjedna, u četvrtak 16. travnja, oprostili smo se od **Ane Pavičić** (65) uz riječi: *zlata i srebra nema u mene, ali što imam to ti dajem: dušu svoju!* Osminu smo završili subotnjom misom za pok. obitelj **Smolčić**. Na blagdan sv. Marka, 25. travnja, oprostili smo se u Vrdniku od pok. učiteljice i majke **Berte Nikolić** (74). Istoga dana u večernjim satima župnik je nazočio Danu srednje stručne škole "Branko Radičević" u Rumi. Na III. Vazmenu nedjelju smo u župi i filijalama blagoslovili naše usjeve. U Šatrincima je 30. travnja kršteno treće dijete u obitelji **Buzaš**, maleni **Sergej**. /f. f./

Uskrs u Laćarku

Obrede Vazmenoga trodnevlja te misu na sam blagdan Uskrsa predslavio je s vjernicima župe u Laćarku vlč. **Ivica Zrno**, mitrovački župni vikar.

Velik broj vjernika okupio se na euharistijsko slavlje, te je radosnim pjevanjem proslavljen najveći kršćanski blagdan – Uskrs. *Uskrs je radosan blagdan. On označava Kristovu pobjedu, ne nad čovjekom, nego nad smrću i grijehom. Samim time Krist nam otvara nove životne vidike i iz praznog groba jasno poručuje da život ima veći smisao nego što je puki život ovdje na zemlji. Nakon ovozemaljskog života čeka nas novi život koji je pisan velikim slovom. Život je to u zajedništvu s Uskrslim, a taj događaj upravo danas slavimo. Stoga, radujmo se*, poručio je vjernicima vlč. Ivica.

Nakon svetog misnog slavlja vjernici su se okupili u župnom dvorištu i dvorani kako bi, čestitajući jedni drugima, podijelili uskrсну radost. Dodaјmo kako je na Veliki petak 10. travnja pjevana Muka Gospodina našega Isusa Krista koju su pjevali: vlč. Ivica, **Ivan Cigeli** te **Josip Dujić**. /I. Z./

Vjernici Srijemske Mitrovice proslavili Uskrs

Blagdan Uskrsa u Srijemskoj Mitrovici proslavljen je svečanom jutarnjom svetom misom koju je u katedrali-bazilici Sv. **Dimitrija** predslavio biskup srijemski **mons. Đuro Gašparović**, uz koncelebraciju mitrovačkog župnika **preč. Eduarda Španovića**.

Obraćajući se okupljenim vjernicima, u svojoj homiliji biskup Gašparović je istaknuo kako je Uskrs radosni dan za svakog kršćanina, za čovjeka koji vjeruje kao i za onoga koji ne vjeruje, samo što se ovaj drugi ne zna radovati. *Događaj Isusova Uskrnsnuća je najveći i najslavniji događaj u povijesti Crkve, to je najveća proslava Kristova, najsajjniji i neoborivi dokaz njegova božanstva, ujedno i najsigurniji i temelj naše vjere*, rekao je biskup. *Tražimo ono što je gore, gdje Krist sjedi s desna Bogu, ne dajmo se zavesti. Ostanimo vjerni Kristu, širimo vijest o Isusu koji je uskrsnuo u svijetu i u nama, neka po nama uskrсне i u drugima*, poručio je biskup Gašparović okupljenim vjernicima.

Na Veliki četvrtak 9. travnja, u katedrali-bazilici slavljena je Misa posvete ulja. Euharistijskom slavljju je predsjedao **mons. Đuro Gašparović** u zajedništvu sa svim svećenicima Srijema. Istoga dana navečer Misu Večere Gospodnje slavio je uz veliki broj vjernika **preč. Eduard Španović**, mitrovački župnik i dekan. Na Veliki petak 10. travnja, obrede je predvodio biskup Gašparović u zajedništvu s **preč. Španovićem** te **Ivicom Zrno**, župnim vikarom. Biskup Gašparović je tumačeći Božju Riječ istaknuo kako *križ i žrtva koja se traži od čovjeka, danas nisu popularni, stoga su kršćani pozvani svojim životom svjedočiti autentično kršćanstvo, koje nužno uključuje i nošenje križa. Također svako od nas može drugome biti Šimun Cirenac, te na taj način olakšati križ drugoga*, rekao je biskup Gašparović. Poslije obreda pričesti, župnik je otvorio Isusov grob, a muškarci u hrvatskim narodnim nošnjama, tj. čuvari Isusova groba, preuzeli su čuvanje groba sve do subote navečer, do Vazmenoga bdijenja, što je veoma duga mitrovačka tradicija.

Na Veliku subotu 11. travnja, **mons. Gašparović** slavio je misu Vazmenoga bdijenja zajedno sa **preč. Španovićem**. Euharistijskom slavljju je u ime Pravoslavne crkve nazočio **o. Milorad Golijan**, protojereј stavrofor i starješina saborne crkve u Srijemskoj Mitrovici. Vazmeno trodnevlje te proslavu Uskrsa pjevanjem je uzveličao konkatedralni Župni zbor sv. **Dimitrija**, pod ravnanjem katedralne orguljašice **s. Cecilije Tomkić**.

Ivica Zrno

Proslava Uskrsa u Mužlji

Najveći kršćanski blagdan Uskrs svečano je proslavljen u Mužji, a u mnogim mjestima u okolici s misom Uskrsnuća povezana je i uskrsna procesija. U Mužlji je već tradicionalno na taj dan velika svečanost uz sudjelovanje vatrogasaca, glazbenika, pjevača i vjernika.

Ove godine je poslije jutarnje svete mise procesija krenula po mužljanskim ulicama sve do crkve, a značajno je spomenuti da je u Mužji u svetim obredima sudjelovao veliki broj mladih, među kojima su i glazbenici koji svake nedjelje svojim pjevanjem i sviranjem uljepšavaju misu za mladež.

Isus je uskrsnuo od mrtvih i time nam otvorio vrata raja i ulaz u novu budućnost, pobijedio je smrt, đavla, grijeh i strah te i nama jamči pobjedu. Uskrs je povezan s mnogim crkvenim i narodnim običajima, a neki se između sebe isprepliću. U Belom Blatu se naročito ističu čuvari Božjega groba koji su i ove godine uzveličali Svete obrede. /*Janez Jelen*/

Sveti Florijan, zaštitnik vatrogasaca

Na spomendan sv. Florijana vatrogasci širom svijeta proslavljaju svog patrona. Tako su ove godine vatrogasci iz Mužlje proslavili svojega zaštitnika. Crkvena općina je odredila misnu nakanu za žive i pokojne vatrogasce, a slavlje je predslavio salezijanac Janez Jelen uz asistenciju đakona Zoltána Sándora.

Tom prigodom vatrogascima su posebno istaknute Papine riječi koji na nedjelju Dobroga pastira potiče na molitvu za zvanja jer Dobri pastir Isus Krist je svoj život dao za nas, da bi nas spasio od vječne smrti i otvorio nam vrata raja. U tom smislu, don Janez je u propovijedi istaknuo kako je upravo Isus Dobri Pastir primjer i uzor za duhovna zvanja. *Svako duhovno zvanje, svećenik, redovnik ili misionar, mora po Isusovu primjeru dati svoj život za svoje ovce*, rekao je don Janez, dodavši kako požrtvornost, odgovornost i vjernost u zvanju nije potrebna samo za duhovna zvanja nego za svako pravo zvanje u društvu, a naročito za humanitarna, to jeste za ona koja se bave odnosima s ljudima. U prvom redu ovdje spadaju crkveni djelatnici, koji skrbe oko spasenja naših duša ali i prosvjetni djelatnici i brojni drugi. *Na odličan način spadate u tu kategoriju također vi, dragi mladi i odrasli vatrogasci, koji ste po pozivu uvijek spremni žrtvovati svoje dragocjeno vrijeme, a po potrebi također zdravlje i čak svoj život u službi imanja i života bližnjega*, rekao je propovjednik. U današnjem svijetu hara razorna vatra mržnje, zavisti i sebičnosti te nemilosrdno iskorištavanje nezaštićenih radnika. *Ne samo svećenici, nego i političari, zdravstveno osoblje i prosvjetni radnici, a na poseban način vi vatrogasci, pozvani ste gasiti tu vatru mržnje ljubavlju, zavist i sebičnost karitativnom djelatnošću, požudom čistoćom, pohlepu skromnošću i velikodušnošću, a žudnju za vladanjem poniznošću i poslušnošću*, zaključio je propovjednik. /*Janez Jelen*/

Hrvatske katoličke internetske stranice (84.)

Palička župa

U nastavku predstavljanja internetskih stranice župa Subotičke biskupije, ovaj put predstavljamo Župu Marije Kraljice svijeta na Paliću, koja se nalazi na adresi:

<http://www.paliclebania.org.rs>

Osnovni postav stranice je mađarski, ali se odabirom hrvatskog jezika ulazi na sadržaje na hrvatskome. Riječ je o klasičnoj župnoj stranici, čiji je osnovni cilj pružiti osnovne informacije vjernicima o tekućem životu župe, ali u ovom slučaju može biti zanimljiva i turistima, budući da je Palić poznato turističko mjesto. Tako se na stranici nalaze kratki podaci o povijesti župe, crkve Sv. Urbana, kapelici Marije Kraljice svijeta te o župnicima (prošlim i sadašnjem) te đakonu i pastoralnom vijeću. Tu su i informacije o rasporedu sv. misa, radnome vremenu župnoga ureda, župnome kalendaru, a uobičajeni sadržaji su galerija fotografija te mogućnost kontakta. Na stranici su još i osnovni podaci o drugim župama Dekanata Subotica – Novi Grad.

Riječ je o skromnoj, ali veoma važnoj internetskoj stranici. Ne samo zato što Palić godišnje posjeti na stotine tisuća turista, već bi stranica mogla biti poticaj drugim župama naše biskupije, koje bi mogle napraviti slične jednostavne web stranice radi suvremenijega predstavljanja naših župnih vjerskih zajednica, ali se pri tome ne smije zaboraviti na potrebu redovitoga ažuriranja stranice te ispravnog hrvatskog jezičnog izričaja.

s.b.

Vijesti ukratko

Novi tajnik Kongregacije za Istočne Crkve

Vatikan, (IKA) – Papa Benedikt XVI. imenovao je 7. svibnja slovačkoga isusovca Cyrila Vasila (44) novim tajnikom Kongregacije za Istočne Crkve i nadbiskupom Ptolemaisa u Libiji. Vasil je doktorirao crkveno pravo te je prije dvije godine imenovan rektorom Papinskoga instituta za istočne studije. U službi tajnika Kongregacije za Istočne Crkve Vasil nasljeđuje biskupa Antonija Mariju Veglia, koji je imenovan predsjednikom Papinskoga vijeća za dušobrižništvo selilaca i putnika. Cyril Vasil rođen je 10. travnja 1965. u Košicama, teologiju je studirao u Bratislavi te se u Rimu specijalizirao za istočnocrkveno pravo.

Knjiga dr. Tončija Matulića proglašena hrvatskom knjigom godine

Zagreb, (IKA) – Knjiga teologa dr. Tončija Matulića "Metamorfoze kulture. Teološko prepoznavanje znakova vremena u ozračju znanstveno-tehničke civilizacije" prva je dobitnica nagrade "Hrvatska knjiga godine". Knjizi objavljenoj u nakladi *Glasa Koncila* ta je prestižna nagrada dodijeljena u konkurenciji šezdeset djela hrvatskih autora. Svečano proglašenje pobjednika natječaja "Hrvatska knjiga godine" održano je u četvrtak 23. travnja u studiju Bajsic Hrvatske radiotelevizije, gdje je dr. Matuliću i uručena nagrada koja se sastoji od 10 tisuća eura u kunsjoj protuvrijednosti te skulpture "Viktorijine kockice", rad akademske kiparice Tanje Perišić. Prema ocjeni stručnog ocjenjivačkog suda, Matulićeva knjiga zaslužila je nagradu jer je izvrsna analiza i kritika suvremenog društva, kulture, religije, znanosti i etike.

Socijalna enciklika mogla bi se pojaviti krajem lipnja

Vatikan, (IKA) – Najavljivana socijalna enciklika pape Bendikta XVI. mogla bi biti objavljena krajem lipnja, izvještava Kathpress pozivajući se na vatikanske krugove. Vjerojatno će to biti povezano sa svetkovinom rimskih zaštitnika sv. Petra i Pavla 29. lipnja. Treća enciklika Bendikta XVI., koja bi mogla nositi naslov "Ljubav u istini" – "Caritas in veritate", prema riječima kojima započinje na latinskom jeziku, trebala je biti objavljena još protekle godine, no Papa ju je htio doraditi s obzirom na izbijanje svjetske gospodarske krize. Prva, enciklika Bendikta XVI. "Bog je ljubav" (Deus caritas est) objavljena je 25. siječnja 2006. godine, a druga, "U nadi spašeni" (Spe salvi), 30. studenoga 2007.

Izabrana vrhovna uprava Družbe sestara Naše Gospe

Zagreb, (IKA) – Na XVII. redovitom Generalnom izbornom i radnom kapitulatu u četvrtak 16. travnja u Zagrebu održan je izbor za vrhovnu upravu Družbe sestara Naše Gospe iz Zagreba. Za vrhovnu glavaricu izabrana je s. M. Martina Koprivnjak, a za I. vrhovnu savjetnicu i zamjenicu s. M. Nada Šestak. Za II. vrhovnu savjetnicu izabrana je s. M. Thea Filipović, za III. vrhovnu savjetnicu s. M. Evica Sočković, a za IV. vrhovnu savjetnicu i vrhovnu tajnicu s. M. Blanka Turkalj. Za vrhovnu ekonomu izabrana je s. M. Zrinka Šestak.

Papa se založio za poštivanje ljudskih prava

Crkva promiče prava svih ljudskih bića, počevši od prava na život, slobodu savjesti i vjersku slobodu, to je ukratko srž govora pape Benedikta XVI. koji je izrekao primivši 4. svibnja u Vatikanu sudionike opće skupštine Papinske akademije za društvene znanosti koja se održala na temu "Katolički socijalni nauk i ljudska prava".

Papa je među ostalim ponovno upozorio na sramotni problem gladi u svijetu, ističući činjenicu da je središnje pitanje dostojanstva osobe i ljudskih prava točka u kojoj se susreću crkveni nauk i suvremeno društvo.

Ljudska se prava odnose na sve ljude, a ne samo na neke, jer su povezana sa samom naravi čovjeka koji je stvoren na sliku i priliku Božju. Čovječanstvo je kroz povijest sve više postajalo svjesno ljudskih prava i njihove univerzalnosti, napomenuo je Sveti Otac. Podsjetivši potom na težinu socijalnih problema do kojih dovodi globalizacija i sadašnja gospodarska kriza, Papa je posebice istaknuo očevitno razmimoilaženje između ravnopravnosti u pripisivanju prava, i nejednakosti u pristupu sredstvima za dostizanje tih prava. Za kršćane koji stalno mole Boga 'kruh naš svagdašnji daj nam danas', sramotna je tragedija da jedna petina čovječanstva još uvijek trpi zbog gladi. Osiguravanje odgovarajuće opskrbe hranom, kao i zaštita životnih izvora poput vode i energije, od svih međunarodnih vođa zahtijeva raspoloživost za pošteno djelovanje, i u poštovanju naravnoga zakona, kako bi se promicala solidarnost i pomoć s najslabijim područjima i narodima na planetu, i to kao najdjelotvornija strategija za uklanjanje socijalnih razlika među zemljama i društvima, kao i za veću opću sigurnost. Riječ je o zaštiti ljudskih prava o kojima se ne može pregovarati, a koja su utemeljena na božanskom zakonu, rekao je na kraju Papa. / IKA/

Zahvalno hodočašće Đakovačko-osječke i Srijemske biskupije u Rim

U povodu utemeljenja Đakovačko-osječke nadbiskupije i metropolije, ponovnog osamostaljenja Srijemske biskupije, proglašenja Izjava i odluka Druge biskupijske sinode te završetka Godine braka i obitelji u Đakovačko-osječkoj nadbiskupiji organizirano je Zahvalno nadbiskupijsko hodočašće u Rim pod geslom "Velika nam djela učini Svesilni, sveto je Ime njegovo!" (usp. Lk 1,49). Oko 1500 vjernika s područja Đakovačko-osječke nadbiskupije i Srijemske biskupije, predvođenih đakovačko-osječkim nadbiskupom i metropolitom Marinom Srakićem, pomoćnim biskupom Đurom Hranicom i srijemskim biskupom Đurom Gašparovićem te s još 46 svećenika, krenulo je put Rima k papi Benediktu XVI., na šestodnevno hodočašće od 26. travnja do 2. svibnja.

Drugi dan hodočašća, utorak 28. travnja, započeo je razgledavanjem Vječnoga Grada, njegovih vjerskih i kulturno-povijesnih znamenitosti. Nakon obilaska znamenitosti središnje euharistijske slavje u bazilici Svete Marije Velike predvodio je nadbiskup Srakić, uz koncelebraciju biskupa Hranica i Gašparovića, pedesetak svećenika i tri đakona.

Jutarnjom misom u vatikanskoj bazilici Sv. Petra započeo je, u srijedu 29. travnja, treći dan hodočašća. Po završetku euharistijskog slavlja bogoslovi, svećenici i biskupi spustili su u kriptu bazilike Sv. Petra gdje su zajedničkom pjesmom i molitvom pohodili grob blagopokojnog pape Ivana Pavla II. Uslijedila je potom audiencija kod pape Benedikta XVI. na Trgu Sv. Petra. Nebrojeno

Katolička literatura

"Otvorenih ruku"

U izdanju *Kršćanske sadašnjosti*, objavljena je knjiga "Otvorenih ruku" poznatoga duhovnoga pisca Henrija J. M. Nouwena (1932.-1996.). To je knjiga o molitvi, puna razmišljanja o molitvenim iskustvima, samoga pisca i njegovih studenata. Njome Nouwen želi ljude ohrabriti da se odvažte krenuti na put molitve. Taj put slikovito opisuje kao duhovno putovanje od stisnute šake do otvorenih ruku. "Otpor molitvi sličan je onome koji iskazujemo čvrsto stisnutim šakama", kaže autor, a "moliti znači otvoriti ruke Bogu". Knjiga se sastoji od nekoliko dijelova: Uvod: Stisnutih šaka; Molitva i tišina; Molitva i prihvaćanje; Molitva i nada; Molitva i milosrđe; Molitva i proročka kritika; Zaključak: Otvorenih ruku. Na kraju svake cjeline pisac daje molitvu i pitanje za meditaciju namijenjeno čitatelju. Tekstovi su jednostavno, razumljivo i poticajno napisani.

Kršćanska sadašnjost dosad je objavila sljedeće Nouwenove knjige: "Isus smisao mog života", "Povratak izgubljenoga sina", "Kalež našega života", "Snaga njegove prisutnosti", "U samoći", "Živjeti kao ljubljeni" i "Živjeti ovdje i sada". /ika-mj/sp/

Mali mamin pomoćnik

U izdanju Knjižnice *U pravi trenutak* izašla je knjižica "Mali mamin pomoćnik". Riječ je o hrvatskim prijevodu dvanaest povjerljivih razgovora između majke i kćeri, odnosno pisama majke kćeri u izvorniku "Mother's Little Helper".

Knjižica je podijeljena u tri dijela. Prvi dio namijenjen je za dob 9 do 12 godina starosti, drugi 13 do 15, te posljednji za dob 16 do 18 godina. Otvoren, povjerljiv razgovor između majke i kćeri, koji je pun razumijevanja, jedno je od najboljih sredstava da steknete i sačuvate njeno povjerenje, savjet je majkama. Knjižica je s obzirom na današnje vrijeme potrebna no ikad, jer pomaže majkama da na jednostavan način prenesu "činjenice života" svojoj kćeri po kršćanskim mjerilima. /IKA/

mnoštvo vjernika, od kojih su se u prvim redovima isticali hodočasnici Đakovačko-osječke nadbiskupije i Srijemske biskupije dočekalo je Svetog Oca uz povike "Živio Papa!" U drugom dijelu audijencije, papa Benedikt XVI. pozdravljajući prisutne hodočasnike pozdravio je i hrvatske hodočasnike, a na poseban način 1.500 vjernika iz Đakovačko-osječke nadbiskupije i Srijemske biskupije. Nakon Papina pozdrava svi hrvatski hodočasnici otpjevali su pjesmu "Do nebesa da ori" i time posebno pozdravili Svetoga Oca. Na završetku audijencije Papu su pozdravili prisutni biskupi iz raznih krajeva svijeta, a među njima i nadbiskup Srakić, te biskupi Gašparović i Hrančić. Papa je tada prišao predstavnicima, među kojima su bili i predstavnici Đakovačko-osječke nadbiskupije i Srijemske biskupije koji su simboličnim darovima darivali Papu, a sam Papa tom prigodom uzeo je slavonski šešir i stavio na glavu čime je iskazao posebno štovanje prema hrvatskom narodu.

Četvrti dan hodočašća, četvrtak 30. travnja, započeo je euharistijskim slavljem u bazilici Sv. Pavla izvan zidina koju je predvodio biskup Gašparović. Posljednjeg dana zahvalnog hodočašća, petak 1. svibnja vjernici iz Đakovačko-osječke nadbiskupije i Srijemske biskupije krenuli su put Padove, gdje su u bazilici Sv. Antuna sudjelovali na završnom euharistijskom slavlju. U homiliji nadbiskup Srakić govorio je o zajedništvu u Crkvi ističući kako su na ovo hodočašće pošli vjernici iz dviju biskupija, no svi zajedno dišu kao jedna duša i jedno srce. *Crkva smo svi mi, braća i sestre, istih prava, živi udovi istoga tijela, živo kamenje uklesano u istoj stijeni s istim dostojanstvom, iako s različitim pozivima i službama, koje se među sobom nadopunjuju*, istaknuo je nadbiskup Srakić. /IKA/

Uskrsli Krist i danas traži suradnike

Krist traži muževe i žene koji će mu pomoći njegovim oružjem, a to su pravda, istina, milosrđe, opraštanje i ljubav, da se njegova pobjeda nad smrću i nad zlom učvrsti u svijetu, istaknuo je papa Benedikt XVI. u uskrsnoj poruci prije svečanog blagoslova Urbi et orbi, koju je 12. travnja izravno prenosilo oko 150 televizijskih postaja.

Papa je zabrinut za budućnost čovječanstva, jer premda smrt nema više moći nad čovjekom i nad svijetom i dalje postoji previše znakova te stare nadmoći. *Premda je Krist svojim uskrsnućem istrijebio korijene zla, potrebni su ljudi koji će mu u svako doba pomoći da se ta pobjeda učvrsti. Dok nam je Isusovo rođenje blisko, poruka uskrsnuća ostaje još uvijek donekle neshvaćena, stvar prošlosti, a uskrsnuće ne ulazi u naša iskustva*, primijetio je Papa u tijeku uskrsnog bdjenja. Za Papu teologa Isusovo uskrsnuće je plamen svjetla, svjetlo svijeta. Sam Bog stvara novo stvorenje među onim starim i mijenja kaos u kozmos. U vrijeme opće oskudice hrane, financijskih nereda, starih i novih oblika siromaštva, zabrinjavajućih klimatskih promjena, nasilja i bijede koja mnoge prisiljava da napuste svoj rodni kraj, tražeći sigurnije načine života; u doba opasnog terorizma i straha pred neizvjesnošću sutrašnjice, Papa smatra da je potrebno pronaći mogućnosti koje će ljudima dati nadu. Zbog toga se nitko u toj borbi, koja je započela Kristovim uskrsnućem, ne bi smio povlačiti u sebe. *Crkva naviješta nadu i želi je podijeliti sa svima, ali posebno s kršćanima, koje se progoni zbog njihove vjere i zauzetosti za pravdu i mir, te potaknuti nadu koja će ih ohrabriti, napose kada je to jako teško*, rekao je Benedikt XVI., koji je na kraju čestitao Uskrs na šezdesetak jezika. /IKA/

10. svibnja

Sveti Ivan Avila

(* 6. siječnja 1499. ili 1500. + 10. svibnja 1569.)

- Sin židovskog obraćenika ● uzoran svećenik ● slavan propovjednik ● apostol Andaluzije ●
- osnovao 15 kolegija ● utemeljitelj 11 gimnazija i 3 sveučilišta ● sveučilišni profesor ●
- širio pobožnost prema Duhu Svetom, Gospi, prema Euharistiji i Kristovoj mucii ● savjetnik nadbiskupa
- svetac iz tamnice ● veliki molitelj ● kateheta ● pisac ● prevoditelj ● veliki molitelj i pokornik ●
- traženi ispovjednik ● zamalo na saboru u Tridentu ●

Iz bogate kuće

Izvorno ime svetoga Ivana Ávila je Alonso de Ávila. Rođen je 6. siječnja 1499. ili 1500. u gradu Almodóvar del Campo u južnoj Španjolskoj, u dobrostojećoj obitelji židovskog obraćenika **Alonsa od Avile** i plemenite **Kataline Xixén**, a umro je 10. svibnja 1569. u mjestu Montilla. Po očevoj želji Ivan Avila je najprije na sveučilištu u Salamanci studirao pravo. Nakon što je bio na jednoj velikoj borbi s bikovima, odlučio je ostaviti svijet i postati redovnikom. Kratko je vrijeme bio redovnik, a onda je na sveučilištu Alcalá studirao filozofiju, te je postigao akademski stupanj bakalaureata. Do 1526. ili 1527. godine je studirao teologiju. Svoju baštinu je poslije smrti svojih roditelja podijelio siromasima. To se dogodilo još prije 1527. godine.

Profesor i propovjednik

Ivan Avila je jedno vrijeme predavao kao profesor na sveučilištu. Želio je poći u novi svijet i tamo postati misionar, no to mu nije dopušteno zato što je po ocu bio židovskog podrijetla. Generalni inkvizitor i nadbiskup Seville, **Alonso Manrique** je uočio Ivanove talente, pa ga je imenovao propovjednikom i pučkim misionarom u Andaluziji. Postao je glasoviti propovjednik, a napisao je i više djela u kojima je promicao čašćenje Presvetog Oltarskog sakramenta. Obrađivao je i teme s područja odgoja, te o celibatu (posvećenom beženstvu). Negdje je rekao da je "ljubav način ili vrsta rata, a u njoj labavima nema mjesta". U svojim je propovijedima Ivan šibao i loše stanje u Crkvi, radi čega je 1531. godine bio optužen pred inkvizicijom. Bio je i u tamnici, a 1533. godine je riješen krivice. U novu je nevolju upao kad je 1556. godine bez dopuštenja objavio izmijenjen, za vrijeme tamnovanja napisani spis *Audi, Filia* (Poslušaj, kćeri). Taj spis, koji se danas smatra njegovim glavnim djelom, bio je na indeksu zabranjenih knjiga do 1574. godine. U tom svom djelu se bavio pitanjima krš-

ćanskoga savršenstva. Kao profesor protivio se podjeli akademskih stupnjeva studentima svećenicima prije nego što se okušaju u seoskom pastoralu.

Veliki radnik i još veći svetac

Poslije 1533. godine Ivan je nastavio svoje djelovanje u Andaluziji, gdje je osnovao 15 kolegija za pouku djece u vjeronauku i gramatici. Njegovi su se kolegiji tako razvili da su od 11 vremenom nastale gimnazije, a od tri su se razvila sveučilišta. Najpoznatija ustanova koja svoje korijene vuče od Ivana Avile je sveučilište u Baezi. Postao je savjetnik

nadbiskupa u Cordovi. Katehizirao je djecu, odrasle učio mislenoj molitvi, satima je sjedio u ispovjedaonici, gdje su ljudi tražili njegovo duhovno vodstvo, poučavao je vjernike i Svetome pismu. Na njegove propovijedi se okupljalo mnoštvo i na ulici i u crkvama. Zajedno s nadbiskupom **Gasparom Avalosom** je od 1537. radio na organiziranju netom osnovanoga sveučilišta u Granadi. Ta mu je djelatnost donijela naslov Maestro, pa su ga od tada nazivali Maestro

Avila. Zbog svoga slabog zdravlja 1551. godine nije mogao sudjelovati na Tridentском saboru. Ipak je za Tridentски sabor napisao jedan važan dokument. Dokument koji je napisao za Toledski sabor bio je od velike važnosti za taj krajevni koncil, koji je održan 1565. godine. Bolest ga je spriječila te ni u Toledu nije mogao sudjelovati na saboru.

U društvu velikih vjernika

Ivan Avila se vrlo živo dopisivao s uglednim ljudima svoga vremena. Tako se dopisivao sa svetom **Terezijom Avilskom**, s **Ivanom od Boga**, sa svetim **Ivanom Riberom**, sa svetim **Franjo Borjom**, koji je na njegovu propovijed postao isusovac, s **Ignacijem Loyolskim**, koga je upoznao 1554. godine. Puno je molio, držao oštru pokoru. Od njegova dopisivanja je sačuvano 250 pisama. Ostale su 82 propovijedi, 16 pouka svećenicima, a preveo je s latinskog na španjoski jezik poznatu knjižicu *Nasljeduj Krista*. Njegova je propovijed, u tada već 40-godišnjem Portugalcu, **Ivanu** (*1495. + 1550.), koji je bio pastir, pa prodavač knjiga, i na koncu nadničar i vojnik, urodila odlukom da se posveti njezi gubavaca, invalida i ostalih bolesnika. Propovijed Ivana Avile je bila tako uvjerljiva da se Ivan od Boga smjesta posvetio bolesnima. Taj se svetac posebno vješto brinuo za duševne bolesnike, te je zaslužio častan naziv Ivan od Boga. On je govorio da za njegu bolesnika nije dosta samo propisati lijek, već s bolesnikom valja osobno razgovarati, upoznavati ga s kršćanskim vrednotama.

Ivan Avila je 1894. proglašen blaženim, a 31. svibnja 1970. svetim. Slavi se 10. svibnja. Papa Pio XII. ga je 2. srpnja 1946. godine proglasio zaštitnikom svjetovnog klera u Španjolskoj. Blaženim je proglašen 1894. godine, a 31. svibnja 1970. svetim. Nosi častan naslov Apostol Andaluzije, danas najmnogoljudnije španjolske autonomne zajednice na jugu Španjolske s glavnim gradom Sevilom. Zaštitnik je propovjednika, profesora, duhovnih vođa.

Govori vam Sluga Božji o. Gerard Tomo Stantić

Dar liječenja u tom istom Duhu...

Uređuje i piše: o. Ante Stantić, OCD

U I. poslanici Korinćanima sv. Pavao nabraja darove koje Duh Sveti dijeli. Među darovima, za dobro zajednice, sv. Pavao spominje "Dare liječenja"¹.

U Evanđelju se spominju mnoga izlječenja koja je Isus učinio bolesnim ljudima.

Iz povijesti Crkve nam je također poznato da je "dare liječenja" Bog podijelio brojnim svojim sljedbenicima.

Izgleda da je "darom liječenja" bio obdaren i naš sluga Božji Gerard Tomo Stantić. Između svjedočanstava priopćujem sljedeće svjedočanstvo, zabilježeno u postupku za njegovo proglašenje blaženim i svetim:

– Sjećam se događaja – priopćuje svjedok, koji se odnosi na apostolat slugu B. Gerarda Tome Stantića. Radi se o slučaju djevojke koja je bila bolesna na živce. Napadala je i bila agresivna. Morali su je vezanu držati u sobi.

Kako je obitelj bila pravoslavna, otac je pošao pravoslavnom svećeniku i potužio mu se na kćerkinu bolest i tražio od njega savjet.

Pravoslavni svećenik, pošto je saslušao oca ove bolesne djevojke, savjetovao mu je da pođe u veliku katoličku crkvu i potuži se katoličkom svećeniku o. Grgi. (o. Gerardu). Dodao je: ako vam on ne može pomoći, ne znam što biste mogli poduzeti za liječenje vaše kćeri.

Otac djevojke, po savjetu svoga svećenika, požalio se ocu Gerardu i ispričao mu slučaj svoje kćeri. O. Gerard, pošto je saslušao oca djevojke, pristao je odmah poći s njime na njegov salaš. Odvezao se kolima na obiteljski salaš. Kako bi omogućili ocu Gerardu pristup k djevojci, odlučili su djevojku svezati jer su smatrali da o. Gerard neće moći k njoj pristupiti. Mogla bi ga napasti i povrijediti. Otac Gerard se tome usprotivio i rekao: "Neće ona ništa, ta ona je mirna...". Zatim je o. Gerard ušao k njoj u sobu u kojoj se nalazila i ostao s njom izvjesno vrijeme.

Poslije susreta s djevojkom, najprije je iz prostorije izašao o. Gerard i rekao ukućanima: "Dat će Bog i djevojka će ozdraviti i sve će biti dobro".

Nakon kratkog vremena izašla je iz sobe i djevojka i pokazala se zdravom, kao da uopće nije bila bolesna.

Iz zahvalnosti njezin je otac, svake godine, darivao samostanu izvjesnu količinu pšenice. Zaboravio sam kako je bilo ime ocu djevojke koja je ozdravila².

Ima još svjedočanstava, u izvješćima svjedoka u biskupijskom postupku, koja izvješćuju o ozdravljenjima koja se pripisuju ocu Gerardu. Neka govore i o tome da je imao posla i s nečistim dusima.

Zadržimo se ipak samo na ovome svjedočanstvu koje, čini mi se, ima posebno značenje i poruku u odnosu na ekumenizam, u konkretnim okolnostima našega podneblja.

Zanimljiv je prije svega jer se radi o djevojci iz pravoslavne obitelji. Jednako tako je zanimljivo zbog povjerenja koje uživa sluga Božji kod jednog pravoslavnog svećenika, koji upućuje svoga vjernika baš sluzi Božjem, katoličkom svećeniku.

Kako vrednovati ovaj događaj? Mislim da bilo previše ograničeno mišljenje koje bi svelo ovaj događaj, općenito, samo na ekumenski duh oca Gerarda ili na ekumenski duh pravoslavnog svećenika i oca djevojke, koji doduše postoji. Držim da u ovom konkretnom slučaju treba osobito istaknuti činjenicu da Gerard uživa ugled jer je svojim životom bio "svjedok o vječnim i neprolaznim dobrima". Da baš zato uživa ugled i povjerenje među pripadnicima drugih kršćanskih konfesija. Stoga, oslanjajući se na ovaj konkretni slučaj, treba istaknuti da sluga Božji promiče ekumenski dijalog na jedan specifičan način – svjedočeći životom.

Teolog Karl Rahner, u svojim teološkim razmišljanjima o redovničkom životu, istaknuo je da uzoran i svjedočki život ima snagu otvoriti duše Božjoj milosti i dodirnuti ih Evanđeljem, jer se duše otvaraju Bogu ne samo navještajem Božje Riječi i slavljem sakramenata, dijalogom, nego i svjedočenjem, uzornim životom. Vrijedi to sigurno ne samo za redovnike nego i za sve kršćane.

Oslanjajući se na ovo mišljenje uglednog teologa u povezanosti s "izlječenjem" pravoslavne djevojke, nalazimo potvrdu da je svjedočenje životom oca Gerarda bilo važan element u zbližavanju, povjerenju, između kršćana katoličke i pravoslavne vjeroispovijesti u Somboru. Da ekumenski duh promiče ne samo dijalog na razini učenja ili smjernica, nego i ugled svjedoka. Pravoslavni vjernici pozivali su oca Gerarda i svojim bolesnicima!

Treba biti "mirisavo cvijeće", kako cvijeću prispodobljuje otac Gerard uzoran život kršćanina, jer "Cvijeće dijeli miris i ljepotu iako nema značenje Božje slike. Božja je slika čovjek kad Bogu služi. Kada čovjek Bogu služi postaje čudnovato cvijeće, ljepše raste i mirisavo postaje dokle u nebo ne stigne. Rosa – milosti njemu ne dostaje samo neka strast stabljiku cvijeća ne slomi".

Slikom "mirisavog cvijeća koje miriši" Gerard želi reći da je svjedočanstvo života vrlo jaki izazov ljudima, Njegovo je uvjerenje: "Dokle god cvijeće zadržava miris u sebi i drugima miriši" te dodaje: "To čini pobožna duša"³.

Gerard je nastojao biti "mirisavo cvijeće" sljedećim programom: "Moja je dužnost milost prositi, i svakome, svaki je dan nositi: svima koji umiru, koji jako griješe, ili u čistilištu pate. Bolesnima i svima koji su u potrebi. Moram sve ove svaki dan obići. Kako pak sve to ne mogu svaki dan, danju obići, moram i noću ih obilaziti. Ta svaka je duša Tebi dragocjena..."⁴

Istaknimo na kraju: pravoslavni svećenik ne bi sigurno preporučio zabrinutom ocu da se, zbog stanja svoje kćeri, obrati ocu Gerardu da nije vjerovao da je Gerard "svjedok o neprolaznim dobrima" kako II. vatikanski koncil definira redovnika, koji, u Gerardoavoj zamisli treba "mirisati svijetu kao cvijeće". Vrijedi to i za svakoga kršćanina laika jer treba, u svijetu, biti kao "kvasac", koji "ukvasava": pridonosi boljem svijetu, kako uči koncil.

1. I Kor 12,9.

2. Svjedočanstva, 010173-74.

3. Jó gondolat, 005068.

4. Razg. s Isusom, 003872.

Liturgijski znakovi sakramenata

Piše: dr. Andrija Kopilović

Sakrament euharistije

Nastavljamo naša razmišljanja o liturgiji. O sakramentima. Pred nama je najveće otajstvo znaka i riječi – euharistija. Kruh i vino, a u stvarnosti Otajstva tijela i krvi Kristove. Kako bismo bolje upoznali samo Otajstvo, sada razmišljamo o temeljnim znakovima tog sakramenta, o kruhu, vinu i vodi.

Kruh – Svećeničko zakonodavstvo pridaje velik značaj “prinesenim” hljebovima koji su se u Hramu polagali na stol zajedno s vrčevima za ljevanice. Čini se da im je podrijetlo vrlo staro. Možda je to odraz starinskoga religioznog osjećaja iz kojega se božanstvu prinosa hrana. Za Izrael, čiji Bog otklanja svaku hranu, ti hljebovi postaju znamenjem zajedništva između Boga i njegovih vjernika; blagovat će ih svećenici. Kruh od prvina bio je uključen u prinos na Blagdan sedmica. Obrazac za žrtvu prikaznicu pokazuje da je taj kruh znak zahvalnosti za Božji dar, kao i svako bogoslužje prvina. Namjerom da se iskazuje zahvalnost nadahnuta je i žrtva kralja-svećenika Melkisedeka koji prinosi kruh i vino Bogu stvoritelju. Svakako, kad je poljodjelski blagdan beskvasnih hljebova združen sa žrtvovanjem Pashe, primjena beskvasnoga kruha povezana je s izlaskom iz Egipta. Upotreba kruha u bogoštovlju dobiva svoje ispunjenje u euharistiji. Nakon što je činima bogoslužnog obilježja bio umnožio kruhove, Isus na Posljednjoj večeri nalaže da se obnavlja čin kojim je on kruh pretvorio u svoje žrtvovano tijelo i u sakrament jedinstva vjernika. Kruh je, dakle, temeljni znak euharistije.

Vino – Sa svjetovnog gledišta vino je simbol svega što u životu može biti ugodno: prijateljstva, ljudske ljubavi i općenito svake radosti što se na zemlji uživa uza svu njezinu dvoznačnost. Stoga ono može biti podsjećaj sad na nezdravo pijanstvo idolopoklonstvenih kultova, sad opet sreće učenika Mudrosti. S religioznog gledišta simbolizam se vina smješta u eshatološki kontekst. Da bi najavio velike kazne svom narodu koji ga vrijeđa, Bog u SZ govori o uskraćivanju vina. I obratno: sreća što ju je Bog obećao svojim vjernima često je izražena u obliku velikog obilja vina, kako se to vidi u proročanstvima utjehe. U Novom zavjetu “novo

vino” jest simbol mesijanskih vremena. Isus, naime, izjavljuje kako novi Savez, uspostavljen u njegovoj osobi, jest novo vino od koga pucaju stare mješine. Ista misao proizlazi iz Ivanova izvještaja o čudu u Kani: svadbeno vino, to dobro vino na koje su čekali “do sada”, jest dar Kristove ljubavi, znak radosti koja je ostvarena Mesijinim dolaskom. Spominjanje vina nije tu puki simbol, na nj navodi izvještaj o ustanovi euharistije. Prije no što bude pio novo vino u kraljevstvu Očevu, kršćanin će se za svojih dana napajati vinom koje je postalo krvlju što ju je Gospodin prolio. Uživanje vina nije, dakle, za kršćanina samo razlog zahvaljivanja već i prigoda da se podsjeti na žrtvu koja je izvor spasenja i vječne radosti.

Voda – Krist je došao da ljudima donese životvorne vode obećane preko proroka. On je stijena koja, kad je udarena, iz svog boka izliva vode koje mogu ugasi žed naroda na putu prema istinskoj Obećanoj zemlji. On je isto tako Hram iz kojega izlazi rijeka što će natopiti i oživiti novi Jeruzalem, novi raj. A te vode nisu drugo no Duh Sveti, životvorna moć Boga Stvoritelja. Međutim, u Ivanovu evanđelju čini se da voda prije simbolizira životvorni nauk što ga je donio Krist – Mudrost. U svakom slučaju, prigodom dovršenja svih stvari voda živa bit će znamenje beskrajnje sreće izabranih, koje Janje odvodi na bujne pašnjake. Simbolizam vode nalazi svoje puno značenje u kršćanskom krštenju. O tome smo znaku već govorili kada je bilo riječi o krštenju. Međutim, zašto govoriti o tom simbolu i u euharistiji? Na Istoku se proizvodi vino od slatkoga grožđa. Vino je jako. Čuvajući se opasnosti pijanstva, redovito se u vino ulijevala i voda. U liturgiji euharistije Crkva želi vidjeti simbol našega sudjelovanja u Kristovoj žrtvi. Kad svećenik ulijeva par kapi vode u vino, kao da mi “stavljamo dio sebe u žrtvu”. Tako zapravo voda ovdje označava svjesno i aktivno uključanje u žrtvu.

Tri znaka: kruh, vino i voda čine onaj blaženi kruh “za život svijeta” i “čašu blagoslova” koja se proljeva za oproštenje grijeha. Dobro je u svakoj misli pogledati taj kruh i “doprinijeti” kapi vode “ono što nedostaje mukama Kristovim” kako bi rekao apostol Pavao.

17. 05. 2009.

6. uskrsna nedjelja

Dj 10,25-26. 34-35. 44-48

Ps 98,1. 2-3. 3-4

1 Iv 4,7-10

Iv 15,9-17

Ovo je moja zapovijed: ljubite jedni druge kao što sam ja vas ljubio! Veće ljubavi nitko nema od ove: da tko život svoj položi za svoje prijatelje.

24. 05. 2009.

7. uskrsna nedjelja

Dj 1,12-14

Ps 27,1. 4. 7-8

1 Pt 4,13-16

Iv 17,1-11a

Oče sveti, sačuvaj ih u svom imenu koje si mi dao: da budu jedno kao i mi.

31. 05. 2009.

DUHOVI

Dj 2,1-11

Ps 104,1.24. 29-30. 31.34

1 Kor 12,3b-7. 12-13

Iv 20,19-23

Isus im stoga ponovno reče: “Mir vama! Kao što mene posla Otac i ja šaljem vas.” To rekavši, dahne u njih i kaže im: “Primate Duha Svetoga. Kojima otpustite grijeha, otpuštaju im se; kojima zadržite, zadržani su im.”

7. 06. 2009.

PRESVETO TROJSTVO

Pnz 4,32-34. 39-40

Ps 33,4-5. 6.9. 18-19. 20.22

Rim 8,14-17

Mt 28,16-20

Isus im pristupi i prozbori: “Dana mi je sva vlast na nebu i na zemlji! Pođite dakle i učinite mojim učenicima sve narode krsteći ih u ime Oca i Sina i Duha Svetoga.

Nedoraslost odraslih

– Luka! Zar ni jednom u životu ne možeš napraviti ono što od tebe tražim? – upitala je majka četverogodišnjeg sina prije nego li su krenuli do trgovine.

– Mama, ja se tako jako trudim. Ali, nikad ne uspijem napraviti ono što tražiš od mene. Ali, mama, ja se stvarno jako, jako trudim. Evo, vidi – pokušao se obraniti maleni dječak, dok ga je majka korila svojim pogledom.

– Lijepo sam ti rekla da se to radi ovako – rekla je, pokazujući mu pri tom kako se vezuju pertle na cipeli.

– Mama, ali to si mi samo rekla, a sad si mi to prvi put pokazala. Ja sam pokušavao onako kako si mi to govorila dok si radila za kompjutorom, ali nisam znao. Sad ću znati – rekao je slegavši ramenima dječčić.

Majka ga je samo pogledala, shvativši da ga nema pravo prekorijevati, ali ni hrabrosti priznati da je, na njenu žalost, dječak u pravu. Dok je ona danima sjedila za kompjutorom obavljajući svoje poslove, on je neprestano iz svoje sobe postavljao pitanja: kako se veže pertla, kako se piše slovo "A". No, nije imala vremena i pokazati mu već samo pokušati mu u prolazu objasniti riječima. Sutradan, dok se Luka igrao sa svojim prijateljem, sinom njihovih susjeda, a njegova majka po običaju vrijeme provodila ispred računala, knjige ili štednjaka, perlice ili pegle, uspjela je čuti kako se dvojica dječaka svađaju. Kao po običaju, bila je riječ o autiću kojega su željela obojica, iako su pred sobom imala na desetke sličnih. U ušima su joj odzvonile riječi sina kad je prijatelja nazivao "glupakom i budalom". Istoga je trenutka skočila sa stolca i dotrčala do sobe kako bi ga prekorila.

– Luka, što je s tobom? Zar se tako govori najboljem prijatelju? Sram te bilo. Gdje li si samo čuo tako ružne riječi? – Čuo sam te kako si to jučer rekla tati kad si se ljutila na njega jer nije popravio peglu koja se pokvarila.

Ostala je posramljena i nijema. Odmah je razgovor okrenula na drugu temu, pokušavajući s velikim zakašnjenjem objasniti sinu kako te riječi nisu lijepe i kako se prema svojem prijatelju mora odnositi s više pažnje i razumijevanja jer je on danas njegov gost i treba mu dopustiti igrati se s njegovim igračkama. Nešto kasnije kad je Lukin tata nakon cjelodnevnoga rada došao doma, Luka mu je radosno potrčao u susret.

– Tata, hoćemo li igrati Sony playstation?

– Hm, mogli bismo. Pripremi sve, čim se presvućem dolazim u sobu.

– Jupiiii!

Bio je presretan jer će nakon toliko vremena konačno s tatam odigrati omiljenu igricu. Kad je njegov tata konačno došao na red, bilo mu je drago vidjeti ga kako se udubio u igricu i kako su njegovi rezultati bolji od tatinih. U jednom trenutku dok je upravljačem pokušavao auto usmjeriti u željenom smjeru a nikako to nije mogao, odnosno znao učiniti, bacio je upravljač na pod uz komentar:

– Nemam više živaca za ovaj upravljač. Stalno koči, ne mogu ni jednu igru odigrati do kraja i normalno je da imam nula bodova – izgovarao je vidno iznerviran Lukin otac.

Ne mogavši razumjeti o čemu tata govori kad je sve bilo u redu s upravljačem dok je on maloprije igrao, podigavši pogled prema ocu i pogledavši ga svojim malenim plavim očima, pokušao ga je ohrabriti rekavši:

– Ali, tata, nemoj se ljutiti. Nije problem u upravljaču, već u nama.

Nekoliko dana kasnije, dok su se pripravljali za polazak u vrtić, pokušavajući ga potaknuti da bude prije gotov kako ne bi kasnili, Lukina majka počela je ponavljati:

– Opet ista priča. Luka, molim te požuri – izgovarala je poluglasnim tonom, pokušavajući ubrzati svog sina, kako po tko zna koji put ne bi zakašnjo u vrtić a ona na posao.

– Svako jutro treba ti pol sata za spremanje, uvijek fantaziraš što ćeš odjenuti. Moram mačku nahraniti prije nego krenemo, voziti te po ovoj hladnoći biciklom do vrtića a poslije i na posao otići. Hoćeš li da mama ovoga mjeseca i svakog narednog dobije manju plaću jer svaki dan kasni na posao zbog tebe? – zapitkivala ga je dok je brzim pokretima pokušavala zaključati vrata stana.

Kad su konačno bili spremni za polazak, smjestila je svog sina na sjedalo pričvršćeno za upravljač bicikla. Kako opet i po tko zna koji put ne bi kasnili, vozila je bicikl što je brže mogla. Ostavljajući sina u vrtiću i ljubeći ga na rastanku, tihim glasom joj je rekao:

– Mama, usput sam razmišljao: da nemaš mačku i mene, kako bi ti svakoga dana bilo puno lakše.

Zagrllala je svojega sina, ne mogavši povjerovati u ono što je netom čula. Cijeloga su joj dana odzvanjale njegove riječi u ušima. Kao bumerang koji se ponekad vraća da bi nas podsjetio na veličinu tog nezaslužena Dara.

Zaista, kažem vam, ako se ne obratite i ne postanete kao djeca, neće te ući u kraljevstvo nebesko. (Mt 14,3)

Željka Zelić

Trideset godina slavljenja Gospodina pjesmom

Piše: *Petar Gašković*

Tradicionalni, trideseti po redu festival duhovne glazbe Uskrsfest, održan je na Bijelu nedjelju 19. travnja, u dvorani Vatroslava Lisinskog u Zagrebu. Prvu nagradu stručnoga žirija osvojila je skupina “Emanuel” s pjesmom “Najbolji prijatelj”, dok je nagradu za najbolji tekst dobila subotičanka **Josipa Dević**, za riječi pjesme “U Tvojim rukama” koju je izveo subotički VIS “Proroci”.

Najpoznatiji i najstariji festival duhovne glazbe u Hrvatskoj, a i šire, i ove godine je ispunio očekivanja mnogih te pokazao da duhovna glazba u Hrvatskoj nije izgubila na kvaliteti, već je naprotiv i ovaj festival, u svojem punom trajanju od dva dana, okupio elitne kao i početne glazbene skupine i soliste. Vrijedno je napomenuti da se u okviru ovoga festivala moglo čuti nekoliko različitih glazbenih stilova: gospel, rock, pop, funk, tamburaški kao i mnogi drugi. Upravo su ovi stilovi, kao i mnogi drugi, tijekom trideset godina doprinijeli kvaliteti festivala.

Rad u skupinama

O radu u skupinama članica VIS-a “Proroci”, **Marija Vidaković**, kaže nam kako je to prilika da jedni drugima pruže podršku i na taj način razbiju tremu kroz druženje i međusobnu podršku. *Svaki put dobijemo tekst koji trebamo uglazbiti i to je također prilika da malo dublje razmatramo Sveto pismo. Za mene je rad po skupinama važniji dio festivala, jer se tada osjeća duhovnost i zajedništvo, tada se ne radi o nama samima i o našoj pjesmi i ne razmišljamo kako ćemo ju izvesti tijekom nastupa već kako ćemo se posvetiti Bogu*, ističe Marija.

Na natječaj je ove godine prijavljeno 85 skladbi, od kojih je čak 11 debitantata. Na samom festivalu izvedeno je 20 duhovnih pjesama, a osim natjecateljskoga dijela, na samom početku najavljen je Susret hrvatske katoličke mladeži u Livnu. Nazočne je pozdravio povjerenik za mlade Banjalučke biskupije **vč. Ilija Piličić**, a nakon toga je otpjevana himna susreta “Korake nam upravljaj putovima mira i dobra”, koju su izveli **Luka Balvan** i **Iva Jelić**.

Nastup na sceni

Po riječima jednoga od solista VIS-a “Proroci”, **Darka Temunovića**, nastup je bio nezaboravan, počevši od prve probe s orkestrom Uskrsfesta, preko tonske probe na kojoj su

imali malih poteškoća, sve do samoga nastupa. *Kao prvo, htio bih naglasiti da je orkestar dao jednu dobru dozu adrenalina, a publika je to još pojačala, dok je najjače iskustvo dao Duh Sveti čiju smo prisutnost osjetili u potpunosti! Aleluja*, zaključuje naš sugovornik. Nakon natjecateljskoga dijela uslijedila je dodjela nagrada, na kojoj su govorili predsjednik Hrvatske biskupske konferencije, đakovačko-osječki nadbiskup **Marin Srakić**, zagrebački nadbiskup kardinal **Josip Bozanić** i predsjednik Odbora HBK za mlade, šibenski biskup **Ante Ivas**. Biskup Srakić spomenuo je kako postoje poteškoće u našim životima, međutim, odmah je i odgovorio odlučnim: *Al ne damo se!* Kardinal Bozanić izrazio je svoje zadovoljstvo zbog nazočnosti na festivalu, jer ondje može vidjeti mlade koji, kako kaže, *tragaju za istinom i kreativnošću*, a biskup Ivas je zatim pokliknuo: *Mladi, hvala vam do Neba!*

Dodjela nagrada

Prema ocjeni stručnoga žirija **prvu nagradu** osvojio je sastav “Emanuel” iz župe bl. Alojzija Stepinca u Velikoj Gorici. Izveli su skladbu “Najbolji prijatelj” za koju je glazbu i tekst napisao **Dražen Pavin**, a aranžman **Domagoj Pavin**. Dobitnica **druge nagrade** je **Magdalena Tomić-Mijatović** sa skladbom “Moja snaga”. Ta profesorica glazbe iz Rijeke autorica je glazbe i aranžmana, a tekst potpisuje **Danijela Tečić-Matoševac**. Debitantica na ovogodišnjem festivalu, **Maja Tadić** iz Rijeke, sa skladbom “Vjera u Gospodina” osvojila je **treću nagradu**. Glazbu i aranžman potpisuje **Duško Rapotec-Ute**, a tekst **Robert Pilepić**. Nagradu za najbolji tekst, koju tradicionalno dodjeljuje *Glas Koncila*, ove godine osvojila je pjesma “U Tvojim rukama” za koju je tekst, kako smo već napomenuli, napisala **Josipa Dević**, a izveo Vokalno-instrumentalni sastav “Proroci” iz Subotičke biskupije. Nagrada za **najbolju skladbu** prema odabiru samih izvođača dodijeljena je sastavu “Sve boje ljubavi” iz župe Sv. Ivana Bosca u Podsusedu koji su izveli skladbu “Tvoj me križ otkupio”. Tekst su napisali **Vlatka Lebinac Milinović** i **Neven Milinović**, koji potpisuje glazbu i aranžman.

Dodijeljene su i nagrade glazbenim sastavima koji su prije četrdeset godina započeli djelovati na hrvatskoj duhov-

Reportaža – Uskrsfest 2009.

noj glazbenoj sceni. Nagrada je uručena glazbenom sastavu "Sperantes", koji djeluje pri samostanu franjevac konventualaca Sv. Frane u Splitu, te VIS-u "Jukić" koji djeluje pri franjevačkoj teologiji u Sarajevu. Nagrada je također dodijeljena i skupini "Prijatelji" koju su pokrenuli franjevački studenti na Trsatu, a aktivno je djelovala do godine 1975., te glazbenoj skupini "Žeteoci" koja je utemeljena još davne 1965. godine.

Festival je bio izvanredno praćen i jakim medijskim pokroviteljstvom, izravnim prijenosom HRT-a plus, kao i mnogobrojnih radio postaja, poput HKR-a, Radio Marije u Hrvatskoj i u Srbiji, kako saznajemo od **Vladimira Lišića**, gitarista u "Prorocima".

Kao posljednji, međutim svake hvale vrijedan, spominjemo "Orkestar UskrsFesta", koji je nakon sedmogodišnje pauze opet zaživio te festivalu dao nezamjenjivu svježinu. Orkestar je sastavljen od ponajboljih glazbenika duhovne ali i svjetovne glazbe, a čine g : **G. Kovačić, T. Eterović, V. Volenec, N. Buhin, M. Palenkaš, M. Petračić i K. Zorjan**, koji su svoj posao odradili vrhunski.

U razgovoru s nagrađenom Josipom Dević

Na naš upit gdje i kako dobiva inspiraciju za svoje tekstove, Josipa Dević za *Zvonik* ističe kako puno toga može biti "okidač". *Sretna sam i zahvalna jer je definitivno u pitanju dar i moram priznati kako su mi omiljeni tekstovi oni duhovnoga karaktera. Neki se tekstovi jednostavno nametnu, ne daju mira dok ne budu napisani. Tako je bilo i s ovim. Mjesecima mi slika Marijine poniznosti dok Isusu iskazuje čast brišući mu noge kosom, nije dala mira. Da bi, jedne nedjelje, tekst kao*

Josipa Dević prima nagradu za najbolji tekst. Nagradu uručuje direktor Glasa Koncila: Nedjeljko Pintarić

svakako u njihovim zajedničkim molitvama. Kad je riječ o samoj organizaciji putovanja na jedan festival, naša sugovornica ističe kako nije uvijek sve lagano. *Interesantno je kako se pri organizaciji skoro svakog puta događaju poteškoće. Ne volim reći problemi. Najsvežiji primjer je put u Zagreb. Trebali smo putovati u subotu, a u četvrtak još nismo imali potrebna sredstva. Tada, u tim situacijama se najbolje vidi koliko smo u biti jaki u svojim željama. Ali, ako ste strpljivi, ustrajni, uz to vjerujete i duboko u srcu znate kako činite pravu stvar, tada ono što vam se čini nerješivim predajte Gospodinu i On čini divne stvari. Imati vjeru je prekrasno. Jednostavno treba uložiti puno rada, vjerovati u Gospodina i Njegovu providnost. Tada ništa nije nemoguće,* kaže Josipa, ne zaboravljajući napomenuti da iza svake nagrade stoji veliki trud i odricanje jer nije u pitanju samo pet minuta nastupa. *Ima osoba u zajednici koji rade i ne štede se u radu s mladima. Prepoznali su i osjećaju te darove u njima. Mladi nas trebaju. Trebaju nekoga tko će im pomoći, saslušati ih, nerijetko i poslušati. Izvor su snage i novih ideja. Ali ne treba zaboraviti da kako oni trebaju nas, tako mi njih trebamo još više. Oni su budućnost. Oni su naša zajednica sutra,* zaključuje Devičeva.

Uskrsfest svoje korijene vuče s početka sedamdesetih, kada se u Zagrebu pokreće smotra duhovnoga stvaralaštva mladih nazvana "KATOM". Smotra se održavala u crkvi Sv. Marka Križevčanina, a na njoj su, uz zajednice mladih, sudjelovali i prvi duhovni bandovi u hrvatskoj. Ta je smotra obilježila početke popularne duhovne glazbe, iako je bila zamišljena kao smotra duhovnih stvaratelja, dakle općenito umjetnička smotra s raznolikim sadržajima (literarnim, dramskim, glazbenim...).

Tradicionalnost i uspješnost smotre potaknula je Katehetski centar Zagrebačke nadbiskupije, da pod vodstvom **o. Božidara Nagya** naprave nešto slično. Tako je započela organizacija prvog "Uskrsfesta", koji je održan **22. travnja 1979.**, u Dječjačkom sjemeništu na Šalati. Uskrsfest je te godine okupio 180 izvođača koji su u petosatnom programu predstavili svoje pjesme, glazbu i ples! Potaknuti velikim uspjehom smotre ("Uskrsfesta") organizatori se odlučuju za novi pothvat – nastaje FESTIVAL. Festival je za jedanaestu obljetnicu preseljen u Ciboninu dvoranu, da bi odmah potom doživio malu pauzu zbog ratnih zbivanja, međutim odmah ubrzo dobiva na kvaliteti, osobito kad se 2002. godine seli u dvoranu Vatroslava Lisinskog i dobiva medijsko pokroviteljstvo HRT-a.

Još jedna stvar koja zacijelo daje festivalu zasebnost, jest i rad po skupinama, koji je novijega datuma. Naime, to je jedinstven prilika da se mlađi i stariji, debitanti i iskusni izvođači upoznaju, te zajedno rade na stvaranju novih pjesama, ali u punom smislu te riječi, jer se na samom festivalu skladaju i nove pjesme.

Moliti i ljubiti – najkraći put do sreće

Razgovarala: *Katarina Čeliković*

Andrija Anišić rođen je na Hrvatskom Majuru kraj Subotice 24. rujna 1957. godine, a za svećenika je zaređen 18. ožujka 1984. u subotičkoj katedrali-bazilici Sv. Terezije Avilske. Studij teologije završio je na Filozofsko-teološkom fakultetu Družbe Isusove u Zagrebu, a na Katoličkome bogoslovnom fakultetu u Zagrebu 24. rujna 2007. godine postigao je znanstveni stupanj magisterija iz područja moralne teologije. Pisanjem se počeo baviti još u gimnazijskim danima, a nastavio je na bogosloviji. Nakon svećeničkoga ređenja postao je aktivni član Uredništva lista *Bačko klasje* i kalendara *Subotička Danica*. Bio je urednik katoličkoga mjesečnika *Zvonik* od 1994. do 2007. godine. Pročelnik je Izdavačkoga odjela Katoličkog instituta za kulturu, povijest i duhovnost "Ivan Antunović", dopisnik *IKA-e* i *Glasa Koncila*, član Hrvatskog društva katoličkih novinara i više hrvatskih udruga.

Zv.: Slavlje srebrnoga jubileja svećeništva nije često, a Vaše je proteklo kroz nekoliko slavlja, od Devetnice sv. Roku, tiskanja prve samostalne knjige i književne večeri do svečane sv. Mise i zajedničkoga stola za kojim je bilo oko petsto ljudi. Kako ste u ovo vrijeme materijalne, pa i duhovne krize, smogli snage za sve ovo i zamislili slavlje u cjelini?

□ **A. A.:** Ostalo mi je u živom sjećanju slavlje srebrnoga jubileja svećeništva mons. Stjepana Beretića. Na tom slavlju sam ostao do kraja. U autu, kad smo išli kući, rekao mi je: *Andrija, ako doživiš, obvezno pravi Srebrnu misu*. Bilo je to prije deset godina. Poslušao sam ga. I nije mi žao. Želio sam prije svega da to slavlje bude moja osobna zahvala Bogu što me je pozvao, što mi je dao milost da se odazovem i što me je sačuvao u svojoj službi kroz dvadeset pet godina. Htio sam tim slavljem izraziti i svoju radost što sam svećenik. Želio sam podijeliti svoju radost i s drugima, sa svojim župljanima, sa svojom rodbinom, prijateljima i dobročiniteljima.

Pjevači povjerene mi župe i članovi Pastoralnoga vijeća uvijek me pitaju što želim da mi daruju za imendan. Tako su me i sad pitali. Prije godinu dana sam rekao da želim da mi plate put u Svetu zemlju, jer sam želio hodočastiti onamo s p. Tadejom. Međutim, kako je njega Gospodin pozvao u najsvetiju zemlju, u raj, promijenio sam odluku i rekao sam: *Želim da financirate objavljivanje moje prve knjige*. I oni su to učinili. I tako je moja prva knjiga pod naslovom "Moliti i ljubiti" došla na svijet. Hvala Uredništvu *Zvonika* koje ju je priredilo i ure-

dilo, Printexu koji ju je tiskao i pjevačima i pastoralcima što su sve troškove tiskanja knjige isplatili. Bio sam radostan što sam svim mojim gostima mogao tako i darovati po jednu knjigu na samom slavlju.

Što se tiče financija, imao sam pouzdanje u Gospodina, ali i u dobrotu uzvanika, jer su "saznali" na vrijeme da želim da mi umjesto raznih darova daju novac, budući da sam s tim novcem, jer drugoga nisam imao, planirao isplatiti troškove večere i druge troškove vezane uz slavlje. I tako je bilo. Bogu hvala i hvala svoj mojoj rodbini, prijateljima i dobročiniteljima na darežljivosti.

Zv.: Pod kojim ste geslom slavili mladomisničko slavlje a pod kojim ovo srebromisničko i kako ste ga odabrali? Je li to bila Vaša duhovna vodilja kroz svećenički staž?

□ **A. A.:** Za svoje mladomisničko geslo izabrao sam rečenicu iz Ivanova evanđelja: "Ja sam trs, vi loze. Tko ostaje u meni i ja u njemu, taj donosi mnogo roda. Uistinu, bez mene ne možete učiniti ništa" (Iv 15,5). Bila je to moja vodilja za vrijeme studija kod isusovaca u Zagrebu. Moj "trener", kako sam ga zvao, tj. duhovnik, često mi je ponavljao tu rečenicu i ukazivao mi je da je povezanost s Isusom najvažnija. Naravno da sam tu istinu nastojao provoditi u djelo i u svom svećeničkom životu i radu. I bezbroj puta sam iskusio da doista bez Isusa ništa ne mogu učiniti, ali vrijedi i obratno – s Isusom mogu sve. Sve izdržati, sve podnijeti ali i rod donositi. Iz tog iskustva rodilo se onda i moje srebromisničko geslo: "Milošću Božjom jesam što jesam" (1 Kor

15,10). Bez milosti Božje nikad ne bih postao svećenik. Bez milosti Božje ne bih izdržao dvadeset pet godina, a bez milosti Božje ne bi bilo ni plodova. I ako je netko u proteklim godinama prepoznao nešto dobro u meni, onda sada želim ponovno svima reći: To je milost. A hvala Milosti što sam dobio i mogao s milošću surađivati.

Bezbroj puta sam iskusio da doista bez Isusa ništa ne mogu učiniti, ali vrijedi i obratno – s Isusom mogu sve.

Zv.: Kako ste kao svećenik svečar doživjeli punu crkvu Sv. Roka na slavlju i koliko je bilo emocija?

□ **A. A.:** Svi koji me bolje poznaju znaju da čeznem za masama. Sigurno sam svojim župljanima dosadan, jer stalno ističem kako se neću smiriti dok na sve tri mise nedjeljom ne bude puna crkva. Naravno, to mora "odraditi" Isus, ali znam da on to neće učiniti bez mene i bez drugih angažiranih župljana. Naravno da me je "masa" preda mnom na Srebrnoj misi činila sretnim. Emocija je bilo puno, puno. Radosnih prije svega. A bilo je i suza. Nisam ih se sramio. Naravno da je za to kriv i moj "srebrni propovjednik", mons. Stjepan Beretić. Podsjećanje na drage mi osobe kojih više nema na zemlji, uvijek mi izmami suze. No, te suze me ipak nisu činile tužnim, jer sam uvjeren da je i u nebu toga dana bilo slavlje. Ako nitko drugi, moja mama je sigurno sve stanovnike neba o tom izvijestila.

Zv.: Mnogi Vas poznaju kao vrlo radosnog, aktivnog svećenika, uvijek u nekom poslu. Otkuda Vam toliko energije, entuzijazma i radosti?

□ **A. A.:** Ima nešto i u genima. Moja mama je bila takve naravi, ali više je to plod Duha, jer je radost jedan od plodova Duha. Mislim da to puno ovisi o čovjeku. Nikada ne smijemo dopustiti da nama ovlada pesimizam. Kao vjernici imamo puno razloga za optimizam. A znamo i put do mira i radosti. Moliti i ljubiti! To je najkraći put do istinske sreće i do pravoga mira i radosti. Čovjek koji svaki dan moli i koji iskreno ljubi Boga, ljude, sebe i stvoreni svijet

mora biti sretan. Više puta sam ponovio i do kraja života ću ponavljati: *Pravi kršćanin ne može biti nesretan čovjek!* Može biti, doduše, tužan. Može patiti, može mu biti teško u životu, ali ne može biti nesretan, jer sreća je stvar bića, dubine čovjekova bića a ne samo nekih vanjskih okolnosti. A moje je životno iskustvo da molitva i ljubav vode do mira i radosti. Da je tako svatko može provjeriti i lako se u to uvjeriti. "Moliti i ljubiti" je doista moje životno geslo i moje životno iskustvo. Kad bi se ljudi toga držali, bilo bi puno manje depresije i potrošnja bensedina bi se znatno smanjila.

Da bi imali dobre svećenike, vjernicima je prije svega potrebna molitva, dnevna molitva za njihovu svetost, a onda i spremnost na suradnju, na podršku.

Zv.: Što nam je činiti kako bismo imali dobre svećenike?

□ A. A.: Ono što vjernici trebaju činiti da bi imali dobre svećenike je prije svega molitva, dnevna molitva za njihovu svetost, a onda i spremnost na suradnju, na podršku. Najopasnije je i najstrašnije kad svećenik ostane sam, bez prijatelja i bez suradnika. Potrebna je i otvorenost da se svećenicima uputi bratska opomena. Moram reći da je potrebno i razumijevanje glede njihovih slabosti, premda to baš ne volim isticati. Svećenik se doista mora truditi živjeti svetim životom i maksimalno se truditi da ničim ne sablazni svoje vjernike.

Zv.: Vaše je zvanje stasalo u dječjačkoj dobi. Podsjetite se kako je došlo do odlaska u sjemenište.

□ A. A.: To sam već puno puta ispričao. To je jednostavno milost. Na takav način spoznati da Te Bog zove, to može biti samo njegovo djelo. Dogodilo se to

na njivi, dok sam s bratom okopavao kukuruz. Razgovarali smo što ću poslije osmog razreda. Rekao sam odmah, jer sam se dogovorio s jednom sestričnom, da ću ići u trgovačku školu. Brat me je tada upitao: *A, ne bi mogao ići u sjemenište i postati svećenik?* Moj odgovor je bio kratak: *Pa, mogao bih.* Od tog trenutka sam znao da ću ići u sjemenište i da želim postati svećenik.

Zv.: Što Vam znači Vaša obitelj, koliko se često susrećete i može li uopće svećenik bez potpore svoje obitelji?

□ A. A.: Presretan sam zbog moje obitelji. Uvijek sam imao podršku moje obitelji i sad je imam. Imao sam veselo djetinjstvo. Istina da sam bio vrlo "rđav". Nakon što sam otišao u sjemenište sve je bilo drukčije. Očito sam se jako popravio. Baš smo komentirali s bratom i sestrom, da se od tada nikada nismo ni "priručili" a kamoli posvađali. I to je divno. Dok su mi roditelji bili živi, često sam ih posjećivao. To mi je sad doista velika utjeha i divna uspomena. Pogotovo što sam bio blizu njih kad su bili bolesni i kad su umrli. I sada redovito posjećujem obitelji brata i sestre. Svaki susret je srdačan i puno mi znači, a

mojih devetero nećaka i nećakinja su mi posebna radost i milina. Bogu hvala na njima i njima što me vole.

Zv.: Redovnici žive u zajednici, a svećenici su sami na svojim župama. Je li Vam teško biti sam i u čemu Vi nalazite snagu za svoj svećenički život?

□ A. A.: Ja sam sam samo kad spavam. Ljudi su moja strast. To je jedna od mojih čestih izreka. Ako oni ne dolaze k meni, idem ja k njima. No, ponekad poželim biti i sam. Potrebni su i takvi trenuci zbog sabranosti, odmora i molitve. Ali takva samoća je samo vrijeme napanjanja akumulatora za nove susrete s ljudima. Takav sam.

Zv.: Možete li se sjetiti najradosnijeg i najtužnijeg trenutka u životu?

□ A. A.: Najradosniji trenutak mog života bilo je sigurno moje svećeničko ređenje, ali mislim da je ova Srebrna misa bila još radosnija. A najljepše razdoblje mojeg života je bilo vrijeme studija kod isusovaca na Jordanovcu. Najtužniji trenutak mog života bila je očeva smrt. Taj događaj nikada neću zaboraviti. No, upravo taj događaj mi je podario iskustvo o kojem često govorim: *Pravi kršćanin osjeća u dubini svog bića mir i radost i onda kad mu je ljudski tako teško da mu suze teku.* Bilo je još teških trenutaka, kao što je mamina bolest i smrt, bolest mog brata i nećakinje Anđelke, ali ono iskustvo tatine smrti mi puno pomažem da sve teške trenutke svoga života stavim brzo na pravo mjesto i povjerim ih Gospodinu. Nesretnim me, pak, čini svaki moj grijeh. Osobito ako je to grijeh neke grubosti prema bližnjima ili nervoze i nestrpljivosti u radu s ljudima. Ali, kao što sam već rekao to rješavam u ispovijedi, a

Svet svećenik jedino ima budućnost. Svetost je drugi izraz za ljubav, a svetost vodi k sreći. Dakle, svaki svećenik bi morao nastojati svetim životom i uvijek iz sebe oko sebe zračiti mirom, radošću, veseljem, optimizmom. Svećenik mora imati jako, jako puno vremena za Boga i za ljude. To dvoje je povezano. Bl. Majka Terezija je govorila svojim sestrama kad su se potužile da imaju jako puno posla i obveza pa ne stignu obaviti sve molitve: *Ako imate puno posla i obveza, udvostručite molitvu.* Naravno, da ni ja nisam uvijek takav. I mogu reći da su najtužniji trenuci moga svećeničkog života oni kad sam u grijehu i oni kad ne pronađem "kutak i trenutak za Boga". Sreća je što se često ispovijedam, pa su onda takvi trenuci rijetki. Grijeh je najveći neprijatelj čovjekove sreće. I to znam iz vlastita iskustva, ističe za *Zvonik* preč. Anišić govoreći o svetosti.

Intervju

uvijek se brzo odljutim ako me tko naljuti a isto tako brzo idem moliti oprostjenje ako nekoga povrijedim.

Zv.: Često naglašavate da ćete biti zadovoljni tek kada crkva bude nedjeljom pretijesna ili kada vjernici ispune stadion. Kako biste objasnili ovu želju?

□ A. A.: Jednostavno. Zar Isus nije rekao svojim učenicima: *I reče im: "Pođite po svem svijetu, propovijedajte evanđelje svemu stvorenju. Tko uzvjeruje i pokrsti se, spasit će se, a tko ne uzvjeruje, osudit će se!"* (Mk 16,15-16). Zar to nije dovoljan razlog da čeznem za punom crkvom. Ako se to dogodi, to će značiti da sam poslušao Isusa i da je moje navješćivanje evanđelja urodilo plodom. I svećenici i vjernici često se tješe rečenicom: *Budućnost Crkve je u malim zajednicama*. I ja tako mislim, ali te male zajednice trebaju postati kvascem za nastanak velike zajednice. Dakle, imamo svi još dosta posla. Ja znam da ja to želim i da na razne načine pokušavam privući ljude k Isusu, a kad će on učiniti da se ispuni moja želja, koja je sigurno i njegova, vidjet ćemo.

Svećenik mora raditi sa svima i imati vremena za sve, jer poslan je k svima.

Zv.: Svojim pastoralnim radom obuhvatili ste mlade, različite vrste molitelja, bračne parove, obitelji, organizirali ste tribine, rado odlazite kod starih i bolesnih osoba... Što vidite kao svoje poslanje?

□ A. A.: Sve je to moja poslanje. Svećenik mora raditi sa svima i imati vremena za sve, jer poslan je k svima. Nema tu nekog velikog izbora. Jedino se može mijenjati način pastoralnoga djelovanja a "ovce" kojima sam poslan su uvijek i djeca, i mladi, i bračni parovi,

i obitelji i stari i bolesni i nevjernici i grješnici... Daj Bože snage, milosti i nadahnuća, jer posla ima.

Zv.: O krizi duhovnih zvanja stalno se govori, a svjedoci smo i mnogih praznih župa kod nas. Što je, po Vašem mišljenju, glavni uzrok pomanjkanja svećenika i redovničkih kandidata u našoj sredini?

□ A. A.: Postoji jedna izreka kojoj vjerujem: *Kad Bog hoće kazniti jedan narod, onda mu oduzme svećenike*. Mislim, da se puno toga promijenilo od onoga vremena kada je naša biskupija imala "višak" svećenika i slala ih u druge biskupije na ispomoć. Dovoljan je podatak da svega deset posto katolika, u najboljem slučaju, ide nedjeljom na misu. Drugi razlog je život u obitelji. Obitelji više nisu brojne i zbog toga su i sve rjeđi roditelji koji odgajaju svoju djecu tako da bi ih pripremali i na tu mogućnost da ih Bog pozove u svećenički ili redovnički stalež, jer kad bi se to dogodilo, prekinula bi se njihova obiteljska loza. Svakako je, dijelom uzrok i potrošački i uživalački mentalitet suvremenog društva, te je sve manje onih koji su spremni odreći se sebe, ostaviti sve, slijediti Isusa u duhovnom zvanju i učiniti svoj život služenjem drugima.

Zv.: Poznato je da ste na planu pisanja dugogodišnji urednik ne samo Zvonika, već ste svojim pisanjem i uređivanjem puno pridonijeli u Bačkom klasju, Subotičkoj Danici, uredili ste desetine knjiga drugima. Što Vama znači ova prva samostalna knjiga?

□ A. A.: Prije svega jako sam sretan što je izišla upravo sada za moje slavlje. Tako sam ju mogao darovati i rodbini i prijateljima. Zahvaljujem Tebi i Ervinu i Željki, koji ste se puno naradili da bi ona izišla i bila takva kakva je. Hvala i za predivno predstavljanje knjige.

Želio sam tu knjigu prije svega kako bih i uz njenu pomoć mogao činiti ono što je moja najvažnija zadaća – navješćivati evanđelje. S druge strane, ova knjiga je i najbolje svjedočanstvo mog dosadašnjeg pisanja.

Zv.: Što Vi u pisanoj riječi poručujete kao svećenik i čovjek? Kakve su teme kojima se bavite?

□ A. A.: Već sam rekao da je prvotni cilj mog pisanja navješćivanje Kristova evanđelja. Naravno da se to ne može činiti u potpunosti pisanjem vijesti o raznim događajima, ali ono što sada činim u *Zvoniku* u svojoj rubrici "Moralni kutak" i ono što sam činio kroz dvadeset pet godina svojim člancima u *Subotičkoj Danici* može se nazvati izravnim navješćivanjem evanđelja ili evangelizacijom. Teme koje ste odabrali i koje su stavljene u ovu knjigu to svjedoče. Želio sam prije svega protumačiti što Božja riječ govori o onom što je najvažnije za naš ljudski i kršćanski život. No, tu su i teme iz kojih se jasno vidi da su mene zahvatile u pojedinim razdobljima moga svećeničkog života. To je osobito očito iz zaključnih riječi u tim člancima.

Zvonik je moja velika ljubav. Njemu sam posvetio mnoge godine. I dalje ga osjećam svojim i radujem se svakom broju.

Zv.: Zvonik je u Vašem životu imao značajno mjesto. Što Vam je značilo i što Vam znači Zvonik?

□ A. A.: Zvonik je moja velika ljubav. Njemu sam posvetio mnoge godine. I dalje ga osjećam svojim i radujem se svakom broju, a ponešto i napišem i volim otići u Uredništvo kad se priprema novi broj. Ponekad me pitaju ljudi, osobito kad vide da fotografiram: *Još se nisi oslobodio Zvonika?* Odgovorim im kratko: *Nisam i neću.*

Zv.: Slavlje je prošlo. Što i kako dalje?

□ A. A.: Bogu hvala! Idemo dalje. Nikad se nisam previše zadržavao na onom što je prošlo. Teko toliko da analiziram kako je bilo. Za dobro zahvalim Bogu, propuste registriram, da bih ih izbjegao sljedeći put. I stvarno idem dalje. Ima još puno toga što trebam činiti dok mi srce kuca i dok mi Gospodin daruje zdravlje. Volio bih uz one redovite pastoralne aktivnosti u narednom razdoblju posvetiti puno vremena doktoratu, jer me to opterećuje, ali me i interesira daljnje istraživanje Antunovićeve bogate pisane baštine.

Nikada se ne smije ubiti

Piše: mr. Andrija Anišić

Zanima me je li moralno dopušteno namjerno izazvati prijevremeni porođaj (a time i smrt bebe) ako beba ugrožava majčin život? Konkretno: bebini su se bubrezi pretvorili u ciste koje se i dalje šire.

(A. K., Novi Sad)

Ovo pitanje dobio sam nedavno "sms" porukom. Osobi koja je poslala pitanje odgovorit ću u okviru ove rubrike, jer takav slučaj nije jedinstven i trudnice su često u dvojbi što napraviti u slučaju bolesti bebe ili u slučaju bolesti ili liječenja majke koje se može odraziti i na bebę. Pitanje je može li se navedeni slučaj svrstati u tzv. čin s dvostrukim učinkom. Promotrimo o čemu se radi.

Što je čin s dvostrukim učinkom?

Actus cum duplici effectu

Radi se o činu koji ima dva ili više učinaka. Jedan je željeni, namjeravani, a drugi ne. Tako na pr. u samoobrani, pojedinca ili domovine, motiv je ljubav prema sebi i svom životu, a ne mržnja prema napadaču; željeni cilj je spasiti vlastiti život. Predviđa se da će taj dobar i željeni čin samoobrane, nažalost, imati i druge neželjene, ne-dobre učinke kao što je ranjavanje pa i smrt druge osobe.

Takvi primjeri poznati su i u medicini. Tako npr. uputa za lijek redovito tumači indikacije ali i kontraindikacije. Znamo da će uz željeni dobar učinak nekog lijeka – indikacije, slijediti i određeni neželjeni, loš učinak – kontraindikacije. I lijekovi su otrovi. Grčka riječ *pharmakon* znači istodobno i lijek i otrov.

Ili kad npr. jedna operacija spašava pacijentu život, ali ga čini invalidom.

Načelo čina s dvostrukim učinkom izlaže uvjete kada jedan zli učinak, neželjen ali predviđan, s moralnog stajališta nije ubrojiv kao moralno zlo. Pitanje je dakle: Kada smijemo činiti neko dobro djelo, premda znamo da će uz željeni dobar učinak, kao drugotni učinak, uslijediti i neko zlo?

Jednostavno rečeno: da neko djelo bude dobro, treba biti u skladu sa stvarnošću vrednota, treba biti dobro u svojoj cjelini, a ne samo pod nekim vidikom. Ističe se nadalje staro i uvijek jednako vrijedno načelo: cilj (ma kako u sebi dobar) ne posvećuje sredstva (ako su ona zla). **Nije dopušteno činiti zlo da bi se postiglo neko dobro.** Da bi ljudsko djelovanje etički-moralno bilo ispravno, nije dosta imati dobru nakanu nego ono mora stvarno biti dobro.

Iz katoličke moralno-teološke perspektive postoje samo dva slučaja kada je pobačaj dopušten, pri čemu se primjenjuje tradicionalno-moralno načelo *actus cum duplici effectu* ("čin s dvostrukim učinkom"). Radi se o medicinskim fenomenima kancerogenoga, ali gravidnog uterusa, i tzv. ektopičnoj trudnoći. U oba se slučaja radi o spašavanju života trudnice, dok sâm pobačaj fetusa nije hotimično prouzročen. Sve druge predmnijevane mogućnosti za katoličku moralno-teološku perspektivu predstavljaju namjeran prekid trudnoće.

U svjetlu tih načela možemo reći da NEIZRAVNI POBAČAJ (nenamjerni ili spontani) ne povlači etičku krivicu, jer radnja liječnika neposredno smjera ozdravljenju trudnice (ako je zdravlje trudnice teško ugroženo zbog neke organ-

ske bolesti, kao npr. ekstirpacija-odstranjenje tumorom zahvaćene maternice): zlo se nije željelo, već je pobačaj plod radnje koja može proizvesti dvostruki učinak, od kojih je jedan i pobačaj koji nije željen neposredno.

O prenatalnoj dijagnostici i zahvatima na ljudskom zametku, koje bismo u pojedinim slučajevima mogli svrstati pod ovo načelo, već je bilo govora u ovoj rubrici (Vidi: *Zvonik* br. 161. i 162.).

Iz gore rečenoga je jasno da slučaj naveden u upitu ne spada u navedene slučajeve, te nikako nije dopušteno ranije pokrenuti porod, jer nema nikakvog jamstva da djetetova bolest ugrožava život majke. Dopušten je zahvat na djetetu i dok je u majčinoj utrobi ukoliko se predmnijeva da se može s uspjehom operirati. Ako bi pak takva operacija bila nemoguća, treba prepustiti Božjoj providnosti daljnji život djeteta i razvoj njegove bolesti (ciste na bubrežima koje se i dalje šire). Ako bi, pak, došlo do smrti bebe u majčinoj utrobi, ona se relativno lako dijagnosticira i tada se umrla beba može odstraniti iz majčine utrobe bez nekih većih poteškoća zahvatom predviđenim za takav slučaj.

Jedan nevjerojatan primjer

Na svečanoj večeri poznatih osoba koje se bave zaštitom života nerođene djece u SAD-u, održala je govor gđa Laura Molla, kćerka sv. Gianne Berette Mola. Laura je objasnila da su kod njene majke – liječnice, u trudnoći, dok je nosila njenu sestru, ustanovili razvoj velikog tumora maternice. Majka nije dopustila intervenciju kojom bi se spašavao njen život, a pri kojoj bi poginulo njeno nerođeno dijete. Izričito je rekla mužu: "Ako budeš trebao odlučivati između mene i našeg djeteta, nemoj biti neodlučan. Zahtijevam da izabereš dijete! Spasi ga!" I zaista, rodila je kćerkicu Giannu 21. travnja 1962., a nakon tjedan dana je preminula. Njene posljednje riječi su bile: "Isuse, volim te!"

Laura je završila riječima: "Ovo nije bio tek pojedinačni izraz heroizma, nego zapravo kruna cijelog života u svetosti majke, supruge i liječnice. Živjela je život Evanđelja, nasljedujući našeg Gospodina Isusa Krista i hraneći se svakodnevno molitvom, sv. misom i sakramentima. Potaknuti tako divnim primjerom, suprug i ja smo došli iz Milana na Marš za život kako bismo posvjedočili našu uvjerenost da je ljudski život Božji dar i da ga se mora štititi sve od začeca do prirodne smrti!"

Dan duhovnih zvanja i dan Paulinuma

Na Svjetski dan duhovnih zvanja, u nedjelju 3. svibnja, sjemeništarci i učenici Biskupijske gimnazije "Paulinum" imali su dvostruko slavlje. Proslavili su Svjetski dan duhovnih zvanja, a zatim i dan gimnazije "Paulinum".

Zaštitnik sjemeništa i gimnazije je sveti Pavao apostol. Obraćanje svetog Pavla je 25. siječnja i tada se slavi svake godine proštenje sjemenišne kapelice i dan škole. Kao je ovo Godina Svetoga Pavla, 25. siječnja bila je centralna proslava Pavlove godine. Radi toga su paulinci prošle nedjelje imali dvostruko slavlje. U 18,30 u katedrali je priređena glazbena meditacija, a zatim je slijedila svečana sveta misa. Na glazbenoj meditaciji nastupio je sjemenišni zbor Schola Cantorum Paulinum, izvevši napjeve gregorijanskog koral, te višeglasne skladbe i kanone pod ravnanjem **mons. Josipa Mioča**. Koralnu predigru J. S. Bacha na orguljama je izveo **vlč. Nándor Kara**, a tokatu Percy Fletchera **vlč. Dragan Muharem**. Glazbene točke su popunjavale pjesme Đure Jakšića i Šandora Šika, koje su recitirali **Oleg Zakaljug** i **Nórbert Danyi**. Nakon glazbene meditacije slijedila je sveta misa u čast duhovnih zvanja, koju su slavili odgojitelji Paulinuma i svećenici grada. Svetu misu je uzveličao sjemenišni zbor, a zatim i meditativno razmišljanje pjesnika Dobriše Cesarića, koje je kazivao **Denis Dujmović** a pjesmu H. J. Newmana **Kornél Pece**. O svom životnom putu i zvanju govorili su maturanti, **Vladimir Ahmetović** i **Oszkár Mészáros**.

U svom govoru i na kraju misnog slavlja rektor sjemeništa zahvalio se svim dobročiniteljima i vjernicima na molitve, na podršci i na svestranoj pomoći Paulinuma. Svi mi znamo da bez molitve i bez dobročinitelja ne bi mogao naše sjemenište opstajati i djelovati.

U crkvi Isusa Radnika

Crkva Isusa Radnika slavila je tijekom cijele godine 75. obljetnicu postojanja. Mi smo se pripremali za posjet i hodočašće u tu crkvu već prije godinu dana. No, uspjeli smo ju posjetiti tek početkom svibnja, a na poziv župnika **preč. Atille Zselléra** i kapelana **Károlya Szabadya**. Svetu misu slavili smo na hrvatskom u 7,30 sati a predvodio ju je i propovijedao rektor **Josip Mioč**. Misu na mađarskom u 9 sati predvodio je prefekt sjemeništa **vlč. Nándor Kara**. Misno slavlje je uzveličao sjemenišni zbor, te pjesme Đure Sudete i Šandora Šika, koje su recitirali Emanuel Mates i **Nórbert Danyi**. Pošto su ovi susreti u crkvama ujedno i prezentacije sjemeništa i škole, uvijek netko od sjemeništaraca govori i o svom životu, što su ovoga puta učinili **Vladimir Ahmetović** i **Oszkár Mészáros**.

Ova crkva je rijetka koja ima lijepo dvorište, pa smo se poslije misnog slavlja okupili u dvorištu crkve na razgovor sa župljanima. Poslije susreta s vjernicima priređena je zakuska u restoranu "Nirvana".

Proštenje u Žedniku

Na žedničkom proštenju, na blagdan sv. Marka, sjemeništarci su redoviti gosti već osam godina unatrag na poziv župnika **preč. Željka Šipeka** koji je i sam nekada bio paulinac. Po običaju boravimo cijeli dan u toj župi. Prije podne su svete mise na mađarskom i na hrvatskom jeziku, a poslije podne uvijek imamo neki zajednički program.

Ove godine svetu misu na mađarskom jeziku je predvodio prefekt **vlč. Nándor Kara** u koncelebraciji mjesnog župnika i rektora sjemeništa. Propovjednik je istaknuo kako možda nećemo vidjeti Isusa kao apostoli i dodirnuti njegove rane kao Sv. Toma, ali smo svjedoci da je Isus umro pod križem i uskrsnuo, i upravo nas je Uskrsli Gospodin okupio na ovo svečano slavlje. Svečanu misu na hrvatskom je predvodio rektor **mons. Josip Mioč**, a propovijedao je prefekt **vlč. Dragan Muharem**, đakon. U propovijedi je naglasio da nam nisu potrebne tjelesne oči kako bismo se susreli s Kristom, nego oči naše duše i živa vjera.

Nakon svete mise cijela naša zajednica posjetila je grobnicu našeg pokojnog profesora Rudolfa Kolarara. Pomolili smo se za pokojnika i položili vijenac s natpisom *Lux aeterna luceat ei*.

Svečani objed priređen nam je kao i prijašnjih godina u restoranu "Kod Zvonka". U poslijepodnevним satima svatko je našao program za sebe, od obilaska mjesta do nogometa s članovima zajednice Hosana.

upoznajmo katehete naše biskupije

Ivana Sergejev

svaki dan s Gospodinom ☺!

1. Zovem se... Ivana Sergejev (od mame Marije i tate Dragana, ima brata Igora u Nebu)

2. Rođena sam... 30. 08. 1979. u Novom Sadu

3. Živim i radim... u Subotici – u posljednjih sedam godina radim u više subotičkih osnovnih škola, sada u OŠ "Sveti Sava" na Bikovu, OŠ "10. oktobar" i u Školskom centru za odgoj i obrazovanje slušno oštećenih lica u Subotici.

4. Moj životni – vjeroučiteljski moto: Svaki dan mi Gospodin nešto novo otkriva i daje! Obično me Božja Riječ iz jutarnje molitve vodi kroz dan – ili kako me već Duh Sveti nadahne.

5. Omiljena pjesma, slika, priča... o Isusu: S djecom najviše volim pjevati "TKO STVORI", pjesmu koja je idealna za pjevanje uz pokrete rukama, u čemu djeca uživaju. Ta pjesma je kompletna molitva, koja nas sve odmah uzdigne. Sva moja djeca je jako vole i zato me ta pjesma vodi od samog početka mog vjeroučiteljskog rada – nju me je naučila jedna veoma vesela i draga vjeroučiteljica, od koje sam puno toga naučila i poprimila (prvo – osmijeh). Drage su mi sve priče o milosti i ljubavi Božjoj, a ne mogu izdvojiti jednu (kao ni za životni moto☺), jer nisam osoba koja se opredjeljuje samo za jednu (priču, sliku), kad ima mnogo sjajnih!

6. Najljepši trenutak u vjeroučiteljskom radu... Kada vidim da djeca žive Evandjelje i navještaju ga, kada iskreno primaju i pružaju ljubav!

Drage katehete, na internetskoj stranici http://public.carnet.hr/pastoral_mladih/kateheza/biblijski_atlas.html možete pronaći BIBLIJSKI ONLINE ATLAS. U odjeljcima Biblijsko mjesto radnje (s poglavljima Izgled antičkog Bliskog Istoka i Prirodni krajevi Palestine), Židovi biblijskog perioda (Prije Abrahama, Svijet patrijarha, Egipatsko iskustvo, Izlazak, Osvajanje i naseljavanje, Davidovo i Salomonovo kraljevstvo, Kraljevstva Izraela i Judeje, Usamljena Judeja među međunarodnim snagama, Babilonsko sužanjestvo, Perzijsko razdoblje, Helenističko razdoblje) i Novozavjetno razdoblje (Pojavljivanje Rima kao svjetske sile, Isusov svijet, Isusov život i djelovanje, Počeci širenja Crkve, Prvi židovski ustanak, Prve kršćanske Crkve) nalaze se kvalitetne i lijepe mape u boji s originalnim nazivima. Možete ih, imate li Kabinet za vjeronauk u školi u kojoj radite (dobro zvuči, zar ne?☺☺☺), s računalom/računalima, koristiti i za ispitivanja učenika: ukoliko ih otvorite u Paint-u (računalni program za crtanje), učenici mogu na mapi zaokružiti određeno mjesto, obilježiti područje ili liniju nekog puta i tako ih snimiti, a vi ih kasnije možete pregledati. Takva vježba može biti zanimljiv dio ponavljanja gradiva i provjere znanja.

Želite li nam poslati izvješće o susretu, aktivnosti s vjeroučenicima, sastavak "Duh Sveti me poučava" ili Vašu katehezu, učinite to e-mailom na:

huska@suonline.net ili na adresu Uredništva.

Ljubav odgojitelja

Kad bih poučavao vještinom najboljih odgojitelja, a ljubavi ne bih imao, bio bih samo pametan govornik i simpatičan zabavljač. Kad bih poznao sve tehnike i ispitao mnoge metode, i kad bih imao toliko obrazovanja da bih se osjećao kompetentnim, a ne bih shvaćao način na koji moji učenici razmišljaju i osjećaju – ne bi bilo dovoljno. I kad bih provodio mnoge sate u pripremanju da bih postao napet i nervozan, a ne bih imao ljubavi i razumijevanja za osobne probleme mojih učenika – to još ne bi bilo dovoljno.

Učitelj koji ljubi je strpljiv i dobrotiv, ne sablažnjava se kad mu se đaci povjeravaju. Ne ogovara, ne obeshrabruje se lako, nije nepristojan, nego je uvijek svojim učenicima živi primjer dobrog načina života o kojem govori.

Ljubav odgojitelja nikad ne prestaje!

Programi? – Zastarjet će! Metode? – Postat će staromodne! Tehnike? – Bit će napuštene! Jer, ograničeno je naše znanje, i samo malo ga možemo predati svojim učenicima. Ali ako imamo ljubavi onda će svi naši napori postati stvaralački. I naš utjecaj ostat će zauvijek prisutan u životima učenika.

A sada ostaju vještine, metode i ljubav, to troje, ali najveća je među njima ljubav. (Prema: 1 Kor 13)

Piše: mr. o. Mato Miloš, OCD

Kršćanska molitva (5)

MOLITI U DUHU I U TIJELU

Bog čita naše misli i našega srca. Čemu onda naše molitve izražavati riječima i gestama? Tijelo sudjeluje u našem dijalogu s ljudima. U molitvi razgovaramo s Bogom. Pomaže li nam tijelo u tom razgovoru s Bogom ili je ono smetnja tome razgovoru? Iz Biblije nam je poznato da su Židovi vanjskim pokretima tijela sudjelovali u njihovu bogostovlju. Proroci su opominjali svoj narod da vanjsko ponašanje u bogostovlju treba odgovarati iskrenosti i čistoći srca. Grčki mudraci i filozofi su govorili: ako je Bog čisti intelekt, Njemu se uzdiže naš razum, a ne ruke. Origen odgovara: utjelovivši se, Bog je stupio u razgovor s ljudima na ljudski način, slično kako to mi činimo razgovarajući s djecom. Crkveni učitelji uče da Bogu nisu potrebni naši izvanjski pokreti. On više traži našu unutarnju spremnost moliti. "Tebi naša hvala nije potrebna ali je tvoj dar što smo ti zahvalni; po naših hvalospjevima ti ne bivaš veći, nego mi stječemo milost spasenja, po Kristu našem Gospodinu" (IV. misno opće predslavlje). Pogani su štivali Boga vanjskim obredima i kretanjama. Protiv poganskog obreda štovanja Boga, sv. Ivan Krizostom kaže da je i razbojnik na križu molio, kao i sv. Pavao svezan. Malo pomalo se među kršćanima oblikovala jedna vrsta obrednih gesta: slavimo stojeći uzdignutih ruku prema nebu, klečeći molimo za oprostjenje grijeha, sjedeći kada se sluša Božja riječ, okrenuti prema Istoku kada se zaziva Kristovo ime.

Znak svetoga križa

Najrašireniji molitveni način pokreta tijela jest znak svetoga križa. Taj znak potječe još iz trećeg stoljeća, kada su kršćani znakom križa označavali predmete kojima su se služili u svom svakidašnjem životu. To su bili mali znakovi križa kako to mi i danas činimo u misi kod navještaja sv. Evanđelja: na čelu, na ustima i na prsima. Dotičući se čela, znači da evanđelje treba prodrijeti u naš razum, dotičući se usana, znači da evanđelje treba biti u našem govoru, dotičući prsa, znači da evanđelje treba ući u naše srce i naš život. Ti mali zna-

kovi križa prešli su u uporabu velikog znaka križanja izgovarajući: U ime Oca i Sina i Duha Svetoga. Taj znak križa je ušao u sakrament svetoga krštenja, kada svećenik polijeva vodom krštenika izgovarajući riječi Presvetoga Trojstva: (NN), ja te krstim, u ime Oca i Sina i Duha Svetoga. Isto tako, naše molitve i naš posao, uvijek započinjemo znakom svetoga križa zazivajući tri Osobe Presvetoga Trojstva.

Molitveni stav "loto, yoga"

Danas pojedini molitelji, slijede takozvane istočnjačke metode molitve, kao npr. "stav loto, yoga". Kršćanin se može poslužiti takvim metodama, koje omogućuju koncentraciju, no treba paziti da ne ulazimo u takozvanu istočnjačku praksu koja je protivna kršćanskom učenju. Razne istočnjačke vježbe disanja, držanja tijela, pozornost na kucanje srca itd. uistinu postižu smirujuće učinke, kao što je iskustvo topline i rasvjetljenja. Pogreška bi bila u tome da pomiješamo takve psihološke učinke s duhovnim objavama. Smisao kršćanske molitve jest da uđemo u dijalog s utjelovljenim Bogom, a ne da se osjećamo samo "smirenima". Na Zapadu, mnogi čitajući knjigu *Razgovori ruskog hodočasnika*, žele oponašati takozvane "tjelesne metode" molitve, kao što je kucanje srca i moljenje *Isusove molitve*. No, ne smijemo zaboraviti na mnoštvo upozorenja kršćanskih istočnih asketa: nikada se ne predati takvim vježbama, bez kontrole iskusnog duhovnog vođe, da se ne padne u obmanu. Jedno od temeljnih pravila molitve jest da molitva treba odgovarati životu, inače se može upasti u šizofreniju.

Molitveni prostor

Gdje moliti? Na kojem mjestu moliti? Isus je često molio u osami, kao i u hramu. Crkva predlaže moliti u samoći kao i u crkvi, privatno i javno. Osobna molitva u samoći je intimnija, s više predanja u ruke Očeve. Javna molitva u crkvi govori nam da ne možemo imati Boga za Oca, ako ne častimo Gospodina Isusa skupa s ostalom braćom. I pogani su vjerovali da je Bog vezan za neko mjesto. Mi vjerujemo u njegovu nazočnost na svim mjestima. Zašto je onda bolje moliti u crkvi a ne na drugim mjestima? Da, Bog je posvuda. On do-

lazi k nama po Isusu Kristu. U crkvama je njegova euharistijska prisutnost, kao i ona, u zajednici vjernika. Naše crkve i sva ornamentika u njima trebaju biti takve da nas podsjećaju na tu stvarnu prisutnost Božju među nama.

Štovanje svetih slika i kipova

Bog je nevidljiv. Zašto onda častimo svete slike? Još u patrističko doba ova tema čašćenja svetih slika i kipova bila je popraćena velikim diskusijama, poznata kao "borba ikonoborstva i kipo-borstva". U istočnocrkvenoj povijesti, struja koja se radikalno protivila likovnom prikazivanju Trojstva, Krista, Bogorodice, anđela i svetaca, te javnom i privatnom štovanju slika, naziva se ikonoklastija. "Teološki joj je temelj neizrecivost Božje transcendencije. Poticaji su takve borbe došli iz SZ, židovstva i islama, a osobito iz kršćanskih ograna-ka koji zapostavljaju ljudsku narav u Kristu (docketizam, nestorijanizam i monofizitizam). Ikonoborstvo su oštro proizvodili neki bizantski carevi (Leon III., Konstantin V. i Leon V. Armenac), uništavajući svete slike i kipove, te progonili pobornike štovanja, osobito monahe".¹ Taj progon osudio je papa Grgur III. na sinodi u Rimu (731.), kao i II. Nicejski koncil (778.) rješavajući spor oko štovanja slika i kipova. Štovanje koje se iskazuje stvorovima: anđelima, svecima, svetim slikama i relikvijama, naziva se *dulija*; a klanjanje koje iskazujemo samo Bogu naziva se *latrija*. Na nicejskom koncilu je zaključeno da mi ne štujemo samu sliku, već onoga koga ta slika prikazuje: Krist, Bogorodica, sveci.

Svete slike i kipovi potvrđuju našu vjeru, da kao što se mi molitvom uzdižemo k Bogu, tako i On istim putem silazi k nama. Na taj način ga možemo i trebamo susresti u svojoj vidljivoj stvarnosti, osobito u molitvi. Slijedeći učiteljstvo Crkve, hvale je vrijedno štovati svete slike i kipove, jer nas oni podsjećaju na živu nazočnost Božju i svetaca među nama. Putujuća Crkva po molitvi i u molitvi usko se povezuje s nebeskom, proslavljenom Crkvom, kojoj svi vjernici teže dospjeti.

(nastavlja se)

1. Opći religijski leksikon, Leksikografski Zavod Miroslav Krleža, Zagreb, 2002, str. 356.

Predstavljamo misijske zemlje

Uređuje i piše: s. Blaženka Rudić

GANA

Republika Gana je država u zapadnoj Africi. Ima izlaz na Gvinejski zaljev i Atlanski ocean. Glavni grad je Accra (Akra), službeni jezik, jezik bivših kolonizatora – engleski, a ima oko 45 plemenskih jezika. Broji preko 20 milijuna stanovnika koje čine brojne i različite etničke skupine. Od religija najviše je zastupljeno kršćanstvo (nešto manje od dvije trećine stanovništva), zatim islam i tradicionalne religije. Natalitet je 31%, a prosječna životna dob ispod 60 godina. Reljef Gane uglavnom obilježavaju nizine, visoravni i blagi brežuljci. Na jugozapadu zemlje se nalazi gorje starog postanka izrazito bogato rudama. Središnji dio zauzima bazen rijeke Volte koja je oblikovala prostranu zavalu. Rijeka Volta je glavna rijeka Gane i ima veliko značenje u gospodarstvu osobito nakon što je na njoj sagrađena brana Akosombo. Nakon gradnje brane nastalo je veliko akumulacijsko jezero – jezero Volta, koje je jedno od najvećih umjetnih jezera na svijetu. Akumulacijsko jezero Volta važno je kako za opskrbu Gane vodom tako i za opskrbu električnom energijom (ne samo Gane nego i susjednih država).

Prvi europski kolonizatori Gane bili su Portugalci. Nakon Portugalaca došli su Englezi, koji su vladali do 1957., kada je Gana postala nezavisna država. Nakon što se Gana oslobodila kolonijalne vlasti, vladali su socijalisti, a 1980. je izvršen državni udar i svrgnut dotadašnji predsjednik sklon korupciji. Vojska je vladala sve do Božića 2000. godine, kada su održani predsjednički izbori. Pobjedila je opozicija, nešto kao liberali i socijalisti, i izabran novi predsjednik. Sada je Gana jedna od najdemokračičnijih država u Africi. Država je podijeljena u 10 pokrajina.

Crkva u Gani

Prvi misionari bili su Portugalci. Katolička Crkva u Gani je prisutna tek stotinu i nekoliko godina. O narodu i Crkvi, o svom misionarskom radu u Gani govori hrvatski misionar salezijanac don Ivan Stojanović u salezijan-

skom listu *Don Bosco danas* (2001), broj 3, str. 15-18.

“Na početku sigurno nije bilo lako priviknuti se na tolike vrućine, klimu i kulturu. No, vrijeme je odigralo svoju ulogu tako da sam jako zavolio svoj misijski poziv i narod za koji radim. Najvažnija stvar od svega je prenijeti Kristovu riječ tom narodu koji još za nj nije čuo. Kada smo nas trojica misionara salezijanaca stigla, zajedno sa biskupom

iz Njemačke, u zračnu luku u Gani, prvo što smo osjetili na svojoj koži bio je toplotni udar, velika vrućina. Obilazeći sela i gradove, primijetio sam da se sve odvija na ulici, što me pomalo iznenadilo. No, ti siromašni ljudi imali su neki poseban duh jednostavnosti, a dojmila me se i njihova kultura i njihovi običaji.

Crkva u Gani organizirana je hijerarhijski, ima svoje biskupe i biskupije, ali postoje i druga pastoralna djelovanja gdje se kroz pastoral ostvaruje crkveno poslanje. Crkva najviše radi na vjerskom i socijalnom području, tamo gdje je najpotrebnija, dokazujući da je svako ljudsko biće vrijedno poštovanja i dostojanstva, te ne dozvoljavajući da siromašni postanu robovi bogatih. Crkva preko Caritasa pomaže mnogim obiteljima koje nisu u mogućnosti školovati djecu ali se brine i za svagdašnji kruh mnogih. Nažalost, moram reći da je puno onih koji jedu jednom dnevno. Crkva u tom misijskom kraju gleda da pomogne bližnjemu u nevolji, te se preko školskih ustanova uključuje u odgoj, a škole su joj dobro organizirane i među najboljima su u Gani. Od redovnika koji djeluju u Gani najaktivniji su verbiti i franjevci.

Gana je doživjela duhovni preporod duhovnih zvanja. Sjemeništa i samostani prilično su popunjeni novim zvanjima. I

mi salezijanci sada imamo svoje sjemeništarce, novake i bogoslove.

Sveta misa kod afričkih naroda je poseban i veoma svet čin. Sigurno svojim opisom neću moći dočarati taj svečani čin. U Europi se ne može doživjeti tako nešto kao u mojoj Gani. Misa je dosta slavljenička, jednostavna, a ljudi sudjeluju cijelim svojim bićem kroz molitvu, ples, pjesmu i pokrete. Liturgija traje tri do četiri sata, a to i ne osjete oni koji u njoj sudjeluju. Vjernici su potpuno uključeni u slavlje, koje nije tako suhoparno kao što ga često doživljavamo ovdje. Slavlje potpuno ispunjava čovjeka, jer se on zbija susreće sa svojim Bogom. Za njih svećenik ima socijalnu i vjersku dimenziju. Doživljavaju ga kao svoga vođu i poglavicu. Oni poštivaju i vole svećenika, ali ga se i boje jer misle da on ima svjetovnu i duhovnu vlast.”

Pastoralni prioritete Crkve u Gani

Gana je zemlja obilježena još uvijek raširenim siromaštvom, u kojoj se lokalna Crkva treba založiti kako bi usadila u srce pučanstva nadu koju pružaju evanđeoske vrednote. To je bila jedna od središnjih misli u govoru pape Benedikta XVI. biskupima te afričke zemlje, na svršetku njihova pohoda ‘ad Limina’ 2006.godine. Sveti Otac je upozorio na mlade, kršćanski brak i obitelj, kao pastoralne prioritete za sadašnjost i neposrednu budućnost te zemlje.

Krajnja i proširena bijeda često izaziva opće moralno propadanje koje vodi do kriminala, korupcije i napada na svetost ljudskoga života, ili čak do povratka na praznovjerne običaje iz prošlosti. U takvoj situaciji ljudi mogu lako izgubiti pouzdanje u budućnost, a Crkva gleda naprijed, posebice podupirući opće nacрте odgoja koji pomažu katolicima da budu protagonisti sudbine svoje zemlje. Posebnu ulogu imaju katehisti laici kojima treba pružiti pomoć. Veliki naglasak je stavljen na odgoj mladih koji će moći preuzeti sudbinu svoje zemlje i poboljšati uvjete življenja. Poštujući tradiciju i kulturu jedne zemlje i naroda treba ipak nastojati prožeti sve novim evanđeoskim shvaćanjem. To se osobito odnosi na svetost braka i obitelji.

Druga poslanica apostola Pavla Korinćanima

Piše: mr. Endre Horváth

Često se događa da vjernici kršćani, listajući i čitajući razne odlomke Svetoga pisma, s čuđenjem naiđu i na one u kojima je naglasak tako nametljiv. U čudu se tada znamo zapitati: zar nam Knjiga nad knjigama ne želi u srca utisnuti zakon ljubavi? Kako ovakve formulacije mogu biti u Bibliji?

Jedan od takvih dijelova Svetoga pisma, koji u čitateljima lako izaziva odbojnost, upravo je Druga poslanica apostola Pavla Korinćanima. To je svojevrsna burna "prepirka" između Apostola i zajednice u Korintu. Kako jedan ovakav spis može ući među spise Novoga zavjeta, plašljivo se pita puno čitatelja. U stvari, svi dobro znamo da postoje slabosti, tako na primjer i okršaji unutar kršćanskih zajednica, ali zašto treba "izvlačiti prljavo rublje iz košare"? Zašto je potrebno takve događaje ostaviti u baštinu generacijama narednih stoljeća?

Bez obzira kako čudno zvučalo, ali iza tako tvrdih riječi i burne svađe sadržane u Drugoj poslanici Korinćanima ne kriju se samo problemi unutar zajednice, nego se pred nama očituje i Apostolova najiskrenija pastirska ljubav. U ovom pismu Pavao, poput oca, raspravlja s djecom koja su skrenula s pravoga puta. Apostol je svjestan da je nad onima koji su mu povjereni dobio potpunu vlast: *Kad bih se doista i malo više pohvalio našom vlašću – koju nam Gospodin daje za vaše izgrađivanje, a ne rušenje – ne bih se morao stidjeti* (10,8). Zbog te svijesti on je trebao već davno nastupiti na najoštrij način. No, on to ne čini nego preklinje na uobičajen, autoritaran način. Radije silazi s katedre vlasti, spušta se među zavađene strane i, možemo reći, ne oklijeva uprljati ruke samo da ne izgubi nijednoga od onih koji su mu povjereni.

U ovom pismu, usred burne rasprave, Pavao na divan način oslikava nosioce odgovornosti u Crkvi. To je zacijelo jedan od najljepših opisa sličnih situacija. Iako je pismo upućeno korinćanima, Pavao zapravo raspravlja sa skupinom "iz sjene", koja osporavajući njegova

prava, zapravo želi od njega želi udaljiti Korinćane koji su se obratili na njegovu propovijed.

Netko će se upitati kako je moguće dovesti u pitanje prava apostola Pavla? To se događa na temelju činjenice da Pavao nije pripadao Dvanaestorici, tj. među one koje je sam Krist izabrao za života i postavio u Crkvi za apostole. Međutim, Pavlov apostolski identitet u cijelosti se temelji

na događaju njegova obraćenja na putu za Damask. Tom prigom mu je proslavljeni Gospodin dao apostolsko poslanje. To poslanje kad se radi o širenju Evanđelja među poganima, umnogome nadilazi svjedočanstvo same Dvanaestorice. Usprkos tomu, protivnici ga, prelazeći preko toga, i dalje napadaju ističući da mu Bog po nevoljama, patnjama i bolestima koje su ga zadesile zapravo želi pokazati da ne ide ispravnim putem.

Pavao se u pisanju ovoga pisma nalazi u stvarno teškoj situaciji: braneci svoje apostolsko poslanje, on zapravo naviješta evanđelje i brani ga, a time brani i sve svoje do tada postignute misijske rezultate. Na taj način u raspravi s Korinćanima kao najveći dokaz ispravnosti svoga djelovanje ističe svoje osobno iskustvo. On priznaje da ne posjeduje pismo preporuke iz Jeruzalema, kao njegovi protivnici, ali naglašava: *Vi ste pismo naše* (3,2). Pavao svoje protivnike nadmašuje u svemu onome čime se oni hvale, ističući svoju prednost: *Hebreji su? I ja sam!... Potomstvo su Abrahama? I ja sam! Poslužitelji su Kristovi? Kao mahnit govorim: ja još više!* (11,22-23). I onda gotovo neprimjetno

prelazi na nabranje patnja koje su ga zadesile u njegovu apostolskom djelovanju. Upravo te patnje, zbog kojih njegovi protivnici stavljaju u pitanje njegov apostolski identitet, potvrđuje njegovu potpunu pripadnost Kristu. Jer svaki apostol to blago ima u glinenoj posudi da izvanredna ona snaga bude očito Božja, a ne od njega (usp. 4,7). Pavao se dakle hvali svojim slabostima, jer upravo one – kako on to sam tvrdi – potvrđuju njegovo potpuno zajedništvo s Kristom: *uvijek umiranje Isusovo u tijelu pronosimo da se i život Isusov u tijelu našem očituje* (4,10).

Kip sv. Pavla, Bač

Kršćanin volonter ima stav!

Sve se češće čuje kako su se mnogi umorili od dobrovoljnog rada, kako im nitko ni hvala ne kaže, kako su se drugi obogatili dok oni rade za opće dobro. Volonteri su osobe koje besplatno obavljaju javni posao, na raznim mjestima, od crvenoga križa, karitasa, zooloških vrtova, sportskih klubova do kazališta, škola, vrtića i raznih humanitarnih nevladinih organizacija. Razlozi zbog kojih ljudi volontiraju kreću se od onih najaltruističnijih do sasvim oportunističkih. Ipak, uključivanje u neku volontersku aktivnost najčešće u pozadini ima razloge moralne prirode koji ovise o osobnom pristupu sustavu vrijednosti.

Dok se u svijetu dragovoljni rad širi, kod nas se zamor osjeća u svim segmentima društvenog i crkvenog života. U zapadnom svijetu neka vrst humanitarnog rada ogleđa se i u restituciji – popravljajući učinjene štete koju je neka osoba izazvala (često su to srednjoškolci koje vidimo u televizijskim emisijama kako određeno vrijeme pomažu bolesnim osobama ili čiste neke javne površine i sl. zbog prometnog prekršaja ili pijanstva, primjerice). Naravno, to nije volonterski rad već je to prisilni humanitarni rad koji nije tema ovoga razmišljanja.

Volonteri uglavnom svojim besplatnim radom žele pomoći ljudima u potrebi ili žele promijeniti svijet koji ih okružuje na bolje. U početku je dragovoljni rad sav u entuzijazmu, odvija se uz veliko odricanje i posvećenje odabranoj aktivnosti. To volonterima ne pada teško, naprotiv ispunja ih zadovoljstvom kada vide da su nekomu korisni, čak svoj trud doživljavaju kao aktivni odmor, a nerijetko se obogate novim prijateljstvima. Njihov rad nije motiviran materijalnom dobiti, iako se događa da dobiju mogućnost putovanja, učenja novih vještina i sticanja znanja, a u svemu tome dobna starost nije limitirana. I djeca i odrasli u svom dragovoljnom radu postižu ne samo osobno zadovoljstvo već svojim dobrim raspoloženjem utječu i na okolinu.

Da ne bi sve bilo idilično, razočaranost mnogih dragovoljaca vidi se u odustajanju od toga rada. Otkuda razočarenje? Prečesto se gubi povjerenje u sustav zbog korumpiranosti voditelja projekata, zbog sumnje u krađu, prečesto su ljudi ljubomorni na tuđe uspjehe. Kako vjerovati nekome tko te jednom prevario ili vidiš da njegov život nije autentičan? Čisti volonterizam prestaje kada udruge počiju dobivati novac za svoj rad i kada se zatvore, bez mogućnosti javne vidljivosti trošenja sredstava. Čak i da nema prijekora, ako se zna da je novac uplaćen za nešto, počnu sumnje i pitanja. Ako se još unutar neke udruge određene osobe izdvoje u trošenju novca, nestaje želja za suradnjom, splašnjava entuzijazam.

Što učiniti da izvorna zamisao o volontiranju bude primamljiva većem broju ljudi? Na Zapadu je rad volontera cijenjen i proglašen društveno korisnim radom koji čak pomaže pri zapošljavanju. U nekim se zemljama volonteri nagrađuju, čime se potiče na humanost i samoprijegor. Kakve su to vrijednosti koje mogu održati svijest da je dragovoljni rad vrijedan ne samo za onoga komu je namijenjen već i za onoga tko ga daje?

Kršćanski stav je beskompromisan. Kršćanin ne računa na dobit kada daje i nije proračunat, *ne smijemo se hvastati vlastitim dobrim djelima, da se ne bismo našli u opasnosti da nam se uskrati vječna nagrada* (usp. Mt 6,1-2). *Neka ti ne zna lijeva što čini desnica, da tvoja milostinja bude u skrovitosti* (Mt 6,3-4). Što motivira kršćane u dragovoljnom radu? Oni dobro čine drugima bez nadoknade, jer Otac nebeski zna što im je potrebno. Iskustvo nas uči da dobijemo tamo gdje ne očekujemo a dajemo kao da nećemo nikada dobiti natrag. Davanje nas čini radosnima i ispunjenima. Istina, događaju se mnoge nepravde, kušnje, prisutni su strahovi i nepovjerenje, ljubomora, sve ljudske negativnosti koje mogu pratiti dobrotu i predanje za druge. Hoćemo li odmah vraćati na optužbe

istom mjerom, hoćemo li se povesti za sumnjičenjima, ogovorima i klevetama ili ćemo činiti ono što mislimo da je ispravno? Srećom, duhovne su vrijednosti bezvremenske i ne mijenjaju se – čovjek se mijenja.

A kršćanin sa stavom uvijek i sigurno zna da on i njegovo vrijeme, znanje, mogu biti korisni obitelji s bolesnim djetetom, ili mnogobrojnoj obitelji, on planira posjet bolesnom susjedu kako ne bi bio usamljen, očistit će obližnje jezero i šumu od smeća ne pitajući tko je bacio smeće, ponudit će pomoć u čišćenju crkve makar nije njegov "red", primijetit će da ima namještaj koji može poslužiti drugome, dođe li do neke tragedije prvi će ponuditi pomoć, javljat će se za razna dežurstva, pomagat će gdje god to bude potrebno. I neće biti razočaran ako mu nitko ne zahvali. I neće se pokolebati ako drugi ne prepoznaju njegov trud i doprinos. On će sve učiniti kako bi njegov duhovni mir bio izvor zadovoljstva za sve koji ga okružuju, kako bi posvjedočio da je briga za druge uvijek ispred "ja" i da daje rezultate vidljive očima Duha. Isplati se biti kršćanin volonter. Iskreno svjedočim.

Katarina Čeliković

Arhivska građa bitna za nacionalni identitet

Zajednica koja nema ustrojeno sjećanje u koje spada i ustrojena arhivska građa, jest zajednica koja nema svijest o sebi, vlastitoj povijesti i opstojnosti, te je arhivsku građu potrebno objediniti i učiniti je dostupnom, istaknuo je ravnatelj Zavoda za kulturu vojvođanskih Hrvata **Tomislav Žigmanov** 28. travnja na prvom znanstvenom kolokviju pod nazivom "Arhivsko gradivo o Hrvatima u Vojvodini, u postojeće čim arhivima i u nastajanju na terenu".

Tom je prigodom također istaknuto da mali broj udruga kulture s hrvatskim predznakom ima sređenu arhivu, te da je potrebno osposobiti određeni broj pojedinaca koji bi se bavili arhivskom građom. Neophodno je, za početak, napraviti mapu postojeće arhivske građe kako bi se moglo početi s njezinim sređivanjem, čulo se na kolokviju održanom u organizaciji i u prostorijama Zavoda za kulturu vojvođanskih Hrvata u Subotici.

Ne postoji nikakav cjelovit pregled kakvog sve materijala ima u postojećim arhivima, bilo privatnim ili institucionalnim, podsjetio je Žigmanov.

Otvaranje teme o stanju arhivske građe od značaja za hrvatsku zajednicu bila je zadaća ravnatelja subotičkog Histo-rijskog arhiva **Stevana Mačkovića**. On je ovom prigodom istaknuo dva osnovna problema:

Jedno se pitanje odnosi na postojeći materijal koji govori o onome što je bilo, a drugo je što će ostati od onoga što rade današnje hrvatske udruge. To je ona arhivska građa u nastajanju, dok se prvo pitanje odnosi na pisanje povijesti, kao znanstvene discipline.

Uz člana Izvršnog odbora Hrvatskog nacionalnog vijeća zaduženog za kulturu **Željka Pakledinca** i predstavnice Generalnog konzulata RH u Subotici, **Aleksandre Arančić**, na prvom znanstvenom kolokviju posvećenom arhivskom gradivu sudjelovali su predstavnici povijesnih arhiva s područja Vojvodine, zavoda za kulturu drugih manjinskih zajednica u Vojvodini, crkve, te stručnjaci i pojedinci – pripadnici hrvatske zajednice koji raspolažu obimnijim arhivskim materijalom.

Siniša Jurić

Priznanje Katarini Čeliković za doprinos recitatorskom pokretu

"Ovo je veliko priznanje koje doživljavam ne toliko osobno koliko kao priznanje našoj djeci, recitatorima na hrvatskom jeziku. Stoga je ovo za mene i vrlo emotivno budući da su naši recitatori prisutni na smotri u Vojvodini, ali i Srbiji jer su bili i na republičkim natjecanjima, prisutni od osnutka Hrvatske čitaonice, u okviru koje također postoji pokrajinska smotra recitatora", kaže predsjednica Hrvatske čitaonice **Katarina Čeliković**, dobitnica priznanja za dugogodišnji doprinos afirmaciji recitatorskog pokreta u Vojvodini.

"Kazivanje poezije izgrađuje odnos prema književnosti i jeziku, a u ovoj smotri širi ravnopravan odnos u multikulturalnoj sredini", ističe Čelikovićeva.

Ovo priznanje po prvi put su dodijelili Zavod za kulturu Vojvodine i Savez amatera Vojvodine, a u povodu 40. obljetnice pokrajinske smotre recitatora. Dobitnica priznanja je i profesorica **Emma Horváth** za rad na mađarskom jeziku.

U posljednjih desetak godina djeca na hrvatskom jeziku recitiraju i govore stihove onako kako bi to trebalo činiti, ne školski nego doživljajno, interpretacijski, i doista lijepo, pa su stoga mnogi primijetili iskorak u kazivanju stihova, ističe Katarina Čeliković.

"To je značajno jer mi tako demonstriramo, ako se mogu tako izraziti, ravnopravnost među svim drugim narodima u Vojvodini. Uspjeh koji su djeca postigla na tim natjecanjima pokazuje da su oni bili potpuno ravnopravni, i u kvaliteti iznošenja svoje poezije". U Vojvodini se djeca mogu mnogo lakše iskazivati na hrvatskom, svom materinjem jeziku zato što je ikavica kao hrvatski govor njima vrlo bliska, kaže Katarina Čeliković.

Zahvalnicu i umjetničku sliku dobilo je devet pedagoga, što je na početku Pokrajinske smotre recitatora, u petak 24. travnja u Domu kulture u Sečnju uručio u ime Zavoda za kulturu **Vlado Ris**.

Siniša Jurić

Leksikon predstavljen u Santovu

Leksikon podunavskih Hrvata – Bunjevaca i Šokaca predstavljen je 3. svibnja u Santovu u organizaciji Hrvatske državne samouprave u Mađarskoj. Ovaj značajan projekt predstavili su glavni i odgovorni urednik **dr. sc. Slaven Bačić**, suradnik iz Santova **Živko Mandić** i novinar Hrvatskog glasnika iz Pečuha **Stipan Balatinac**. /Zv/

Za normalizaciju suživota u Slavoniji potrebno vrijeme

Suživot u nekada ratom zahvaćenim područjima Slavonije je moguć, iako je odvojenost između Hrvata i Srba na tom području očita, čulo se 24. travnja na predstavljanju knjige sociologa iz Hrvatske **dr. sc. Dragutina Babića** "Suživot Hrvata i Srba u Slavoniji", održanog u organizaciji Hrvatskog akademskog društva iz Subotice. Činjenica da je određeni postotak stanovnika i tijekom rata štitio svoje susjede druge nacionalnosti, predstavlja korijen budućih obnovljenih hrvatsko-srpskih odnosa u Istočnoj i Zapadnoj Slavoniji, naglasio je autor knjige.

O knjizi su ovom prigodom govorili i **prof. dr. Boško Kovačević** iz Subotice i **dr. sc. Aleksandar Vukić** iz Zagreba. / **Siniša Jurić**/

Uskrsni koncert katedralnog zbora „Albe Vidaković“

Tradicionalni, 19. po redu, Uskrsni koncert, održao je 26. travnja katedralni zbor "Albe Vidaković" u subotičkoj katedrali bazilici Sv. Terezije Avilske u Subotici.

U prvom dijelu koncerta pjevači su uz pratnju orgulja izveli nekoliko skladbi hrvatskih skladatelja (Vidakovića, Pintarića, Canjuge, Asića, Antonića). U drugom im se dijelu priključio Subotički tamburaški orkestar pod ravnanjem **Stipana Jaramazovića** te dječji zbor "Zlatni Klasovi". U ovom su dijelu bile izvedene i pučke uskrsne popijevke.

Zbor je nastupio pod ravnanjem **s. Mirjam Pandžić**.

www.zkvh.org.rs

Zavod za kulturu vojvođanskih Hrvata privodi kraju aktivnosti na izradi vlastite internetske stranice, koja ima adresu www.zkvh.org.rs. Kako bi se uspješno okončao ovaj zahtjevan i složen posao, jedno vrijeme stranice trebaju biti javno dostupne radi testiranja njihove uporabljivosti i funkcionalnosti.

Inače, web prezentacija Zavoda zamišljena je kao informativni portal cijele kulturne scene vojvođanskih Hrvata, a ne samo Zavoda kao kulturne ustanove. To znači da će se na ovoj stranici prezentirati kultura vojvođanskih Hrvata uopće; tako će se na stranici naći prikazi vlastite povijesti, prikazi velikana, materijalni tragovi kulture, kratke informacije o institucijama i organizacijama, najvažnijim kulturnim manifestacijama, najave događaja i izvješća o njima...

Također, stranice sadržavaju i kalendar kulturnih manifestacija hrvatskih udruga kulture u Vojvodini, čime se nastoji uvesti red i omogućiti voditeljima kulturnih udruga bolje planiranje kulturnih događaja s ciljem da se izbjegnju preklapanja.

Rezultati natječaja HosanaFest 2009.

Organizacijski odbor HosanaFesta 2009. raspisao je natječaj u trajanju od 1. 2. do 1. 4. 2009. za Festival hrvatski duhovnih pjesama u Subotici, koji će se održati 6. rujna 2009. pod sloganom "Ne zaboravite talente, Bogom dane". Na ovogodšnji natječaj pristiglo je ukupno 39 skladbi, a bit će izvedeno 15 kompozicija.

Abecedni popis skladbi koje će biti izvedene na HosanaFestu 2009. su:

Isuse moj – Jadranka Ljubojević
 Ljepota Božja – Ivan Šomođvarac
 Kajem se, Isuse – Marija Jaramazović
 Magnificat – "Magnificat"
 Mir u srcu, mir u duši – Vlatka Kopic-Tena
 Molitva – Marina Kozina
 Naša mala molitva – Snježana Kujundžić
 Oduvijek i zauvijek – Ana Ostojić i Čedo Antolić
 Pogledaj – "Antunići"
 Pred Gospoda (Na pravu stranu kreni)
 – "R'n'F" ("Riječ" & "Frama")
 Samo Tvoja – Tamara Kaljković
 Slijedi put – "Matheus"
 Volim Te – "Varadinensis"
 Za Tebe stvoreni – "Petrus"
 Žetva – Zlatko Gorjanac

Iz Organizacijskog odbora HosanaFesta mole izvođače čije su skladbe ušle među petnaest odabranih da studijsku snimku iste skladbe, te njenu matricu dostave u audio ili wav obliku najkasnije do 20. lipnja na adresu:

HosanaFest 2009,
 Gajeva 2, 24000 Subotica,
 Vojvodina – Srbija

Od ove godine HosanaFest će biti humanitarnoga karaktera. Prilog, prikupljen pri ulasku na festival, bit će preusmjeren za terapeutsko-molitvenu zajednicu za liječenje ovisnika o drogi, alkoholu, kocki... tj. za Zajednicu za pomoć ovisnicima – Hosana, koja djeluje na teritoriju Subotičke biskupije.

Predavanje o Hrvatima u Vojvodini u Beču

Na temu "Hrvati u Vojvodini jučer, danas i sutra" govorio je 6. svibnja **Tomislav Žigmanov**, književnik i ravnatelj Zavoda za kulturu vojvođanskih Hrvata, u prostorijama Hrvatskog povijesnog instituta u Beču.

Prije predavanja književni i kulturni djelatnost Tomislava Žigmanova ukratko su predstavile **doc. dr. sc. Sanja Vulić**, voditeljica HPI te **dr. Andrea Zorka Kinda Berlaković** sa Sveučilišta u Beču.

Velike tajne

Tko može reći da zna tajnu Isusova uskrsnuća? A uzašašća na nebo? Kako se to zbilo? Je li to moguće? Kako mogu tri osobe biti Bog – tajna Presvetoga Trojstva! Tko je Duh Sveti? Kako izgleda? Kao ptica? Još jedan tajna.

Ovo su velike tajne naše kršćanske vjere. Mi vjerujemo u USKRSNUĆE, Isusovo UZAŠAŠĆE na nebo, u PRESVETO TROJSTVO, vjerujemo u DUHA SVETOGA.

Sve su to dani koje upravo sada proživljavamo i o kojima razmišljamo kao ljudi – ljudski. Mi zapravo ne znamo kako nabrojane tajne opisati, ali nam Bog govori kroz svoju RIJEČ, kroz MOLITVU, kroz ljude koji čine DOBRA DJELA.

Dragi Zvončići i Zvončice, možda netko od vas ovih dana pristupa svojoj Prvoj svetoj ispovijedi, Prvoj Pričesti ili će možda primiti pečat dara Duha Svetoga. U ovim velikim tajnama je i velika Božja milost i blizina.

Kad primamo Boga u svetoj Hostiji postajemo crkva – sveto mjesto. Onda moramo jako paziti da ničim ne povrijedimo ni sebe ni druge, dakle ni Boga.

Za velike tajne trebaju i veliki ljudi – ne samo rastom, već velikoga srca. Djeca znaju biti velika jer brzo opraštaju i zaboravljaju na sve loše i brzo se posvećuju radosti. Takve Bog voli. I eto nam recepta za sreću: bit ćemo blizu Boga ako brzo, odmah svakome sve oprostimo i kažemo: Bože, Ti sve to sredi. Bog je ZAKON! To znate. Neka tako bude. Budite veliki i čuvajte velike tajne!

Vaša Zvončica

Ekumenski sat u Bajmoku

Nisam mogla ni zamisliti da projekti koji se urade skupa mogu biti tako krasni!

Još na Drugom vatikanskom koncilu dobili smo zadatak koji se zove – ekumenizam. Odskora osnovan mali tim kateheta i zajednički projekti prvi su koraci koje smo napravili u osnovnoj školi u Bajmoku. Prvi projekt uspjeli smo provesti za blagdan Isusova rođenja – Božić. Sada je bio plan osmisliti način na koji bi se vjeroučenicima u nižim razredima mogla predočiti posljednja sedmica Isusova zemaljskog života. To smo učinili izradivši "preklopnicu" sa slikama za bojanje uz koju su vjeroučenici sami morali staviti naslov i prepričati ih kod kuće, naravno – nakon sata, na kojem smo prethodno o svakom događaju koji je u "preklopnici", posebno go-

vorili. Za nju su potrebna otprilike tri školska sata, za umješnije katehete možda su dovoljna dva. Neke smo sate uspjeli održati skupa s vjeroučiteljem ocem Velimirom Vručinićem i djecom koja pohađaju pravoslavni vjeronauk u bajmočkoj osnovnoj školi (što se može

vidjeti na slici) u pravoslavnoj crkvi Sv. Georgija u Bajmoku, pa je to bilo još i ljepše – ekumenizam na djelu! Lijepo kaže pjesma "ko braća zajedno živjeti" – jer naš je Gospodin ustanovio jednu Crkvu, zato mislim da je dobro teme koje se podudaraju kat-

kad uraditi skupa s braćom pravoslavcima. Ponekad je izvedba sata bila doista teška, jer su riječi, imena koja izgovaramo na hrvatskom jeziku u srpskom jeziku drukčija, ali uz Božju pomoć i široko srce, sve je, vjerujte, moguće i izvedivo.

Mirela Sakač, katehistica

Kutak Sluge Božjega
o. Gerarda Tome Stantića

Naše malo hodočašće

Živim u Đurđinu, prelijepom selu. Tu idem u školu i na vjeronauk. Moja je župa posvećena svetom Josipu. Tu idem u crkvu. U ovom selu djetinjstvo je proveo Gerard Tomo Stantić.

U mojoj crkvi ima više pobožnosti od kojih je meni najdraža proslava Gerardovog dana. Svake godine, kada počinje ljeto i raspust, mi hodočas-timo na mjesto gdje je bio salaš o. Gerarda. Kad tamo idemo, svi su radosni jer je to lijep doživljaj. Nas djecu obično preveze u traktorskoj prikolici moj tata. Tamo sjedimo na slami i dekama da nam

bude udobno. Usput pjevamo svete i druge pjes-me, sve što znamo.

Kad stignemo odrasli mole krunicu, a i mi s njima molimo i zapjevamo jednu pjesmu. Kad se sve završi, pijemo vode iz bunara i osvježimo se, jer uvijek bude vruće. Pomalo smo već i gladni, pa beremo zrelo klasje i pravimo od zrna žita žva-ke. Beremo i poljsko cvijeće i okitimo Gerardov križ.

Svake godine idem tamo i nas puno djece tamo bude. Čekamo da opet dođe taj dan, pa da se družimo i zajedno molimo.

Ana Dulić, IVb

Župa svetog Josipa Radnika, Đurđin

I ne zaboravite:

Tko primi kakvu milost na zagovor o. Ge-rarda Tome Stantića može to priopćiti na adresu:

Karmelićanski samostan, 25000 Sombor

Put do Gerardovog križa: Dijana Vidaković, IV. r., Đurđin

Put do Gerardovog križa: Nevena Orčić, III. r., Đurđin

Naš zagovornik o. Gerard Tomo Stantić

U đurđinskom ataru, na mjestu gdje je bio salaš o. Gerarda, sada je podignut križ i iskopan bunar. Nalazi se na gredi, a oko njega se pružaju predivne njive, koje svojim rasporedom i kontrastom boja nalikuju na šahovsku ploču. Otac Gerard je posebno volio, pišući duhovne tekstove, izražavati tu ljepotu slika bačke ravni.

Svake godine, u nedjelju najbližu 24. lipnju, u mojoj župi je dan posvećen ovom našem kandidatu za oltar. Nakon sv. mise u 10 sati odlazimo na njegov salaš. Djecu obično preveze neki tata traktorom i prikolicom. To je zanimljivo, jer cijelim putem glasno pjevamo. Stižemo posljednji, a zatim već okupljeni župljani i svećenici započinju molitvu. Nakon molitve opet zapjevamo, osvježimo se hladnom vodom iz bunara i razgovaramo o povijesti toga mjesta.

Mojem mlađem bratu Damiru je najdraža vožnja po ataru i pregledan pogled na ravni. On voli traktor, njive, i voli s tatom raditi poljske poslove. Sestri Ivani i meni je draže pjevanje u društvu. Dok naša pjesma odjekuje preko polja, sitne životinje koje se nađu na putu, uplaše se pa bježe.

Majka voli otići na ovaj salaš, jer joj je to lijepa uspomena na djetinjstvo te na pokojnog oca, koji je osobno poznao Tomu Stantića.

Mjesto uređuju općinari đurđinske župe. Par puta su zasadili mladice drveća, ali su ih mali gladni posjeti-telji – zečevi, pogrizli i uništili. Zato nam je sada zaštita od sunca kišobran ili šešir.

Moja obitelj je veliki štovatelj o. Gerarda Tome Stantića. On nam je uzor naše zajednice, te moćni zago-vornik kod Boga. Rado posjećujemo mjesto njegova sa-laša, molimo njegov zagovor i čitamo njegove Misli objavljene u *Zvoniku*.

Jasmina Milodanović

Župa Sv. Josipa radnika, Đurđin

Evo Ti Bože dar što Ti mogu dati, evo Ti moja volja.

Sluga Božji, o. Gerard T. Stantić

Odmalena nas roditelji i bližnji uče da je lijepo reći hvala kad nam netko nešto podari, jer bar tom zahvalom uzvraćamo pozornost koja nam je posvećena. Mi ljudi imamo težnju uzvratiti dobročinstvo koje nam je učinjeno. Uvijek se darom trudimo nagraditi dar, lijepu riječ uzvraćamo, pomoć također. Uglavnom se želimo odužiti dobročinitelju za njegovo djelo. No, kako se odužiti najvećem "dobročinitelju" čovjeka, Tvorcu čovječanstva?

Jedna duhovna pjesma kaže: "Kada imao bih svijet, premali dar bi bio za Tebe...". Ako je doista tako, što možemo darovati Bogu, koji nam je dao sve što ima, koji nam je dao svoga jedinoga Sina?

Prvo je bitno razlučiti koji nam je motiv kada uzvraćamo dar koji smo primili, to jest radimo li to iz običaja, kulture i osjećaja primoranosti ili pak zato što zbilja želimo učiniti nešto lijepo našem darovatelju. Potom slijedi mjera kojom uzvraćamo, vraćamo li isto ono što smo i dobili ili se trudimo naći nešto što će tu osobu obradovati, nevezano za naš dar. Tu se nameće pitanje: što je dar? Mora li dar biti nešto materijalno, opipljivo? Često viđamo mlade ljude koji su iz bogatih obitelji, ništa im ne fali, a opet, siromašniji su od najsiromašnijih. Ekonomska kriza je prisutna i vrlo vidljiva, ali mnogo je veća i očitija kriza i nestašica ljubavi!

Sve su češće rečenice među mladima: "Sorry, nemam vremena..." "A što radiš? Je li to vrednije od tvog prijatelja kojemu je potreban samo trenutak tvoga vremena, uho za slušanje, rame za plakanje ili jednostavno jedan osmijeh da ga oraspoloži? Ne fali nam vremena, ali nam itekako fali ljubavi jednih prema drugima. Što će nam sve imanje i sve bogatstvo

svijeta, ako nemamo ljubavi, ljubavi za druge? Sjetimo se Hvalospjeva ljubavi koji govori da smo bez ljubavi ništa.

Sluga Božji, o. Gerard je rekao: "Evo Ti Bože dar što Ti mogu dati, evo Ti moja volja!" I tu je skriven odgovor na pitanje darivanja. Sjetimo se Isusovih riječi: "Ljubi Gospodina Boga svojega svim srcem svojim i svom dušom svojom i svim umom svojim". Kako uzvratiti Bogu svu milost koju nam je podario? Nemoguće. Ali On to ni ne želi. Ono što On želi i ono što Mu možemo darovati jest naša volja, mi sami. A pravi način za darovati se Bogu jest ljubiti jedni druge kao što nas je Isus ljubio. Darivajmo jedni druge, osmijehom, lijepom riječi, svojim vremenom, svojom ljubavlju, čitavim svojim životom...

Vladimir Lišić

Savršenost nesavršenstva

Mrak noći. Za njom dan.

Otvorio si oči. Oči su ogledalo pomoću kojeg se ogledaš i prozor kojim gledaš u drugoga.

Kako si samo divan, čovječe! Obrazi, kosa, ruke, sklad ljudskih nikada identičnih proporcija. Da, samo gledaj u svoj oklop – prepoznaješ li ruku njegova Stvoritelja, prepoznaješ li svoj udio u tomu? Ukoliko se dovoljno duboko zagledaš i vidiš ono blago što se krije iza štita, vidjet ćeš i da ipak nisi savršen kao što se činilo. Nisi. "Nisam. Pa, kako ne mogu sam? I što sada moram čekati na drugoga? Boli me glava. Ti nesavršeni, što si i mene učinio ovako nesavršenim – čekaj!" Na koga misliš: na Boga ili sebe?

I onda netko drugi. Zamisli, isto tako nesavršen čovjek! Pored samoga sebe još jedan teret: posvađala si se s roditeljima, kupila nove cipele – i ja slušam; slagao, napio se – i ja brišem za njim.

Teret? Ovisi kako gledaš na to. Kada ti netko ispriča o svome bolu i neuspjehu zar se ne osjećaš malo lakše? Nisi

samo ti slab i ranjiv, razumiješ i bivaš shvaćen. I kada ti se smije i pleše imaš ruku koju možeš uhvatiti da se proveleš, jedan od mnogo milijuna ljudi sigurno će pristati na radost. Kada drugome otvoriš svoje srce, on ti da iskustvenu riječ, pomoć, makar suzu, zagrljaj.

Takvo savršenstvo. Ne, ne ti sam, nego ti i ja i svi mi zajedno! Pružene ruke i srce drugome – u tomu je skriven pravi smisao. Pokušaj biti dar za drugoga, što bolji, što iskreniji, otvoreniji, radosniji – Božji dar drugome. Nesavršenstvo koje izgara u želji da bude savršeno za drugoga.

Nije Bog pogriješio. U molitvi i pred drugima ne viči na njega. Viči samo hvala i upomoć. I nemoj proračunavati i premjeravati koliko ćeš uložiti i koliko očekuješ od drugoga. To ne vodi nikuda. Sjeti se, najsvetije Savršenstvo nije računalo koliko će udaraca primiti bičem, rukama, pogledima, riječima. Ono je s ljubavlju dalo, ni manje ni više, nego sve. Budi Božji! U ljubavi i nesebičnom darivanju rasti u savršenosti.

Nevena Mlinko

Susret mladih
u Livnu

Hodočašće odvažnih koraka

Dolazimo tebi, Kriste dobri Bože! Želimo te slijediti, Crkvi vjerni biti. Mi idemo odvažno s našom majkom Marijom, predajemo se u tvoje ruke. Korake nam upravljaj putovima mira i dobra, Kriste!, riječi su pjesme kojom je započeo Susret hrvatske katoličke mladeži koji je održan 9. i 10. svibnja u Livnu i Banjoj Luci u Bosni i Hercegovini.

Na centralnom euharistijskom slavlju okupilo se oko 15000 mladih iz Zagrebačke, Splitske i Riječke nadbiskupije, Šibenske, Dubrovačke, Srijemske i Subotičke biskupije te triju bosanskohercegovačkih – Vrhbosanske nadbiskupije te Banjolučke i Mostarsko-duvanjske biskupije, kao i mladi iz Hrvatskih katoličkih misija u Linzu, Muenchenu, Augsburgu i Koblenzu te iz Genove. Iz Subotičke biskupije se uputilo oko 80 mladih, od kojih bi trebalo naglasiti dio čuvara Božjega groba, kao i dio VIS-a Proroci.

Prvi dio susreta se odigrao na poljani pored crkve Sv. Petra i Pavla. Ovdje je održan križni put, a potom je uslijedilo euharistijsko slavlje koje je predvodio vrhbosanski nadbiskup kardinal **Vinko Puljić** u koncelebraciji sa zadarskim nadbiskupom **Ivanom Prendom**, biskupima banjolučkim **Franjom Komaricom**, šibenskim **Antom Ivasom**, gospičko-senjskim **Milom Bogovićem** te dubrovačkim **Želimirom Puljićem**, kao i provincijalima Hercegovačke franjevačke provincije **fra Ivanom Sesarom** i Franjevačke provincije Bosne Srebrene **fra Lovrom Gavranom** te još stotinu svećenika. Propovijed preuzvišenog Franje Komarice privukla je pažnju mnogih mladih: *Mi, biskupi i svećenici imamo veliko povjerenje u oduševljenje vas mladih za sve što je plemenito i veliko; u vaše požrtvovano zanimanje za istinske ideale, jer vi vjerujete ne u bilo koga ili bilo što, nego vjerujete u Krista! Krist nas u svojoj Crkvi uči da se tek onda ispravno živi ako se živi za druge, a ne samo za sebe! Samo u otvorenosti prema drugom je drukčije: mi doživljavamo istinsku slobodu Božjeg djeteta. U izolaciji i samoći čovjek nije slobodan, nego je zarobljen u svojoj nesigur-*

nosti i svome strahu, a što ga lako potiče onda na agresivnost, odbojnost i isključivost. Imamo mnogo takvih gorkih iskustava i zato osnivajte vjerničke udruge, okupljajte se oko Krista u Njegovoj Crkvi. Učlanjujte se u te udruge u župnoj zajednici i biskupiji. Idite u zajednice Crkve s velikim pouzdanjem prema ljudima, prema svakom čovjeku. Rekli ste u himni: želimo te slijediti u kršćansko pozivu, svome pozivu dostojni biti! Mi dobro zna-demo da Krist ne treba navijače, nego igrače. Treba suradnike, a ne zabušante. Ne treba samo slušatelje, nego izvršitelje nje-govih naputaka i zapovijedi. Treba vjerne nasljedovatelje, poput apostola Pavla, velikoga svetog Franje Asiškoga i sina naše biskupije i domovine blaženoga Ivana Merza, rekao je bis-kup Komarica.

Drugi dio susreta odvijao se po župnim zajednicama. Na sam blagdan blaženoga Ivana Merza, rodom Banjalučanina, Subotička biskupija je imala čast biti smještena po obiteljima Banjalučke biskupije, te biti dio centralne mise u katedrali Sv. Bonaventure, koju je predvodio zagrebački pomoćni biskup **Valentin Pozaić** uz koncelebraciju banjalučkog biskupa Franje Komarice i dvadesetak svećenika.

Petar Gaković

Rob vremena (4)

Nastavljamo hodati s Daveom Durandom i njegovom knjigom *Upravljanje vremenom za katolike*.

Vremenska bomba broj 7: STRES

Riješite se nepotrebnog stresa! Stres pomućuje našu sposobnost jasnoga razmišljanja i racionalnoga odlučivanja. Loše odluke vode dodatnom stresu i novim lošim odlukama. Kao prvo, nastojte otkriti uzrok stresa: razmotrite svoje obveze i utvrdite ispunjavate li svoja i tuđa očekivanja i na kraju se temeljito preispitajte te ispovjedite. Grijeh je uzrok našoj nesreći, stoga je ispovijed neophodna da bismo se oslobodili stresa. Zamolite Boga da vam pomogne otkriti ona područja života u kojima grijehite i trošite vrijeme riječju, djelom i razmišljanjem o onomu što nije u skladu sa Njegovom voljom. Zapamtite još jedno: **GRIJEH JE GUBITAK VREMENA!** Ljudi nisu stvoreni kako bi mukotrpno radili. To je posljedica prvoga grijeha. Ali bez obzira na to, imamo neku misiju koju trebamo ispuniti na zemlji, a Bog želi upotrijebiti naš rad za izgradnju svoga kraljevstva kako bi nas doveo bliže k sebi. No, to nije krajnja svrha našega postojanja. Stvoreni smo kako bismo počivali u Gospodinu. Stvoreni smo kako bismo se divili Božjoj ljepoti i Njegovu djelu. Sveci nam kažu kako je slatka prisutnost Božja. To je ono što i mi trebamo iskusiti!

Vremenska bomba broj 8: UMOR

Ne dopustite da vas umor svlada! Umor se javlja zbog tjelesne i mentalne iscrpljenosti. On nas vodi lošim odlukama i stvara apatiju prema bitnim obvezama. Zbog njega poslovi od jedne minute traju dvostruko duže. U rješavanju ovoga problema je potrebno učiniti sljedeće: često pre-

dahnite. Jedna od najvećih pogrešaka koje znamo praviti jest to da preskočimo samo da bismo nešto uradili. To je u redu ukoliko uradimo samo jedanput, međutim ukoliko to ponavljamo iz dana u dan, izgubit ćemo svu volju za radom i doista će nam sve biti duplo teže. Na drugom mjestu počnite cijeniti nedjelju u zamisli Onoga koji ju je i stvorio. To je sigurno uradio s razlogom! Taj dan neka bude stvoren za odmor i vrijeme posvećeno obitelji!

Vremenska bomba broj 9: REAKCIJA UMJESTO ODGOVORA

Odgovarajte ozbiljno na probleme! Poruka je: bolje ogovoriti nego reagirati! Reakcija je emocionalna, iskrivljena, s kratkoročnom odlukom ili pak bez ikakve vizije. S druge strane, odgovor na problem je promišljena, utemeljena odluka koja se zasniva na razumu, a ne na emocijama; usmjeren je na dugoročnu korist uključenu u problem. Roditelji dobro znaju kako je kad dijete zna odgovoriti bez razmišljanja. Pa i sami se prisjetite kako je kad nepromišljeno odreagiramo, vođeni samo emocijama.

Vremenska bomba broj 10: LOŠ ODABIR VREMENA

Odaberite pravo vrijeme za svaki posao! Dobro je planirati dan i rasporediti sve poslove, ali ne može se svaki dio dana koristiti za sve poslove. Majka može čekati djecu na ručak, međutim ako su oni u školi, nema što čekati. U svakom slučaju, sve ima svoje vrijeme u danu. Ovdje je potrebno imati "rezervu" ukoliko otkazu neka predavanja, posao, sastanak i slično: kronicu u džepu, malu knjižicu s duhovnim sadržajem. Ljudi često govore kako nemaju vremena za molitvu, a slobodno vrijeme koriste za gledanje tv show-a i sl.

ATOMSKA BOMBA: TELEVIZIJA!

Riješite se navike gledanja televizije! Statistike pokazuju kako ljudi gledaju televiziju u prosjeku 30 sati tjedno. Što znači čak nekoliko sati na dan. To ne bi bilo problem da imamo neki kvalitetan program, međutim, svima nam je poznato kako emisije traju pola sata ili pak sat vremena, pa ukoliko ti dnevno prođe toliko vremena na zaglupljujući način, ostaje nam samo upitati se. Jedno manje poznato istraživanje je pokazalo da gledanje televizije utječe na ljude (ne mislim samo na nasilje i sl.) tako što predugo gledanje slabi naše umne sposobnosti, onemogućuje našu maštu, zatupljuje naše pamćenje i mekša našu volju! A tek da ne govorim o suvišnim kupovinama "iz fotelje" koje nas prisiljavaju trošiti novac na nepotrebne stvari! No, postavlja se drugo pitanje: želimo li uopće znati sve što govore vijesti? Saznati sve probleme? Tračeve? Zar se i trebamo brinuti o svemu? A briga o sebi i svojem spasenju? Koliko ta televizija dovodi radost u naš život, a koliko depresije? Distanciranje od televizije je velik korak, al vrijedan!

Dragi čitatelji! Nadam se da vam je prethodnih nekoliko članaka pomoglo u organizaciji vremena i posla. Uistinu, ukoliko se budete pridržavali deaktiviranja ovih "bomba", osobito "atomske", moći ćete naći više vremena za molitvu, čak i obiteljsku, za čitanje (koliko ih samo kaže da nema vremena za to) i mnoge druge stvari. Nadam se i vjerujem da ćete uspjeti na tome putu, jer Gospodin nas je stvorio da Ga slavimo i uživamo u njegovim stvorenjima, bez obzira na sve križeve i poteškoće.

Petar Gaković

Daj nam svima Duha, kruha

Iskusili smo više puta onu izreku da se prijatelj poznaje u nevolji. Nisu okrenuli glavu. Nisu rekli: *Ne interesira me, što me briga. Jer, meni je dobro. Imam i hoću još više imati. Na nepravdu ne mogu utjecati. Uvijek će je biti. Tko sam ja, nemam vremena ni poslušati te, i tako dalje...*

Nepravda. Ljudska zamisao, tvorevina. Istina, nikad neiskorjenjiva, ali sam pokušaj da na nepravdu ne donosim i stvaram veću, nije mala stvar. Jer, uvjetno rečeno, "mali" ljudi udruženi skupa, mogu puno toga.

Sjetimo se s kime je Isus drugovao. Tako i mi. Zajednička molitva je jača nego individualna. Zajednički rad usmjeren ka ostvarenju istoga cilja ima smisao i učinak. Tako je stvorena inicijativa zajedno se sjetiti Gospodina u molitvi svaki dan točno u 12 sati diljem svijeta. Izmoliti Pater noster. Promišljati i na internet-skoj stranici Družbe Isusove u Prostoru Duha zajedno, svaki dan.

I onda, kada mislimo da je sve bez smisla. Nada, i kada nade nema. Teško ostvarivo, naročito kada "mali" čovjek izgubi i ono malo. I dostojanstvo osobe, i kruh svagdanji. Ništa posebno, a izgubio ju je često ne svojom krivnjom. Jer, drugi su mu krojili sudbinu. *Zbog moga Imena će vas progoniti* - biblijske su riječi. *Mnogi vapiju, srce im klonulo /usp. Ps 61,3 a/. Vapiju za hranom za tijelo bez koga se ne može ni misliti, ni raditi, ni stvarati. Posustati na putu života, sastavni je dio naše osobnosti.*

Ali, vidimo da nam tako malo treba da budemo sretni, u duši i srcu. Pogled, lijepa riječ, žitna polja, doživljaj proživljenih putovanja. Rodni grad Katarine Sijenske vrvi od ljepote. Ostao je netaknut, ispisujući tragove vremena i povijesti. Žena iznimnih kvaliteta privlači ljude sa svih strana. Poseban je osjećaj boraviti u njemu. I crkvu i kuću joj posjetiti, znajući što je sve Naučiteljica Crkve, zaštitnica Europe i Italije, učinila u vremenu u kojemu je živjela.

Film o životu fra Bonaventure Dude prikazan nedavno na Hrvatskoj televiziji govori o rastu i razvitku čovjeka koji je postao nadahnuće i izvor snage mnogim naraštajima. Kroz njega, i kroz ljude koje svakodnevno susrećemo može i mora progovoriti Riječ. Ponekad zatomljena u moru teškoća, briga, križeva ne baš lakih kada se zaboravlja sve. Osobito biti čovjek, čovjek osjećaja, suosjećanja. Kažu, nije to sada u modi jer, postat ćeš čudan. Ne traži to od mene, preveliki je to teret i odgovornost. Kako ću ja sve to, pa neću biti isti?

Treba li biti?

Na kraju zemaljskog života ostaje nam samo ono što smo drugima darovali, jedna je od kapljica mudrosti skupljenih u istoimenoj knjižici sa naznakom, da mudre izreke ostaju bezvrijedne dok se ne ožive u praksi.

Daj nam svima kruha, Duha, ne napuštaj nas!

Katarina Čović

In memoriam

NIKOLA GABRIĆ (2008. – 2009.)

12. svibnja navršila se godina dana kako naš dragi i voljeni suprug, otac i sin nije više s nama.

S ljubavlju ga se sjećaju njegovi najmiliji: supruga Marija, kćerka Slađana, sin Zlatko, otac Joso i mama Marica.

Dragom tati

**Zbogom, dragi tata!
Zbogom! Ljubav moja
u grudima spava.
Ništa ovaj rastanak
ne mijenja.
Možda novi susret obećava.
Život vječni, sretniji...
Zbogom do susreta
u vječnosti.
Postao si zvijezda
što plavo nebo krasi.
Anđeli neka Te prate
da se ne ugašiš.
Molim Te,
nemoj nikada
pasti s neba
jer smo na zemlji mi
kojima sjaj Te Zvijezde treba.**

Tvoja Slađa

In memoriam

Magdalena (Manda) Skenderović rođ. Buljovčić

Prije četiri mjeseca napustila nas je naša draga i voljena mama, majka (baka), pramajka (prabaka), punica i rođakinja Manda Skenderović. U molitvi je se rado sjećaju njezini najbliži: kćerka **Marija**, sin svećenik **Ivan** iz USA, sin **Veco** iz CH, kćerka **Klara** iz CH, snaha **Matilka**, zet **Achille** iz CH; unučad: **Ivica** sa suprugom **Snežanom**, **Klara**, **Marko** sa suprugom **Katijom** iz CH, **Marco** i **Susanne** iz CH, te prauučad: **Ivana**, **Dario** i **David** kao i ostala brojna rodbina i prijatelji.

Sveta misa za pokojnicu bit će slavljena u petak 12. lipnja 2009. u 17.30 sati u crkvi Sv. Roka. Poslije svete mise posjetit ćemo njezin grob, a potom slijedi večera u HKC "Bunjevačko kolo" (Preradovićeve 4).

Sin Ivan, svećenik

Ne zaboravimo darove

Dragi čitatelji! Kako me u posljednje vrijeme Bog dariva divnim darovima! Uvijek sam voljela susretati ljude, otkrivati o njima nešto novo, upoznavati bogatstvo duša, ali nikada nisam očekivala da to bude i lijepo i korisno za mene! U običnom, svakodnevnom razgovoru možete naći riznicu mudrosti. "Dopustite" li Isusu da bude s vama, primete li ga u svoje društvo uvijek, imat ćete i Mudrost i Ljubav i Istinu, jer je Isus sve to, i još više, neizrecivo više...

Nadalje, kažem vam, ako dvojica od vas na zemlji jednodušno zaištu što mu drago, dat će im Otac moj, koji je na nebesima. Jer gdje su dvojica ili trojica sabrana u moje ime, tu sam i ja među njima. (Mt 18,19-20) I tako u sve dane, do svršetka svijeta! Tako i Duh potpomaze našu nemoć. Doista ne znamo što da molimo kako valja, ali se sam Duh za nas zauzima neizrecivim uzdasuima. (Rim 8,26) Toliko bogatstvo, koje ne koristimo, a kukamo da smo u potrebi! Primili smo PEČAT DARA DUHA SVETOGA (na Duhove to divno čudo će se ponoviti za mnogu našu braću, "punoljetne" kršćane – radujmo se!), a još tražimo znanje, mudrost, razum, savjet, da se pravilno odlučimo, jakost da uspijemo ostati dosljedni, pobožnost i strah Božji da budemo pravi vjernici. Sve te dare imamo, ali ne koristimo, pa ih zagubimo i zaboravimo. Vrijeme je za veliko spremanje! Duhovno ☺, naravno! Počnimo, a ako treba, tražimo i pomoć braće! I, opet, "gdje su dvojica ili trojica...", tu je i Gospodin Isus. Također, nikad nisu samo "dvojica ili trojica", jer u Crkvi mnoštvo moli za svoju braću u potrebe – i za sve nas! Vjerujete li? ☺ /lvh/

Zločesta mama

Imam "najzločestiju mamu" na svijetu!

Dok druga djeca jedu slatkiše za doručak, ja moram jesti pahuljice, jaja ili dvopek. Dok drugi jedu kolače za večeru i piju coca-colu, ja moram pojesti sendvič. A znajte da mi ni ručak nije kao njihov. Ali barem ne patim sam. Moja sestra i dva brata imaju istu zločestu mamu.

Moja je mama uvijek htjela znati gdje sam. Čovjek bi pomislio da sam s uličnom bandom. Morala je znati tko su mi prijatelji i kuda idem. Uporno je tražila da se vratimo za sat vremena ako smo tako rekli – ili ranije, a ne za sat vremena i jednu minutu. Skoro se stidim priznati, ali kaznila bi nas kada je ne bismo poslušali. Ne jedanput, nego svaki put kad nismo slušali i kad smo činili kako nas je volja. Sada vidite koliko je zločesta bila naša mama.

Morali smo nositi čistu odjeću i kupati se. Druga su djeca uvijek nosila istu odjeću danima. Jako smo se svađali jer nam je sama šivala odjeću kako bismo uštedjeli novac. Zašto, zašto smo imali majku zbog koje smo se osjećali drukčijima od ostale djece?

Ali najgore tek dolazi. Morali smo biti u krevetu do 9 svake noći i ustati u 8 sljedećeg jutra. Nismo mogli spavati do podneva kao druga djeca. I dok su oni spavali, moja je majka uvela zakon o radu. Tako smo morali raditi po kući. Morali smo prati posuđe, spremati krevete, kuhati i raditi druge strašne stvari.

Uvijek smo morali govoriti istinu, istinu i ništa drugo osim istine. Kad smo postali tinejdžeri, postala je mudrija, a naš život još nesretniji. Nije bilo trubljenja autima ispred kućnih vrata. Morali smo svoje dečke i djevojke pozvati u kuću prije no što smo s njima izlazili van. Da ih mama upozna! I

smjela izlaziti do 16. Odnosno do 15, ako sam izlazila u školu. A to je možda bilo dva puta godišnje.

Tijekom godina, stvari se nisu ni malo popravile. Nismo mogli poput naših prijatelja ležati bolesni u krevetu i tako izbjegavati školu. Morali smo imati dobre ocjene. Dok se u knjižicama naših prijatelja šarenilo od crnih i crvenih ocjena, mi smo morali imati samo crne. One crvene, kojima su nastavnici upisivali jedinice, nisu dolazile u obzir.

Tako smo jedan po jedan maturirali. S mamom iza leđa koja nam je neprestano pričala, ponavljala, insistirala, kažnjavala i zahtijevala poštenje, nitko od nas nije mogao a da ne završi srednju školu. Moja mama je stvarno bila katastrofa. Od nas četvero, dvoje nas je završilo fakultet. Nitko od nas nikada nije bio uhapšen, ili rastavljen. Nitko se čak nikada nije potukao sa svojim supružnikom. Moja su obadva brata služila na vrijeme vojsku... I koga da sada krivimo za ono što smo postali? U pravu ste, našu mamu! Pogledajte što smo sve propustili! Nikada nismo pili, krali, uništavali stvari, niti činili išta uzbudljivo poput naših prijatelja! Sve čemu nas je učila bilo je da odrastemo u vjeri u Boga, i da postanemo čovječni i ispravni ljudi. A sada i ja odgajam tako svoje troje djece... I razumijem ih kad misle da sam malo zločesta. No, time se i ponosim...

Jer, vidite, ja se uvijek zahvaljujem Bogu što mi je dao "najzločestiju mamu" na svijetu. (**Bobbie Pingaro**)

uz dan majki

Zašto Majčin dan?

Majke u 47 zemalja svijeta slave svoj dan **drugu nedjelju u svibnju**. Majčin dan nastao je u Sjedinjenim Američkim Državama 1877. godine, a proglašen službenim tridesetak godina kasnije. Utemeljila ga je Anna Jarvis iz Philadelphije, koja je okupila američke majke i izborila se da svake godine, drugu nedjelju u svibnju, odaju počast svim majkama na Zemlji. No, davno prije američkih aktivistkinja,

majkama su slavila priređivali Grci i Rimljani. U 17. stoljeću engleske su majke imale slobodnu neradnu nedjelju u svibnju.

Anna Jarvis je govorila: "Svrha Majčinog dana jest probuditi uspavanu ljubav i zahvalnost prema ženama koje su nas rodile. Dokinuti otuđivanje obitelji. Učiniti nas boljom djecom približavajući nas srcima naših dobrih majki. Dati majkama do znanja da ih cijenimo iako to baš ne pokazujemo često. Ako niste kod kuće, pišite majci, recite joj nekoliko lijepih riječi, pohvala i recite joj kako je volite. Majčina ljubav je nova svaki dan." **Bog blagoslovio naše vjerne i dobre majke!** (www.katolici.org)

male mudrosti

Dva jezera

U Palestini postoje dva jezera. Jedno je slatkovodno i u njemu žive ribe. Obale su mu ukrašene zelenilom. Stabla šire grane nad njim i produžuju žedno korijenje kako bi se napila te ljekovite vode.

Rijeka Jordan to jezero puni bistrom vodom s okolnih brežuljaka. I tako se ono smiješi na suncu. A ljudi uz njega grade kuće, ptice svijaju gnijezda, i svaki je oblik života sretniji zato što se nalazi upravo ondje.

I u čemu je ta silna razlika između dvaju susjednih jezera? Stvar nije u rijeci Jordanu. Ona i u jedno i u drugo donosi istu kvalitetnu vodu. Nije stvar ni u zemlji u kojoj se nalazi, ni u krajoliku oko njih.

Evo u čemu je razlika: Genezaretsko jezero prima, ali ne zadržava rijeku Jordan. Za svaku kapljicu vode koja uđe u jezero, jedna iz njega istekne. Davanje i primanje jednakih su razmjera. Drugo je jezero lukavije i ljubomorno gomila ono što prima. Ne dopušta da ga u iskušenje dovede bilo kakav velikodušni poticaj. Zadržava svaku kap koju primi. Genezaretsko jezero i dalje živi. Drugo jezero ne daje ništa. Nazivamo ga Mrtvim morem.

Na ovom svijetu žive dvije vrste ljudi. U Palestini postoje dva jezera.

(Bruce Barton)

za život

Život posvećen siromašnima i nemoćnima

U vrijeme kada rijetki imaju vremena i mogućnosti pomagati drugima, pater Antun Cvek (75) mnogima je svjetlo u tami i već odavno nosi nadimak "Dobri duh Zagreba". Tako kažu stotine starijih, siromašnih i nemoćnih Zagrepčana, uz koje je već četiri desetljeća, zbog čega je dobitnik nagrade "Ponos Hrvatske". Pater svakoga mjeseca obiđe 80-ak obitelji i nikada ne dođe praznih ruku. Prije 18 godina osnovao je udrugu "Kap života", čiji volonteri za svaki Uskrs i Božić organiziraju susrete štićenika.

Obilazeći starije osobe i sam obavlja sitne popravke u njihovim domovima. Članovi "Kapi dobrote" su volonteri čiji je cilj svojim djelovanjem ublažiti nevolje i nedaće starijih, bolesnih i napuštenih osoba koje žive na području grada Zagreba. Korisnici katoličke udruge "Kap dobrote" su osobe starije od 65 godina, socijalno ugrožene, bez obiteljske podrške, osamljene. Pružanje pomoći sastoji se od: tjednog posjećivanja, a po potrebi i češće ovisno o potrebi osobe i mogućnosti volontera; obavljanja sitnih usluga poput odlaska liječniku, ljekarniku, nabavke potrepština, manjih popravaka u kući, organiziranja prijevoza i drugo; pranje rublja u našoj praonici; njege teško pokretnih i nepokretnih, vikendom. Važna je pomoć savjetovaništva Udruge, u kojem socijalne radnice upućuju, informiraju, savjetuju osobe koje se obrate radi ostvarivanja socijalnih i zdravstvenih prava te ih povezuju s nadležnim institucijama socijalne i zdravstvene skrbi.

Pater Cvek kaže: "Dok bude i koliko bude kršćanskog volonterizma, toliko će biti kršćanskoga života u Crkvi, jer samo ljubav potvrđuje i dokazuje kršćanina vjernika. Međutim, svjestan sam da je gotovo svim društvenim grupama to danas znatno otežano. Mladi su preopterećeni svojim obvezama, radni ljudi rade po cijele dane, umirovljenici – koji to još mogu – moraju još nešto raditi da bi preživjeli. Oni koji sve to svladavaju i još uspijevaju volonterski raditi, mislim da zaista čine velika, gotovo herojska djela. Volonteri, uz najbolju volju, ne mogu u današnjim prilikama udovoljiti svim potrebama. Smatram da treba formirati profesionalni tim za rad na terenu. Taj bi tim imao pet članova: socijalnog radnika, medicinsku sestru, njegovateljicu, domaćicu i kućnog majstora. Socijalni bi radnik vodio i organizirao taj tim, jer bez dobre organizacije ne može se ništa kvalitetno raditi. Zajedničkim radom svih članova tima stvorilo bi se u domovima osamljenih i bolesnih ljudi ozračje bliskosti i dobrote, toliko potrebno svakome čovjeku. Da bi se to postiglo, potrebno je čovjeka odgajati još od djetinjstva, i to više primjerom negoli riječima. U svakom čovjeku ima nešto dobro na čemu se može graditi njegovo humano djelovanje. To treba početi u obitelji i nastaviti se tijekom školovanja, tako da je na svima onima koji rade s djecom i mladeži velika odgovornost. To dakako posebno vrijedi za one koji odgajaju za duhovna zvanja, jer se sav odgoj u duhovnom zvanju mora temeljiti na prvoj i jedinoj zapovijedi ljubavi prema Bogu i čovjeku." (Prema: **Katolički tjednik i Glas Koncila**)

protiv života

Trudnice u prijevozu i susjedstvu

Vozač gradskog autobusa morao je zaustaviti vozilo i zaprijetiti putnicima da neće krenuti sve dok trudnici ne daju sjesti na za njih rezervirano mjesto.

"Trudnica u osmom mjesecu trudnoće u punom autobusu je tražila mjesto, dvije su je žene samo pogledale u trbuh, okrenule glavu i gledale kroz prozor. Jednog gospodina je zamolila da ustane, ali se napravio da ne čuje, a onda je pozvala vozača, koji je istog časa povikao: "Molim mjesto za trudnicu!". Nitko nije reagirao ni nakon što je stao. Tek kada je rekao da neće pokrenuti vozilo dok se rezervirano mjesto ne oslobodi, jedna žena je ustala! Dugogodišnji vozač GSP Zoran Marjanac potvrđuje da scene nastaju gotovo svaki put kada trudnici ili majci s djetetom treba ustupiti mjesto. "Žene, pogotovo dotjerane dame, najteže ustupaju sjedište i često usput još i gundaju da ni njima nitko nije ustupao mjesto. Ustupljenom mjestu ne treba se nadati ni od umirovljenika, a ako se pogledaju linije, mnogo lakše će trudnica ili majka s djetetom sjesti u prigradskom, nego u gradskom autobusu."

Dijete može biti i prepreka pri ulasku u trgovinu, jer, "kolica prljaju pod" (majku J. S., dok je kupovala s bebom u kolicima, šef novosaadske parfumerije izbacio je zbog blatnjavog traga!).

Majke s djecom nisu poželjne ni u susjedstvu – na listi onih koje većina Novosađana vide kao nepoželjne susjede, prema istraživanju *Blica*, bebe su se našle među prvih pet mjesta. Zbog plača. (Izvor: *Blic*)

Franjevci kao somborski župnici

Piše: *Stjepan Beretić*

Velika Bosna Srebrena

Djelatnost franjevaca, kako piše Temunović na 130. stranici *Bilježnice za povijest bunjevačkih i šokačkih Hrvata*, "prostirat će se od Makarske do Budima, Arada i Temišvara i pastORIZIRAT će sve Hrvate bez obzira na ime kojim su se sami, ili su ih drugi nazivali. S obzirom na ratne neprilike i uspjehe i neuspjehe Turaka, ta velika franjevačka redodržava će gubiti pojedina područja. Tako će se godine 1757. od nje odijeliti samostani preko Save i Dunava i oblikovat će novu provinciju pod imenom Svetog Ivana Kapistranskog. U njoj će se naći većina bunjevačko-šokačkih Hrvata uz još dva veoma važna samostana mađarske provincije Svetoga Spasitelja, tj. u Subotici i u Segedinu. Tako će bunjevačko-šokački Hrvati biti objedinjeni svi u jednoj franjevačkoj državi. Bit će povezani vjerski, pastoralno, jezično i kulturno". I ova je Temunovićeva tvrdnja nepouzdana. Mnogi su se bunjevačko-šokački Hrvati našli u jednoj franjevačkoj provinciji: Hrvati u Slavoniji, u današnjoj Mađarskoj s Bačkom i Srijemom, oni u današnjoj Rumunjskoj. I tada su mnogi Šokci ostali u Bosni, a Bunjevci po različitim krajevima Hrvatske i Hercegovine.

Franjevci, vođe, pastiri i učitelji

Temunović na 131. navedene knjige, pišući o franjevcima, bilježi: "Oni su ih doveli u ove krajeve i brinuli se za njih sve dok se nije uspostavila hijerarhijska struktura, a to znači biskupije i biskupijski kler. Ne treba ni spominjati kakva je pustoš bila nakon ratova s Turcima. Kroz dva stoljeća turske okupacije nije moglo biti nikakve sustavne brige o vjernicima. Crkve i kapele su bile porušene, a vjernici su ostali u velikom vjerskom neznanju. Događalo se u pojedinim mjestima da su ljudi tek sa šezdeset godina krizmani i pribivali svetoj misi. Trebalo je izgraditi sakralne prostore,

pisati molitvenike i katekizme, poučavati osnovne vjerske istine kod nepismenog naroda. Upravo zbog potrebe liturgijskih knjiga, molitvenika i pjesmarica i osnivanja prvih škola za svećenike i vjernike, franjevci polako ulaze u kulturno djelovanje. Otvaraju se prva filozofska i bogoslovna učilišta, pišu se teze iz filozofije i teološki traktati. Pišu se prve gramatike, ujedinjuje se ortografija i uobličuje se jedinstvena forma hrvatskog jezika. Razvija se graditeljstvo, glazba i zabavna književna djela."

Franjevci, čuvari naroda

Franjevci su zajednica, pa se poglavari pojedinih samostana često mijenjaju, odlaze u druga mjesta i tako upoznaju cijelo područje i sve potrebe povjerenog im puka. Na istoj stranici Temunovićeve knjige nalazimo navod fra Emanuela Hoška: "Odvajanje franjevaca od naroda posebno se negativno odrazilo na narodno miješanom području sjeverno od Drave i Dunava. Franjevci su uglavnom i doveli Hrvate u te krajeve, povezali su ih s narodnom cjelinom, podržavali svijest o pripadnosti hrvatskome narodu i sigurnost pripadanja Crkvi u Hrvata, održavali jezik u javnoj upotrebi. Trganjem pastoralnih spona između franjevaca i naroda olakšano je odnarođivanje hrvatskog življa na tome području."

Franjevci kao ujaci

Franjevce su bosanski Hrvati zvali, a i danas ih zovu ujacima. Tako je bilo i u Somboru. Zanimljivo je spomenuti usmenu predaju somborskog puka, koju je zapisao drugi somborski župnik iz redova biskupijskog svećenstva, **Matej Slatković**. Slatković je bio somborskim župnikom od 1785. do 1806. godine. On je na latinskom jeziku napisao djelo *Chronica civitatis Zomboriensis* (=Ljetopis grada Sombora). Djelo se čuva kao rukopis u Somborskom historijskom arhivu. Iz toga ljetopisa do-

znajemo što su Somborci zapamtili o starim vremenima. Prema toj predaji Bunjevci su u Sombor došli za vrijeme turskoga ropstva. Oni nose ime nose po rijeci Buni, koja se nalazi između Dalmacije i Hrvatske. Za vrijeme turskoga ropstva franjevci nisu nosili redovničko odijelo, a javna služba Božja je u to vrijeme bila zabranjena.

Crkva – zemunica

Zato su vjernici sa svojim franjevcima izdubili crkvicu u jednom brijegu. Stanovnici somborskih salaša Gradine su to mjesto u Slatkovićevo vrijeme zvali Klisa, a kazivali su kako je na tom mjestu, za vrijeme Turaka, bila stara župna crkva. A budući da je beogradski biskup 1649. godine zabilježio da u Somboru nema crkve, može se pretpostaviti da je ta gradinska crkva bila podignuta poslije 1649. godine. Poznato je da su Turci kršćanstvo samo podnosili. Zato su somborski franjevci i same liturgijske sastanke oblačili u ruho narodnog veselja. Nakon održanog kršćanskog nauka ili svete mise okupljali su narod u kolo. Tako piše župnik Slatković u svome ljetopisu pod naslovom: *De primis christianis incolis* (=O prvim kršćanskim stanovnicima).

Kolo poslije svete mise i na početku 20. stoljeća

Pod uredništvom **Dr. Samua Borovszkog** sastavljen I. dio monografije o Bačko-bodroškoj županiji, koja je izdana u Budimpešti 1909. na 387-394. stranici se nalazi studija bačkog župnika **Ivana Evetovića** pod naslovom Šokci. Tamo, na 393. stranici nalazimo zabilježen običaj da se poslije svete mise igralo kolo. "Poslije mise uslijedilo bi kolo. Tada su uglavnom igralo djevojke i snaše". Tako je ono, što je Matej Slatković zabilježio kao predaju o somborskim franjevcima, o svetoj misi i kolu, u Baču živjelo još na početku 20. stoljeća.

Tko će uskrsnuti?

Odgovara: dr. Andrija Kopilović

Pripada li nekršćanima ili pak nevjernicima pravo na uskrsnuće tijela i život vječni samo na temelju toga što su "čovjek"?

Apsolvent TKI

Vaše pitanje je svakako zanimljivo. Cijelo čovječanstvo na području religije "muči se" oko toga pitanja. Ja ću vam pokušati naukom iz Katekizma Katoličke Crkve odgovoriti onako kako kršćani vjeruju. Tijelo je stožer spasenja. Mi vjerujemo u Boga koji je stvoritelj tijela, vjerujemo u Riječ koja je postala tijelom da otkupi tijelo, vjerujemo u uskrsnuće tijela, dovršetak stvorenja i otkupljenje tijela. Smrću se duša dijeli od tijela, ali u uskrsnuću će Bog našem preobraženom tijelu dati nepokvarljiv život sjedinjujući ga s našom dušom. Kao što je Krist uskrsnuo i vječno živi, tako ćemo i mi svi uskrsnuti u posljednji dan. Mi vjerujemo u pravo uskrsnuće ovoga tijela koje sada imamo. Ipak, u grob se sije tijelo raspadljivo, a uskrsava tijelo neraspadljivo, "tijelo duhovno" (1 Kor 15,44). Zbog istočnog grijeha, čovjek mora podnijeti "tjelesnu smrt, od koje bi bio pošteđen, da nije sagriješio". Isus, Sin Božji, dragovoljno je za nas podnio smrt u potpunom i slobodnom podlaganju volji Očevoj. Svojom je smrću pobijedio smrt i tako svim ljudima otvorio put spasenju.

Bog je uskrsnuće mrtvih postupno objavljivao svome narodu. Nada u tjelesno uskrsnuće mrtvih nametnula se kao unutarnja posljedica vjere u Boga stvoritelja čitava čovjeka, s dušom i tijelom. Stvoritelj neba i zemlje jest i onaj koji vjerno drži svoj savez s Abrahamom i njegovim potomstvom. Pod tim dvostrukim vidikom početak će se izražavati vjera u uskrsnuće. U svojim kušnjama mučenici Makabejci priznaju: Kralj svijeta će nas, "zato što umiremo za njegove zakone, uskrisiti na život vječni" (2 Mak 7,9). Farizeji i mnogi Isusovi suvremenici nadali su se uskrsnuću. Isus ga čvrsto naučava. Saducejima koji ga niječu odgovara: "Niste li u zabludi

zbog toga što ne razumijete Pisama ni sile Božje?". Vjera u uskrsnuće zasniva se na vjeri u Boga koji nije "Bog mrtvih, nego živih" (Mk 12,27). Još više: Isus vjeru u uskrsnuće povezuje sa svojom osobom: "Ja sam uskrsnuće i život ...". Sam će Isus Krist u posljednji dan uskrisiti one koji budu u njega vjerovali i koji budu blagovali njegovo tijelo i pili njegovu krv. Kršćanska nada u uskrsnuće posve je određena susretima s uskrsnulim Kristom. Uskrsnut ćemo kao i on, s njime i po njemu. Kršćanska je vjera u uskrsnuće od početka nailazila na neshvaćanja i protivljenja. "Ni u jednoj drugoj točki kršćanska vjera ne susreće toliko otpora kao u pogledu uskrsnuća tijela." Općenito se dosta lako prihvaća da se ljudski život poslije smrti nastavlja na duhovan način. Ali kako vjerovati da ovo tijelo koje je tako očito smrtno može uskrsnuti na vječni život?

Što znači uskrsnuti? Po smrti, dijeljenjem duše i tijela, tijelo se čovjekovo raspada, dok mu duša ide u susret Bogu, čekajući da se ponovno sjedini sa svojim proslavljenim tijelom. Bog će svojom svemoću povratiti konačno nepokvarljiv život našim tijelima sjedinjujući ih s našim dušama, snagom Isusova uskrsnuća. Tko će uskrsnuti? Svi ljudi koji su umrli: "koji su dobro činili – na uskrsnuće života, a koji su radili zlo – na uskrsnuće osude".

Što znači uskrsnuti? Po smrti, dijeljenjem duše i tijela, tijelo se čovjekovo raspada, dok mu duša ide u susret Bogu, čekajući da se ponovno sjedini sa svojim proslavljenim tijelom. Bog će svojom svemoću povratiti konačno nepokvarljiv život našim tijelima sjedinjujući ih s našim dušama, snagom Isusova uskrsnuća. *Tko će uskrsnuti? Svi ljudi koji su umrli: "koji su dobro činili – na uskrsnuće života, a koji su radili zlo – na uskrsnuće osude".* Kako? Krist je uskrsnuo sa svojim vlastitim tijelom:

"Pogledajte ruke moje i noge! Ta ja sam!", ali se nije vratio u zemaljski život. Tako će isto, u njemu, *svi uskrsnuti sa svojim vlastitim tijelima, koja sada imaju*, samo će to tijelo biti preobraženo u slavno tijelo, u *tijelo duhovno*. Ali, reći će netko: Kako uskrsavaju mrtvi? I s kakvim li će tijelom doći? Bezumniče! Što siješ ne oživljuje, ako ne umre. I što siješ, ne siješ tijelo buduće, već golo zrno ... Sije se u raspadljivosti, uskrsava u neraspadljivosti... i mrtvi će uskrsnuti neraspadljivi... Jer ovo raspadljivo treba da se obuče u neraspadljivost i ovo smrtno da se obuče u besmrtnost, uči apostol Pavao.

Vratimo se težini vašeg pitanja. Bog je stvoritelj svakoga čovjeka i dao im je istu narav. Kršćani imaju sigurnost vjere i dokaz uskrsnuća u svome ucjepljenju u Krista po krstu, euharistiji i potvrdi. Međutim, ljudska narav je Kristovom smrću i uskrsnu-

ćem otkupljena. Ljudska savjest je mjerilo po kojem Bog nagrađuje životom vječnim. Uskrsnuće mrtvih – dakle svih – vjeruje se kao dovršenje stvaranja i početak "novog neba i nove zemlje". Kako je evanđelje pisano vjernicima, ono je puno poruke o najvažnijoj istini vjere: uskrsnuća. To nam daje za pravo vjerovati da je Bog Otac koji će ljudsku narav preobraziti u vječnu i u tijelu. Ono što je sigurno, "stupanj slave" je različit. Ovo nije dogma nego postulat vjere. Moramo ostaviti nešto i otajstvu...

Zlatna harfa

Katedrala-bazilika
Sv. Terezije Avilske
Subotica

23. svibnja u 9,30 sati

Susret ministranata
Župa Presv. Srca Isusova

Tavankut
30. svibnja

Misa zahvalnica
za školsku godinu

Katedrala-bazilika
Sv. Terezije Avilske
Subotica

12. lipnja u 10 sati

Hodočašće

“Muran-Levoča”

(Slovačka)

28. 6. – 5. 7. 2009.

Cijena hodočašća je 60 eura, a prijave se primaju do 1. 6. 2009.

Sve informacije mogu se dobiti kod: vlč. Dominika Ralbovskog na broj mobitela: 063/7540766.

HRVATSKI KULTURNI CENTAR
„BUNJEVAČKO KOLO“ SUBOTICA
MUZIČKI ODJEL

raspisuje
NATJEČAJ

za kompozicije koje će se izvesti na
IX. „FESTIVALU BUNJEVAČKI PISAMA“
koji će se održati
u rujnu 2009. godine u Subotici

Osnovna svrha ovoga festivala je promocija i popularizacija nove bunjevačke glazbe i poticaj svima, a posebno mladim ljudima, da i sami doprinesu očuvanju i unaprjeđenju kulturne baštine svoga roda i naroda.

PROPOZICIJE:

- * Tekst i muzika trebaju prezentirati život i običaje bačkih Bunjevaca;
- * Tekst pjesme mora biti pisan ikavicom ili ijekavicom;
- * Pjesma može imati 3-4 strofe;
- * Dužina pjesme je 3-5 minuta;
- * Note (melodija, akordi) i tekst treba dostaviti u 2 primjerka;
- * Uz tekst i melodiju obavezno dostaviti i demo snimak;
- * Radovi prethodno ne smiju biti izvođeni (premijerno izvođenje);
- * Jedan autor može dostaviti najviše 3 kompozicije;
- * Primljeni materijali se ne vraćaju;
- * Radovi se šalju pod šifrom, a rješenje šifre (ime, prezime i adresa autora, kontakt telefon) mora biti u posebnoj, zatvorenoj kuverti;
- * Nakon odabira najboljih radova, stručna komisija će autore izvjestiti o rezultatima;
- * Festival se organizira isključivo na volonterskim principima, te se radovi neće honorirati;
- * Autor kompozicije koja je odabrana za izvođenje na festivalu samim slanjem kompozicije daje svoj neopozivi pristanak da se kompozicija studijski snimi i izda na nosaču zvuka i videokaseti radi popularizacije festivala.

Natječaj je otvoren od dana objavljivanja do 31. 05. 2009.

Kompozicije slati na adresu: HKC "Bunjevačko kolo" Subotica, Preradovićeve 4 ili Vojislav Temunović, Skerlićeva 17, Subotica, sa naznakom: ZA IX. "FESTIVAL BUNJEVAČKI PISAMA"

ZVONIK

Katolički list (mjesečnik)

Izdaje: Rimokatolički župni ured Sv. Roka, 24000 SUBOTICA, Beogradski put 52
Telefon: +381(0)24 554-896; Fax: +381(0)24 551-036; E-mail: zvonik@tippnet.rs
Web: www.zvonik.rs

Uredništvo:

mr. Mirko Štefković, glavni i odgovorni urednik, Tel: +381(0)24 553 610
Željka Zelić, zamjenica glavnog i odgovornog urednika
mr. Andrija Anišić, pročelnik Izdavačkog odjela Instituta "Ivan Antunović"
mr. Ervin Čeliković, tehnički urednik
Katarina Čeliković, lektorica
Vedran Jegić, fotograf

Uredničko vijeće: Stjepan Beretić, Ladislav Huska, Vesna Huska, Franjo Ivanković, dr. Andrija Kopilović, mr. Mato Miloš, Lazar Novaković, Jakob Pfeifer, s. Blaženka Rudić, Željko Šipek,

Tisak: Štamparija "PRINTEX", Segedinski put 86, Subotica, Tel.: 024/554-435

ISSN 1451-2149

RADIO MARIJA
Tel: 021 4790-529; Email: rama@eunet.yu
90,7 MhZ FM - SUBOTICA
102,9 MhZ FM - NOVI SAD

Hirvivo
Kafolikus hetilap
1. évf. 1. szám 2002. 05. 19.
Zlatiborska 4, 24427 Totovo Selo
Tel: (024) 883-040; Email: hirvivo@tothfalu.co.rs

CSALÁDI MAGAZIN
Hitélet
Cara Dušana 4, 21000 Novi Sad
Tel: (024) 469-474, Email: agape@eunet.rs

SuboticaDanas.info
Informativne stranice
programa na hrvatskom jeziku

Slušajte Radio Suboticu
program na hrvatskom jeziku
svaku večer od 18-21 sat
na frekvenciji 104,4 Mhz
Put Jovana Mikića 12,
Tel: 024 55 22 00; Fax: 551-902

www.suboticka-biskupija.info

Fotografije u ovom broju:
Zvonik, Subotica.info,
Hrvatska Riječ, Branka Milojević

Godišnja pretplata za ZVONIK:

- direktnom dostavom na župe: 1450 din
- poštom:

1700 din: tuzemstvo (za više primjeraka slijedi popust)

50 Eura: Europa

60 Eura: USA, CANADA

Pretplatnici iz tuzemstva uplate mogu slati poštanskom uplatnicom na ime Mirko Štefković, Trg žrtava fašizma 19, 24000 Subotica, s naznakom podataka pretplatnika, a oni iz Hrvatske na ime Svjetlana Ivković, Stjepana Ljubića Vojode 12, 10000 Zagreb.

Deviznu doznaku pretplatnici iz inozemstva mogu poslati na biskupijski račun s naznakom Za Zvonik i to preko posredničke banke: za uplate u eurima: LHB Internationale Handelsbank AG., Frankfurt/Main, Germany, SWIFT: LHBIDEFF; za uplate u američkim dolarima: American Express Bank, LTD., New York, USA, SWIFT: AEIBUS33; za uplate u kanadskim dolarima: Bank Of Montreal, Montreal, Canada, SWIFT: BOFMCAM2; u našu banku: NLB Banka A.D. Beograd, SWIFT: CONARS22, na račun: IBAN: RS35310007080200263537, Rimokatolička vjerska zajednica - Biskupski ordinarijat, Trg žrtava fašizma 19, 24000 Subotica, Serbia.

OČNA KUĆA

SZEMÉSZETI SZALON

551-045

A FŐPOSTÁNÁL

KOD GLAVNE POŠTE

POLIKLINIKA

SENTE

24000 Subotica, Jo Lajoša 4a
tel: 024 / 520-698

Radno vrijeme
radnim danom: od 9 do 19 sati
subotom: od 9 do 12 sati

HiZ
"HIDROIZOLACIJA"
ŽIVANOVIĆ

IZOLUJEMO VLAŽNE KUĆE CRKVE DVORCE
I DRUGE KAPITALNE OBJEKTE
DEBLJINE ZIDOVA DO 10m

www.hiz.rs

27 GODINA ISKUSTVA
40 IZOLOVANIH CRKVI
- BOLJE SUŠITI NEGO RUŠITI -

025/440-470 25000 Sombor,
063/440-470 Šeste Licke 25

MONOLIT GRADNJA
DOO ZA GRADEVINARSTVO I GRADEVINSKO-ZANATSKÉ RADOVE
- JEDNOČLANO DRUŠTVO - BD. 181752/2006

24000 SUBOTICA, Franje Kuhača 10, Tel.: 024/551-685, 553-111
E-mail: monolit@tippnet.co.yu

PIB 100837422, TIK, RAČ: BANKA 170-7844-53, AGROBANKA 245-0263402101453-37

Hrvatska

Čitajte tisak, posudite knjige i porazgovarajte s prijateljima u Hrvatskoj čitaonici

Subotica, ulica Bele Gabrića 21
srijeda, petak 10 - 14 sati
utorak, četvrtak 16 - 19 sati

POSTOJE LJUDI KOJI VOZE RENAULT.
I LJUDI KOJI ĆE GA TEK VOZITI.

www.renault.rs

NOVI RENAULT MEGANE - VEĆ OD 13990 EUR
SUBOTICA: AC VIDAKOVIĆ, tel. 024/553-567

NAMA JE DOVOLJNO
DA ZNATE ZA NAS...

FUNERO

PRIVATNO POGREBNO PREDUZEĆE

● Karadorđev put 2, SUBOTICA
Telefon (danonoćno): 024 / 55-44-33

**RASPORED SAHRANA
NA INTERNETU**
www.funero.co.rs
E-mail: funero@funero.co.rs

nova akcija

TippNet
www.tippnet.rs

sakupi bodove,
ubodi poklone

SVAKOM KUPOVINOM U TIPPNET-U STIČETE BODOVE.
ZA BODOVE DOBIJATE POKLONE ILI POPUSTE! ĆEKAMO VAS!

24000 Subotica, Karadorđev put 2 024/555-765

Zahvaljujemo našim darovateljima

kupatila
kolpa-san[®]
by kolpa

*Opustite se i uživajte
u savršenstvu!*

Saloni kupatila KolpaSan:

Beograd, Bulevar Kralja Alexandra 402, **Tel: 011/ 240 73 71**

Novi Beograd, Tošin bunar 224/a, **Tel: 011/ 260 99 20**

Novi Sad, Rumenački put 11, **Tel: 021/ 518 091**

Subotica, Banijska 2, **Tel: 024/ 547 886**

Srce kuće Vaše kuhinje su naše!

Saloni kuhinja:

Beograd, Tošin bunar 224/a, **Tel.: 011/ 2609 920**

Novi Sad, Marka Miljanova 20, **Tel.: 021/ 661 9005**

Subotica, Batinska 34, **Tel.: 024/ 561 187, 561 186**

Predstavljena knjiga mr. Andrije Anišića

Međunarodni skup o Šokcima u Somboru

Pjevački zbor Matoš u Plavni

Dani A. G. Matoša i J. Andrića u Plavni

Umjetnost življenja slična je umijeću bojenja!

ZRG

ZAVRŠNI RADOVI GRADEVINE

24000 Subotica, Imotska 31, tel/fax: 024/562-712, mob: 064/240-43-95
e-mail: zrg.sasa@yahoo.com, www.poslovnabaza.com/zrg

A close-up photograph of a hand holding a single white daisy flower with a bright yellow center. The hand is positioned at the bottom right, with fingers gently gripping the stem. The background is softly blurred, showing several other daisy flowers in various stages of bloom, creating a sense of depth and tranquility. The overall color palette is warm and natural, dominated by the whites, yellows, and soft greens of the flowers and the skin tones of the hand.

Želim ti plodove Duha,
radost i mir,
dobrotu i strpljivost,
srdačnost i povjerenje,
ljubav i vjernost.
Iz toga Duha izrasta novi svijet.
U tom Duhu sve postaje novo.

Phil Bosmans